Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PAZAR 29 HAZİRAN 1980
10 LİRA

ABD TÜRKİYE'Yİ NASIL GÖRÜYOR

● AP, CHP, MSP VE SOL GRUPLAR KONUSUNDA ABD NE DİYOR? ● ABD, TÜRKİYE'DE PARLAMENTER REJİM VE ASKERİ DARBE İHTİMALİ. ● ABD AÇISINDAN TÜRKİYE'NİN ASKERİ VE EKONOMİK TABLOSU ● AMERİKA, TÜRKİYE'DEKİ SİYASAL İSTİKRARSIZLIK KONUSUNDA NE DÜŞÜNÜYOR? ● TÜRKİYE'NİN SOVYETLERLE İLİŞKİSİNİ NASIL DEĞERLENDİRİYORLAR?

YARIN BAŞLIYORUZ

Erkmen-Mitsotakis görüşmesinden sonra iki bakan:

"Türkiye ile Yunanistan arasındaki sorunlar, barışçı yollardan çözümlenebilir"

● Görüşmelerin Dışişleri Genel Sekreterleri seviyesinde sürdürüleceği açıklandı

ANKARA (ÖZEL)

DIŞİŞLERİ Bakanlığında dün önce ikili olarak, sonra uzmanların da katılmasıyla görüşme yapan Türkiye ve Yunanistan Dışişleri Bakanları, görüşme ardından yaptıkları açıklamalarda, iki ülke arasındaki bütün sorunların görüşmeler yoluyla, barışçı bir şekilde ele alınıp çözülebileceğini, bunun için mevcut atmosferin düzelmesi gerektiğini vurguladılar.

Mitsotakis ve Erkmen samimi ve verimli görüşmeler yaptıklarını, iki ülke arasındaki ilişkilerin Atatürk ve Venizelos dönemindeki havaya uygun olarak düzenlenmesi gerektiğini belirttiler.

Mitsotakis, Türkiye ve Yunanistan'ın iki NATO üyesi olarak barış ve dostluk içinde yaşamaları gerektiğini söyledi. Yunan Dışişleri Bakanı ülkesindeki diktatörlükten kaçarken Türkiye'den geçtiğini, bu sırada Çağlayangil'in kendisine çok yardımcı olduğunu hatırlattı ve Türkiye'de bulunduğu sırada gördüğü ilgiye teşekkür etti.

Erkmen de açıklamasında ikili sorunların ele alındığı verimli bir görüşme yaptıklarını, iki ülke arasındaki sorunların çözümünde barıştan başka yol düşünülemeyeceğini söyledi. Dışişleri Bakanı Erkmen, başka yol derken, saldırı ve kuvvet kullanmayı kastettiğini belirtti ve "Bunlar bizim lugatımızda yoktur" dedi. Erkmen "Aramıza başkalarının girmesi, aracılık ve baskı yolu ile çözüm

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)



Suriye Devlet Başkanı Hafız Esat'a suikast girişiminde bulunuldu

DIŞ HABERLER SERVİSİ

SURİYE Devlet Başkanı Hafız Esat'a üç gün önce Şam'da suikast girişiminde bulunulduğu bildirildi.

BBC Radyosunun Beyrut'taki güvenilir kaynaklara dayanarak verdiği haberde, Hafız Esat, Nijer Devlet Başkanı ile birlikte Şam havaalanına giderken, Başkanlık arabasına bomba atıldığı bildirildi. Hafız Esat'ın ayağından hafif bir yara aldığı kaydedildi.

BBC muhabiri ne Suriye basınının ne de Arap basınının olayla ilgili hiç bir haber vermediğini, suikast haberinin Suriye'deki diplomatik kaynaklar tarafından basına sızdırıldığını belirtti.

MSP Genel Başkanı, "milli çözüm zihniyetli onarım hükümeti" istedi

● MSP lideri, "Böyle bir hükümetin ilk görevi, devlet görevlilerini tarafsızlaştırmak ve anarşiye karşı yansız bir tavır almak olmalıdır" dedi

● MSP Genel Başkanı ile görüşen Ecevit: "Erbakan'la tam bir görüş birliği içindeyiz"



Ecevit'ten sonra Erbakan da üç partinin bir araya gelerek "onarım hükümeti" kurmasını önerdi.

Erbakan, AP ve CHP'ye ortak hükümet öneriyor

● MSP'li Göçmen: "Gensoru oylamasında beyaz oylar kırmızı oylardan fazla olacak"

● Ecevit, hükümet gensoruyla düşmezse tutumlarını sertleştireceklerini söyledi.

ANKARA (ÖZEL)

MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan dün parlamentoda düzenlediği basın toplantısında "AP azınlık hükümeti ne yapıp yapıp gensorudan kurtulmak ve ondan sonra da parlamentoya gelmemek istiyor" dedi. AP'nin niyetinin Haziran 1981'e kadar meclisi çalıştırmamak ve ondan sonra da seçime gitmek olduğunu belirten Erbakan "Ne anarşi, ne ekonomik kriz AP'nin umurunda değildir" şeklinde konuştu.

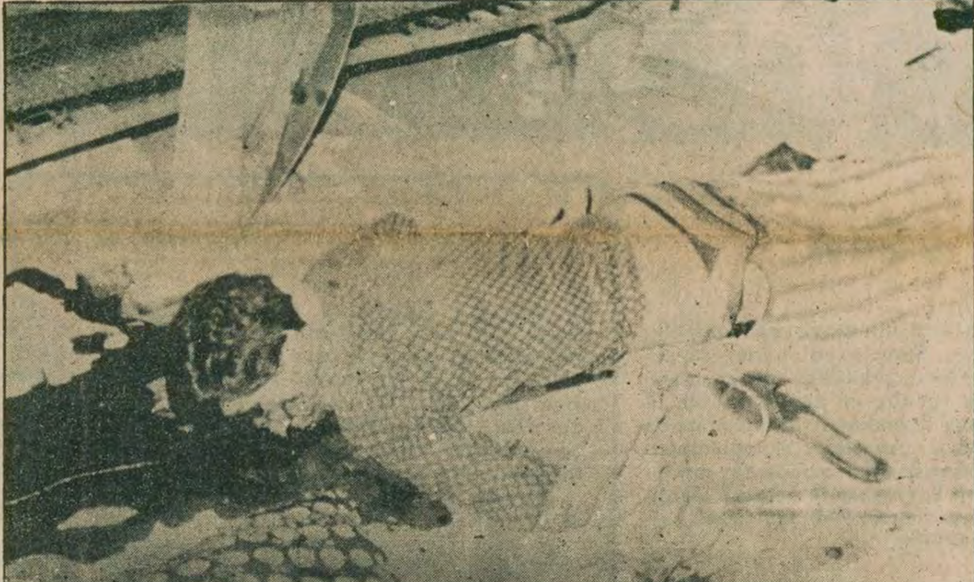
Bu haftanın önümüzdeki 4-5 yıllık devre için fevkalade önemli olduğunu söyleyen Erbakan, bu konuda AP ve CHP'ye bir çağrı yaptı. Erbakan, çağrısında, vakit geçirmeden milli çözüm zihniyetli bir onarım hükümeti kurulmasını istedi. Erbakan, bu onarım hükümetinin bir AP-CHP MSP hükümeti olabileceğini, kendisinin bu konuda Demirel ve Ecevit'le önümüzdeki günlerde görüşebileceğini bildirdi. MSP Genel Başkanı böyle bir hükümetin ilk görevinin devlet görevlilerini tarafsızlaştırmak ve anarşiye karşı yansız bir tavır almak olduğunu belirtti.

AP azınlık hükümetinin İmam Hatiplere ırkçılık hastalığını soktuğu şeklindeki görüşünü tekrarlayan Erbakan, NATO Bakanlar Kurulu toplantısından sonra yapılan açıklamalarda, Batılıların AP azınlık hükümetini kendi

(Devamı sa. 6 sü. 4'de)



Celal Demirtaş



İki komando tarafından evi basılarak kafasına kurşun sıkılan Halil Şahin, mahalle halkı tarafından sevilen bir gençti. İstanbul Teknik Üniversitesi Metalurji bölümünü de birincilikle kazanmıştı.



Halil Şahin

Ev basan komandolar, TİKP'li iki genci kurşuna dizdi

● Katiller olay yerine ŞIT imzalı bir kağıt bıraktılar.

● MHP'li komandolar, İstanbul'da ŞIT adı altında 15 gün içinde aynı yöntemlerle 7 cinayet işlediler

İSTANBUL (ÖZEL)

TİKP taraftarlarından İstanbul Teknik Üniversitesi öğrencisi Halil Şahin ile Devlet Güzel Sanatlar Akademisi öğrencisi Celal Demirtaş, önceki akşam saat 20.00 sıralarında evlerine gelen silahlı iki komando tarafından kurşuna dizildi. Halil Şahin anında, Celal Demirtaş ise kaldırıldığı hastanede kurtarılamayarak öldü. Katiller Şeriatçı İntikam Tugayı (ŞİT) imzalı bir kağıt bıraktılar.

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)



NATO Genel Sekreteri Joseph Luns, İstanbul Odakule'de verdiği konferansta Sovyetlerin Türkiye ve Batı dünyası üzerindeki tehditlerine dikkat çekti. (Fotoğraf: AYDINLIK)

NATO Genel Sekreteri Joseph Luns:

"Rusya Körfez petrolüne dokunursa, savaş çıkar"

● ABD ile Avrupa arasındaki ayrılıkların abartıldığını söyleyen Luns, Çin ile Batının ilişkilerini güçlendirdiğini söyledi.

● "NATO, Türkiye'ye yardım edecektir, etmelidir"

● "ABD Başkanı Carter, İran konusunda çok önemli bir siyasi karar vermiştir."

● "Sovyet saldırganlığı karşısında ABD'nin gücü küçümsenmemelidir"

İSTANBUL (ÖZEL)

NATO'nun Ankara'da yapılan Bakanlar Konseyi toplantısına katıldıktan sonra İstanbul'a gelen örgütün Genel Sekreteri Joseph Luns, dün Türk Atlantik Derneğinin Odakule'de yapılan toplantısında bir konferans verdi.

Olağanüstü güvenlik önlemleri arasında Taksim'den Şişhane'ye kadar bütün yolların kesildiği görüldü. "NATO" konulu konferansına yarım saat gecikmeyle başlayan Luns, işadamları, üniversite temsilcileri ve İstanbul'daki yabancı ülkelerin temsilcileri önünde yaptığı konuşmada, "Ruslar, Körfez petrolüne doku-

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

Halkın Kurtuluşçuları TİKP Ankara İl Başkanı Ferit İlsever'i yaraladı

● İlsever, diğer partililerle birlikte yaralı arkadaşını ziyarete gitmişti.

ANKARA (ÖZEL)

ÖNCEKİ gün Halkın Kurtuluşçularının saldırısına uğrayarak yaralanan Seyfi Taylak ve kardeşlerinin evine ziyarete giden TİKP Merkez Komitesi Yedek Üyesi Ankara İl Başkanı Ferit İlsever, TİKP Merkez Komitesi Yedek Üyesi Ömer Faruk Ciravoğlu ve Ankara İl Yöneticilerinden Feyyaz Kurşuncu

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Batı basını Türkiye basınını eleştiriyor

«Uluslararası Af Örgütü Raporunu, Türkiye basını sessizlikle karşıladı»

NİYAZİ TERZİ

ULUSLARARASI Af Örgütünün "Türkiye'de İşkence" konusundaki raporunun açıklanmasından sonra, Avrupa kamuoyu ve basını Türkiye'de demokrasinin geleceği sorununa büyük bir ağırlık vermeye başladı. Af Örgütünün raporu birçok radyo ve televizyonda birinci haber sırasını alırken, en sağcı gazeteler bile birinci sahifelerinde yer ayırdılar.

Avrupa basının özellikle üzerinde durduğu konulardan biri de Af Örgütü raporu karşısında Türkiye basınının tutumu oldu. Bu konuda birçok haber ve yorum yayınlandı. Hollanda'nın en ciddi siyasi ve ekonomik günlük gazetesi olan NRC Handelsblad, Türkiye basınının Uluslararası Af Örgütü Raporunu sessizlikle karşıladığını belirterek şöyle yazdı: "Bu rapor

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Sav: «Avukatlara yapılan saldırılar, savunmayı yıldırmayı, yargıyı işletmemeyi amaçlamaktadır»

● Atilla Sav sıkıyönetim bölgelerinde avukatların görevlerini yapmada güçlüklerle karşı karşıya bulunduklarını söyledi.

● Divan Başkanı Şahap Demirel, anarşi ve terörü faşistlerin ve birtakım sol fraksiyonların yarattığını söyledi.

● Barolar Birliği Ankara'da yürüyüş yapacak

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE Barolar Birliğinin 5. Olağanüstü Genel Kurulu Ankara'da yapıldı. Genel Kurulun açış konuşmasını yapan Türkiye Barolar Birliği Başkanı Atilla Sav, "Avukatlara yapılan

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Büyük tepki görünce PTT zamları durduruldu

HABER MERKEZİ

PTT hizmetlerine 1 Temmuzdan itibaren yapılması öngörülen yüzde 300'lük zam, karşılaştığı tepki üzerine durduruldu.

Zamların büyük oranları bulması çeşitli kurum ve kuruluşlarca olumsuz bulundu. Bunun üzerine Başbakan Süleyman Demirel Bakanlara bir yazı göndererek devlet tarafından üretilen mal ve hizmetlere Bakanlar Kurulunun bilgisi olmadan zam yapılmamasını istedi. Başbakan, bunun Bakanlar Kurulunun kararını gerektirmeyen zamlar için de geçerli

(Devamı sa. 6 sü. 4'de)

Genel Kurul çalışmaları sürüyor

DİSK'in Afganistan konusunda açık tutum alması istendi

İzlenimler

Koalisyona doğru

DİSK Genel Kurulunun üçüncü gününde, delege konuşmaları sonuna yaklaşırken, gerek kulislerdeki pazarlıklardan, gerekse salondaki havadan, DİSK'i nasıl bir yönetimin beklediği de giderek belirginleşiyor.

Birçok sendikacının ortak kanaati, oluşacak DİSK Yürütme Kuruluna TKP-TİP-TSİP-DDKD ittifakından iki kişinin gireceği yolunda. Ancak tartışma, bu iki kişinin kimler olacağı ve Türkler kanadının Genel Sekreterlik isteğinin kabul edilip edilmeyeceği noktasında cereyan ediyor. Baştürk, sözkonusu kanattan iki kişinin Yürütmeye girmesini "DİSK'te birliği sağlamanın zorunlu şartı" olarak değerlendirip kabul etmiş görünüyor ama, bu iki kişinin "siyasetlerin sivrilmiş temsilcilerinden" olmasını da istemiyor. Buna karşılık Türkler

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

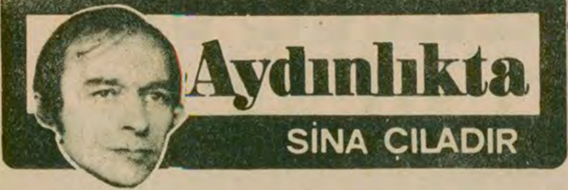
İŞÇİ SERVİSİ

DİSK Genel Kurulunun 4. gününde çalışmalara delege konuşmaları ile devam edildi. ASİS Sendikasından Alev Ateş dün yaptığı konuşmada, DİSK'in Çalışma Raporundaki muğlaklıkları eleştirdi ve DİSK'in Afganistan konusunda açık bir tutum almasını istedi.

DİSK'in raporunu eski bir filmin fuluğ bir biçimde yeniden tekrarına benzeten Ateş, Afganistan'daki olayın bazılarının söylediği gibi "uluslararası dayanışma mı, yoksa işgal mi" olduğunu sordu. Birlik konusunda görüşlerini açıkladığı sırada Maden-İş delegeleri tarafından yapılan bir müdahale üzerine Alev Ateş, ELKA Fabrikasında Maden-İş Genel Başkanı Kemal Türkler'in yaptığı yolsuzlukları ve grev kırıcılığını anlattı.

Tekstil yöneticilerinden Selahattin Uyar da yaptığı konuşmada CHP'yi eleştirdi.

Daha sonra söz alan Maden-İş delegelerinden Mehmet Karaca DİSK'in Dünya Sendikalar Federasyonuna üye olması gerektiğini savundu. DİSK, Avrupa Sendikalar Konfederasyonuna üye olsa bile, halen DSF'ye üye bulunan sendikaların bu federasyondan ayrılmayacaklarını söyleyen Karaca, ayrıca DİSK'in demokratik platform çalışmalarını da eleştirdi. Demokratik platform çalışmalarını baltaladıkları yolundaki suçlamaları reddeden Karaca, konuşmasını "Yaşasın DİSK'in Birliği" sloganı ile bitirdi.



Kültür Bakanlığı ve kültür

Geçenlerde gazetelerde bir haber gözüme çarptı. Demirel hükümetinin Kültür Bakanı (ne ilginçtir şu an ismi bile aklıma gelmiyor), yaşı bizim gibi kırka merdiven dayayanların iyi anımsadıkları bir dansöze, Özcan Tekgül'e, ''Şeref Belgesi'' vermeyi kararlaştırmış.

Adını anımsayamadığım Sayın Kültür Bakanı, bu girişimini, ''Sanatı ödüllendirme ve teşvik'' diye izah etmiş.

Tabii Kültür Bakanını ''ti''ye alan alana:

–Kes... Yandan... Aşağıdan... Hooopp...

Oysa, meseleye salt politik mizah açısından bakmazsak, Kültür Bakanının yaşlı dansöze ''Şeref Belgesi'' verme girişiminin belirli bir sınıfsal temele oturduğunu görürüz. Sayın Bakana (kültürel kutuplaşmanın karşı cephesinde yer alan bir kişi olarak) hak vermesek bile, bu tutumunu ''doğal'' karşılarız.. Ama tabii, eleştiri hakkımızı saklı tutmak koşuluyla.

Hepimizin bildiği gibi, kültür, kapsamı çok geniş bir kavramdır. Toplumun tüm manevi yaşantısını içine alır. Sanat ve edebiyat da kültür kavramının içindedir, politika da, din de... Bilim kitaplarında kültür kavramı, üstyapı kavramı ile eş anlamda da kullanılır.

Gene hepimizin bildiği gibi, belirli bir gelişme aşamasındaki toplumun üstyapısı ya da manevi yaşantısı, maddi yaşantısının bir yansısıdır. Bilim kitaplarında bu, toplumun belirli bir gelişme aşamasında kendisine uygun bir üstyapı yarattığı şeklinde de izah edilir.

Kültür deyince genel olarak, o toplumun ekonomik düzenine uygun bir manevi değerler birikimi anlaşılır. Ancak, sınıflı bir toplumda, mevcut düzenin devamından yana olan güçler vardır, ileriye doğru değişmesinden yana olan güçler vardır. Veya mevcut düzen içinde ''hakim'' ya da ''ezen'' güçler vardır, ''ezilen'' güçler vardır. O halde sınıflı bir toplumda kültür deyince, tek bir kültür değil, hakim sınıfların kültürü veya hakim kültür anlaşılır.

Bizim ekonomimize damgasını vuran ilişkiler, emperyalist ve feodal ilişkilerdir. Ülkemizde ekonomiye ve politikaya, emperyalizmin ülkemizdeki uzantısı durumunda olan işbirlikçi burjuvazi ile feodal beyler, toprakağaları, tefeciler kumanda etmektedir. Doğaldır ki bu sömürücü, ezen, ''üst'' sınıflar, kendi sınıfsal kültürlerini de topluma egemen kılacaklardır. Devleti ve devletin çeşitli kurumlarını bu iş için kullanmaya çalışacaklardır...

Günümüz Türkiyesinde Kültür Bakanlığının fonksiyonunu bu genel çerçeve belirlemektedir.

Burada dikkat çeken nokta, diyelim ki AP iktidarının Kültür Bakanlığının, kültür kavramı içinde yer alan tüm manevi yaşantı alanlarındaki ''milli''lik anlayışının, gerçekte feodalizm ve emperyalizmle içiçe geçen ırkçılıkta odaklaşmasıdır, toplumumuzun gerçekten milli olan tüm değerlerinin yadsınmasıdır. Örnek mi? Kültür Bakanlığının Türk dilinden, Türk sanat ve edebiyatına, diğer yaratıcı artistik faaliyetlere ve hatta Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün düşünce ve eylemlerine karşı aldığı ters tutum, yani gerçekte milli olan neyimiz varsa bunları unutturma, hiç değilse içini boşaltma çabası, buna birer örnektir sanıyorum.

Şöyle özetlenebilir: Bugün ülkemizde ''milli kültür'' diye adlandırılan kültür, gerçekte ''milli'' değil, egemen kültürdür. Bu kültürün savunucuları gerçekte milli kurumlar, organlar, unsurlar değil; gayri-milli kurumlar, organlar ve unsurlardır. Örneğin bugün TRT de bu yolun yolcusudur. ''Türk dilini savunuyoruz'' diye gerçekte uyduruk bir dili savunan Tercüman gazetesi aynı yolun yolcusudur...

Buradan şöyle bir sonuç çıkıyor:

Ülkemizde egemen kültüre karşı mücadelede yapışılması gereken halka, yediyüz yıllık tarihimiz içinde ilerici olan ne varsa, anti-emperyalist olan ne varsa, bunlara sahip çıkmaktır. Milli, demokratik veya devrimci bir kültür yaratmak, bu kültürü pekiştirmek ancak bu yolla mümkün hale gelebilir.

Sayın Kültür Bakanının yaşlı ''oryantal''lere ''Şeref Belgesi'' dağıtması, hakim güçlerin içlerinde bulundukları kültürel aşınmayı gösteriyor. Bu olguya sınıf bilinci açısından bakarsak, çok ibret alınacak bir derstir.

* * *

Ülkemizin kültürel yaşantısı içinde bir de sosyal-emperyalizm olgusu vardır. Kültürel çatışma içinde bu,her nedense genellikle görmezden geliniyor. Gerici, gayri-milli ya da egemen kültüre karşı verilen mücadelede, kimileri, sosyal-emperyalist kültürü bir yardımcı öğe olarak kullanmaya çalışan hatalı tutumlar bile sergiliyorlar.

Oysa, kültürel yaşantımız içinde, sosyal-emperyalizm, onun ülkemizdeki somut kolu olan ''TKP'' ve yandaşı akımlar kullandığı dilden, savunduğu ideoloji ve siyasetlere kadar milli olandan değil, gayri-milli olandan, egemen olandan yanadır. Sosyal-emperyalizm bugün ülkemizde milli güçlere değil, gayri-milli güçlere, bürokrat burjuvaziye, toprakağalarına dayanmaktadır. ''Sol'' veya ''devrimci'' maskesi altında sergiledikleri her türden kültürel faaliyet, genel kutuplaşmada, egemen güçlerin kefesine oturmaktadır...

Milli olanla gayri-milli olanı ayrıştırırken, uygun yerinde ''Rusya'ya teslimiyet'' yazan sözde solcu, devrimci faaliyetleri görmezden gelirsek, milli olanı ya da devrimci olanı yakalayamayız...

düşünce dünyası

TMMOB GENEL KURULU VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Vedat Soner (Makine mühendisi)
Enes İncioğlu (İnşaat mühendisi)

TÜRK Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin (TMMOB) 25. Genel Kurulu mayıs ayı içerisinde Ankara'da yapıldı.

Yaklaşık 100 bin mühendis ve mimarı temsil eden bir örgütün iki gün süren ve yoğun tartışmalarla geçen kongresinde ağırlık noktası ne olmalı idi? Ülkemizin ve halkımızın geleceği mi, uzmanlık alanımıza giren meselelerde yurt çıkarlarının savunulması mı, ekonomik zorluklar altında ezilen ve gün geçtikçe yoksullaşan, baskı ve sürgünlere uğrayan, işten atılan mühendis ve mimarların sorunları mı, içinde bulunduğumuz şartlara uygun somut politikalar ve mücadele yöntemleri mi? Tabii ki, bunların hepsi. Aslında bunlardan söz edilmedi değil, edildi. Ama çeşitli gruplar adına yapılan konuşmaların giriş ve sonuç bölümlerinde ve yıllardır söylene söylene artık klişeleşmiş biçimleriyle. Tartışmaların odak noktası ise, bilmem hangi grubun yaptığı ittifaka ihanet etmesi, bir başka grubun ''faşizme karşı birlik'' meselesini kavrayamamış olması, ilkesiz ittifak anlayışları, vb. idi.

Saatler süren bu tür çözümsüz ve bıktırıcı tartışmalardan sonra kürsüye gelen Teoman Öztürk, geç de olsa, onbinlerce mühendis ve mimarın bıktırılmak üzere olduğu (aslında bıktırılmış durumdadır da) gerçeğini dile getiriyor ve konuşmaları masal diye değerlendirerek gerçek bir masal okuyordu.

Bu şartlar altında geçen bir genel kurulun, gerek geçmişin hatalarından ders çıkarmak, gerekse bugünün zor koşullarında çözüm yollarına ışık tutmak görevini yerine getirmediği ve getiremeyeceği açıktır. Nitekim, bu, onbinlerce mühendis ve mimarın kongreye karşı ilgisizliğinden de açıkça belli olmaktadır. Teknik eleman kitlesinin bekleyişlerinde hiç bir değişiklik olmamıştır. Yeni yönetimde kimlerin yer aldığı, programlarının ne olduğu onları ilgilendirmemektedir bile.

Şüphesiz, TMMOB'nin bu duruma gelmesi bir kongrede olmamıştır ve özellikle son beş yıl içerisinde meydana gelen gelişmelerin sonucudur.

1960'lı yılların sonundan itibaren emperyalist sömürüye karşı yurt çıkarlarını ve bağımsızlığı savunarak, yabancı teknik eleman yerine yerli teknik eleman kullanılması için açtığı kampanyalarla geniş bir mühendis ve mimar kitlesinin desteğini kazanan ve önemli bir kamuoyu yaratan TMMOB, üye sayısı giderek artmasına rağmen 1975'ten sonra etkinliğini yitirmeye başladı.

12 Mart döneminin yarattığı yılgınlık, aydınların o dönemde meydanı boş bulan ve ''akıllı sol'' görüntüsü altındaki revizyonizme yaklaşmaları olgusu, diğer demokratik kitle örgütlerinde olduğu gibi, TMMOB'de de kendisini gösterdi. TKP revizyonizmi 1975'ten sonra DİSK yönetiminde elde ettiği mevzileri kullanarak TMMOB içinde güç toplamaya girişti. Yönetiminde olmadıkları odaları ve TMMOB üst yönetimini ''işçi sınıfı''nın yolundan gitmeye zorladılar. Bu öyle bir noktaya vardı ki, TMMOB'nin yapacağı herhangi bir eylemi DİSK yönetimi tasvip etmediği için baltalamaya giriştiler. Yine, ''TMMOB teknik elemanların ekonomik-demokratik mücadelesine önderlik edemez, bu iş TÜTED'in öncülüğünde olmalıdır'' diyerek çok daha az sayıda üyeye sahip olan, ancak yönetiminde revizyonizmin hakim olduğu TÜTED vasıtasıyla TMMOB'nin etkinliğini azaltmaya çalıştılar. TKP'nin başını çektiği revizyonizmin bu tür faaliyetleri karşısında TMMOB yönetimlerinin tutumu genellikle uzlaşma oldu. Bazı odalarda da maceracı fikirlerin etkisi ile, revizyonizmle ideolojik ve siyasi mücadele yürütmek yerine şiddet kullanıldı. Gerçekler geniş mühendis ve mimar kitlesinden saklandı, mücadele dar gruplar arasında yürütüldü. Dolayısıyla, kitlenin somut çıkarları bir kenara itildi. Özellikle ekonomik haklar için verilecek her türlü mücadele küçümsendi, ''küçük burjuvazinin özlemleri'' veya ''reformist talepler'' olarak değerlendirildi. Bunun sonucunda grevli, toplusözleşmeli sendikal haklar mücadelesinde de hemen hiç bir somut adım atılamadı.

Bütün bunlar TMMOB'nin kendi kitlesinden kopmasına ve Birlik içerisinde revizyonizmin güçlenmesine yol açtı. 1978 yılına gelindiğinde, birçok oda,üyelerinden aidat toplayamaz, TMMOB ise yıllardan beri çıkardığı yayın organını yayınlayamaz ve borçlarını ödeyemez hale geldi. Öte yandan, ''TKP''nin yönetimde olduğu odaların Birliğe olan borçları yüzbinleri geçiyordu. Sonuç olarak, TMMOB çeşitli örgütlerle ortak basın toplantısı düzenlemekten ve basın bildirisi yayınlamaktan başka bir iş yapamaz duruma düştü.

Diğer taraftan, teknik elemanlar halkın diğer kesimleri gibi giderek güçleşen yaşam koşulları ile mücadele etmeye çalışıyor, ekonomik zorluklar altında eziliyordu. TMMOB'nin üyelerinin çıkarları ile ilgilenmediğini söylüyor ve TMMOB yönetimini harekete geçmeye zorluyordu. Bunun sonucunda gerçekleştirilen ''19 Eylül bir günlük direnişi'' yurt çapında geniş bir katılımla sonuçlanıyordu. Eylemin başarısı, sınırı belli olmasından ve somut bir hedefe yönelmesinden dolayı idi ve teknik eleman mücadelesinde önemli bir adımdı. ''19 Eylül direnişi'' uzun zamandır TMMOB'den uzaklaşmış olan kitle ile yeniden bağ kurmak ve ilişkiyi güçlendirmek için bir zemin oluşturuyordu.

Bu zemin üzerinde yükselmek ise, ancak, TMMOB'nin kendisini toparlayıp etkili önlemleri alması ile mümkün olabilirdi. Her şeyden önce, Birliğe bağlı birçok odada (özellikle TKP yanlılarının yönetiminde etkin olduğu) uzun süredir rafa kaldırılmış olan demokrasinin ve özgür tartışma ortamının yeniden kurulması için mücadele edilmeli, revizyonist ve maceracı çizgilerle araya kesin sınır çekilmeli, teknik eleman kitlesinin önerilerine ve denetimine olanak tanınmalı idi. Bütün bunlar yapılmadığı için bu yılın başında yapılan şube kongrelerinde katılım genellikle düşük oldu ve yine esas olarak grupların çatısma alanı haline geldi.

İşte böyle başlayan bir kongreler döneminin, yazının başında sözünü ettiğimiz bir genel kurulla noktalanması doğaldı. TMMOB yönetimince Genel Kurula sunulan Çalışma Raporu ise, hâlâ eski uzlaşmacı çizginin devam ettiğinin açık bir göstergesi. Bağımsızlık ve özgürlükten yana olan geniş teknik eleman kitlesinin karşı çıktığı Afganistan'ın Sovyetler Birliği'nce işgalinden tek kelime ile bile söz edilmemesini, öte yandan çeşitli kitle örgütleri ile yapılan ve nedeni raporda bir türlü açıklanmayan ''tartışmalar'' sonucu gerçekleşemeyen platformlardan defalarca bahsedilmesini nasıl açıklamak gerekir? Herhalde kendilerinin de raporda dile getirdiği ''Çalışmaları aksatan eksiklik ve yanlışlıklar'' ile.

Siz, bu eksiklik ve yanlışlıkların neden kaynaklandığını doğru bir biçimde tahlil etmedikçe, bunu kitleye götürüp mücadeleye seferber etmedikçe sonuç hep başarısızlık olacaktır. Bunları yapmak ise, Rus beşinci kolunun karalama ve tehditlerine göğüs germeye cesaret ettiğinizde mümkün olacaktır. Çoksa istediğiniz kadar ''demokratik örgütlerin birliğini sağlayacak program'' vs. oluşturun, bunlar er geç işlemez hale gelecektir. Demokratik örgütlerin birliği ülkenin ve halkın çıkarlarını kararlı bir şekilde savunan programlarla gerçekleşir. Afganistan işgaline alkış tutan bağımsızlık ve demokrasi düşmanları ile uzlaşarak gerçekleşemez.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Yakacak sorunu ve odun

Her yıl kış mevsimine varmadan o kışın sert soğuklarında nasıl kendimizi ısıtacağız? Kışı nasıl atlatacağız? Bu sorular kafalarımızı daha yaz aylarından başlamak üzere kurcalamaya başlar. Hele hele dargelirli bir ailenin bugünkü hayat pahalılığı karşısında, kışın yakacak sorununu nasıl çözeceği büyük bir problemdir. Ülkemizdeki enerji tüketiminde yüzde 31'lik bir yer kaplayan odunun yakacak olarak kullanılması da bir hayli yaygındır. Bizim gibi geri kalmış ülkelerde temel enerji kaynaklarından biri olan odun ülkemizde de esas olarak yoksul halkın temel yakacağıdır. Ülkemiz orman ürünleri açısından bol kaynaklara sahip olmasına ve geniş ormanlık alanlarla kaplı olmasına rağmen bugün odunun yakacak olarak satın alınması ateş pahasınadır.

Halk bugün kışlık ihtiyacı olan odunun tonunu serbest piyasada 8, 9 ve 10 bin lira arasında değişen bir fiyatla almaktadır. Odunun tonunu vatandaş neden bu kadar pahalıya temin etmektedir? Devletleştirildiği söylenen ormandan kimler vurgun vurmaktadır? En büyük sömürü payını kimler almaktadır? Dargelirli ihtiyaç sahibini can evinden vuran bu meselenin üzerinde biraz duralım.

Cumhuriyet tarihinden önce çıkarılmış ve bugünün ihtiyaçlarına cevap vermeyen orman kanunlarının sakatlıklarını bir kenara bırakarak, meseleyi sadece var olan durumuyla irdeleyelim. Yasal olarak bugün ormanın korunması ve kesimi devlete ait bir iştir. Devlet bu yıl orman kesimi için, kesme, doğrama, taşıma ve ana depoya istif etme işi de dahil olmak üzere çalıştırdığı orman işçilerine (bunlar aynı zamanda yoksul orman köylüleridir) ster başına ücret olarak 350 lira ödemektedir. Orman köylülerinin kestikleri bu odunlara ayrıca ster başına yine 350 lira ödeyerek yüzde 30'una otomatikman el koymaktadır. Geriye kalan yüzde 70'lik oranı tekrar kesimi yapan kişiye ster başına 750 lira karşılığında satarak,ona o odunları serbest piyasada satma hakkını tanımaktadır. Burada dikkat edilirse devlet, vatandaştan hazır odunun sterini 350 liradan alırken, yine aynı hazır odunu aynı anda,vatandaşa 750 liradan satmaktadır. Diğer bir nokta ise odunun tüketiciye gitmesinde araya bir aracı koymasıdır. Devlet, resmi kuruluşlarının ihtiyacı olan bir ton odunu 1400 liraya malederken serbest piyasaya gitmesi gereken odunun maliyetini hiç yoktan 2,5 misli artırarak 3 bin liraya çıkarmaktadır. Hiç yoktan devlete ton başına 3 bin lira ödeyen ve odunu serbest piyasada satma hakkını kazanan kişi ise şu ortalama sabit giderleri de ekleyerek odunları ikinci bir aracıya şehirlerde bulunan oduncülara devretmektedir: Ton başına ortalama 700-800 lira arabaya doldurma ve boşaltma gideri. Ortalama her 100 kilometrede ton başına 1200 lira nakliye parası ve diğer giderleri ödemektedir. Böylece birinci aracıya yani serbest piyasada satma hakkını kazanan bir şahıs satışa çıkardığı odunun tonunu en az 5 bin liraya maletmiş oluyor. Buna kendi kârını da ekleyince şehirdeki ikinci aracıya tonunu en azından 6 bin liraya satmaktadır. İkinci aracı da kendi giderlerini hesapladıktan sonra istediği ölçüde kâr miktarını koymakta ve böylece tüketiciye tonunu 8-9 bin liraya satmaktadır.

Peki devlet vatandaşın sırtından hem kendisi hem de araya soktuğu aracılar vasıtasıyla vurduğu vurgun yerine başka bir yol takip edemez mi? Dargelirliyi ve esas olarak tüketici durumda olan yoksul halk kitlelerinin yararına bir çözüm getirilemez mi? Getirilmesi mümkün,hem de basit bir şekilde getirilmesi mümkün. Bu iş aracıyı aradan kaldırıp kaldırmamanın başındaki bir iştir. Bazılarına gülünç gelebilir ama bir de şöyle bir hesap yapalım:

Odunun kesimi depoya getirilerek istif edilmesine kadar yapılan giderlerin ve konacak ton başındaki kârın toplam maliyeti (çünkü devlet bu fiyatla vatandaştan almaktadır) 1400 lira. Her 100 kilometrede ton başına nakliye gideri 1200 lira. Depodan odun doldurma ve boşaltma ücreti ton başına 700 lira. Toplam maliyet tutarı (ton başına)3 bin 300 lira.

Yeni bir kâr oranı ve diğer harcamaları da gözönünde bulundurarak 3 bin 300'ün üzerine 700 lira daha eklesek bile aracılar ortadan kalktığı zaman yakacak odunun tonu ihtiyaç sahibine 4 bin ile 4 bin 500 lira arasında gitmiş olacaktır. Vatandaşın bu fiyatla alması mümkün olan bir ton odun bugün serbest piyasada iki, iki buçuk katına bir fiyatla satılmaktadır.

Açıkça görülmektedir ki, yoksul halk ihtiyacı olan yakacak odunu temin etmede adeta soyulmaktadır. Burada en büyük sömürüyü de devlet vurmaktadır. Devlet kendi vurduğu sömürünün yanında ayrıca araya aracılar sokarak halkın sırtından yeni yeni vurgunların vurulmasını sağlamaktadır.

Günümüzde bir kilo peynirin 300 liraya alındığı bir ortamda devlet ster başına ormanı kesen köylüsüne (orman işçisine) 350 lira öderken ve onu her türlü güvenceden yoksun bırakırken, onun için de hayat çürüttüğü o ormandan faydalanmasının önüne binbir yasal engel koyarken, öte yandan araya müteahhit ve aracı sokarak yoksul halkın sırtından da sömürü çarkları döndürülmektedir. Kim ne derse desin bu,yakacak sorununda bile bile vatandaşa kazık atmaktır.

Hasan Yıldız

Biz ilticacıları el kapılarına kul edenler utansın

Biz ilticacı olarak üzülerek belirtmek istiyoruz, bizleri el kapılarına kul edenler utansın.

Bizler Türkiye'de kahvehane köşelerinde, sokaklarda, köylerde başıboş, işsiz güçsüz geziyorduk. Geleceğimiz için hiç bir garantimiz yoktu.

İşsizlikten, pahalılıktan ve her an can alan anarşiden nefret ederek ve çoluk çocuğumuzun nafakası için Almanya'ya geldik. Ve el kapılarına iltica etmek mecburiyetine düştük. Ne acıdır ki, gazete ve TRT bültenlerinde duyduğumuz kadarıyla bizi bölücü ve vatan haini olarak ilan ediyorlar. Burada iltica eden vatandaşlarımızın yüzde 75'i siyasetle uğraşmayan insanlardır. Bu insanlar yalnız ekonomik nedenlerden ötürü buralara kadar gelmişler. Kazandıklarını kuruşu kuruşuna yurduna gönderip ailesinin nafakasını sağlıyorlar. Bunlar ne hain ne de bölücüdürler.

Bizler, 19 Mayıs'ta, 30 Ağustos'ta emperyalistleri taşla, nacakla kovalayan bir milletin evlatlarıyız. Biz bağımsızlığımıza düşkün bir milletin evlatlarıyız. Biz yalnız memleketimiz için geldik buralara kadar. Ve de çalışıyoruz. Yalnız geleceğimiz için, çoluk çocuğumuz için el kapılarında en yıpratıcı ve ucuz işlerde çalışmaktayız. Hiç bir sosyal güvencemiz yok.

İşte biz el kapılarına muhtaç edilen ilticacıların hali, bizi bu hale getirenler utansın.

B.Almanya'dan 20 okuyucu

Öğretmenlik mi rezalet mi?

Hiç açılmamış, sırası, masası ve öğrenci sayısı dahi belli olmayan eğitim-öğretim yapılmayan bir köy ortaokuluna 5 öğretmen verildi. Bu şanslı köy Baskil'in Karoğlu köyü. Hem biri 23, diğeri 18 yıllık öğretmenler;diğer ikisi ise Kırşehir ve G.Antep Eğitim Enstitüsü Müdür Yardımcısı. Tabii hepsi de AP hükümetinin hışmına uğramış sürgünler.

Bir de bakıyorsun ayağın kaymış. Kayseri'den,Elazığ'ın Baskil ilçesine sürgünün çıkmış. Evin Kayseri'de, sene sonu yaklaşmış. Evini getirsen bir dert, getirmesen bir dert.

Bir yandan can güvenliği sorunu, diğer yandan pahalılık, geçim derdi. İşin yoksa bir de yollarda git gel sürün.

Sürgün edilen bir öğretmen arkadaş ''vallahi arkadaş, gittim iş aradım, belediye başkanına çıktım iş istedim. İş yok. Bulsam istifa edeceğim. Nedir bu, öğretmenlik mi, rezillik mi?'' diye dert yanıyordu.

Bizler bekar iken hayat pahalılığından şikayet ediyoruz. Evi,çoluğu çocuğu bir yanda kendisi bir yanda, git gelcilik oynayan öğretmen arkadaşlar nasıl yakınmasınlar? Hangi huzurla eğitim ve öğretimde yararlı olsunlar?

Belki ilkokul mezunu bile olmayan AP il veya ilçe başkanlarının isteği ile yerlerinden, yurtlarından edilip sürgün edilen öğretmenlerde huzur olur mu? Ne gezer?

Önümüzdeki öğretim yılı için şimdiden kuşkular başladı, kaç kişinin yeniden tayini, sürgünü çıkacak diye. Dileğimiz,bu partizanca uygulamalara son verilmesidir. Hatta ortaöğrenim kurumlarında, okul aile birliğinin ve okul öğretmenlerinin çoğunluğunun kesin onayı olmadan istek dışı tayinler yapılmamalıdır.

Öğretmen H.D.

Ne kadayıfın altı ne de yüzleri bir türlü kızarmıyor

Emekli vatandaşlardan Ahmet ile Mehmet çay bahçesinin tenha köşesindeki bir masaya oturmuşlar, ufacık bir bardak çayı 10 liraya yudumlayıp, karaborsadan 12.50 liraya zar zor bulabildikleri Birinci sigaralarını tüttürürlerken, ülke yönetiminde etkili ve de yetkili kişilerin demeçlerini tartışıyorlardı. Söze vatandaş Ahmet başladı:

—Mısır'daki sağır sultanın bile duyduğu ve Avrupa ülkelerinin parlamentolarında da görüşülen, yurdumuzda cereyan eden işkence olayları için Başbakan Süleyman Demirel, ''Bunlar beynelmilel slogan ve tertip'' diyor. Vatandaş Mehmet sen ne dersin?

—?...

—İçişleri Bakanı Gülcügil ''İnciraltı olaylarında, öğrenciler de güvenlik kuvvetlerine ateş etti'' diyor. Oysa İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı son bildirisinde, bakanın dediklerinin tam tersini diyor. Vatandaş Mehmet sen ne dersin?

—?...

—Yine İçişleri Bakanı Gülcügil, ''Nevşehir'deki cenaze törenine dışarıdan ateş edilmedi'' diyor. Acaba güvenlik kuvvetleriyle parlamenterler mi birbirlerine ateş ettiler? Vatandaş Mehmet sen ne dersin?

—?...

—Din, dil ve ırk ayırımı yapan ve mezhep kışkırtıcılığını körükleyen ve de kardeşi kardeşe öldürten başkatil Başbuğ, hiç utanmadan ve vicdan azabı duymadan ''birlik, beraberlik, kardeşlik'' gazelleri okuyor. Vatandaş Mehmet sen ne dersin?

—?...

—MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, Başbakan Süleyman Demirel'e, ''Kabinede bize de koltuk verirsen, seni destekleriz, yoksa....'' diyor. Din iman, ahlak, fazilet ve maneviyat sözcüklerini ağızlarından düşürmeyen bu kişilerin böyle çıkar peşinde koşmalarına sen ne dersin vatandaş Mehmet?

—?...

—Vatandaş Mehmet niçin hep susuyorsun? Hiç bir şey demiyorsun?

—Düşünüyorum.

—Neyi düşünüyorsun?

—Şu altı hiç kızarmayan kadayıfı düşünüyorum.

—Çok tuhaf, altı hiç kızarmayan kadayıfla, bunların ne ilgisi var?

—Var kardeşim var. Hem de çok yakın ilgisi var. Çünkü bunların hamuru ile, o kadayıfın hamuru bir tenekede yoğrulmuş. Baksana birader kadayıfın altı, bunların da yüzleri hiç kızarmıyor.

Ragıp Epikmen

OKUYUCU KARİKATÜRLERİ

— SERBEST PİYASA —

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Baştık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000 TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

"Geri çekilme yoktur" diyen

Afgan direnişçileri Puli Şarki'de yeni bir harekat gerçekleştirdi

■ Babrak Karmel "Barışçı görüşmelerin" başlamasını istiyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

AFGANİSTAN başkenti Kabil'de 20 Haziran günü direnişçilerin geniş kapsamlı ve başarılı bir harekat yaptıkları öğrenildi. Brejnev'in "Afganistan'dan asker ve tank çekme" önerisini yapmadan 24 saat önce gerçekleşen ayaklanmada, Afgan direnişçileri Puli Şarki Hapishanesini koruyan Sovyet birliklerine ağır kayıplar verdirdiler. Edinilen bilgilere göre, 15 işgalci Rus askerini öldüren direnişçiler, Babrak Karmel'e bağlı 30 askeri de tamamen etkisiz duruma getirdiler. Ünlü Puli Şarki tutukevine yapılan baskında, bölgeyi denetleyen Sovyet 4. Zırhlı Tümeninin de ağır hasar gördüğü bildirildi.

DİPLOMATİK GELİŞMELER

İslamabad, Yeni Delhi ve Kabil'deki yabancı diplomatik kaynaklar, Sovyetlerin asker çekme operasyonu konusunda kuşkuları olduğunu belirtirken, Moskova'nın çok sınırlı miktarda ve gerilla eğitimi görmemiş askerlerini geri çektiği belirtiliyor.

Öte yandan Babrak Karmel yönetiminin denetimindeki Bakhtar ajansı, geri çekilme konusunda yayınladığı bir yorumda, "Bu operasyonun Sovyet ve Afgan hükümetinin bir iyi niyet gösterisi" olduğunu ileri sürdü. Babrak Karmel rejiminin sözcüsü olan ajans, "Barışçı görüşmelerin başlatılması için koşullar olgunlaşmıştır" dedi.

Bu arada ABD'de bulunan Pakistan Dışişleri Bakanı ve İslam Konferansının özel komite üyesi Aga Şahi, Sovyetler Birliği'ni görüşmelere çağırmak konusunda çaba harcadığını söyledi.

ROMEN-DOĞU ALMAN ORTAK BİLDİRİSİ

Üç günlük resmi bir ziyaret için Romanya başkenti Bükreş'de bulunan Doğu Alman Devlet Başkanı Erich Honnecker, "Afganistan sorununa barışçı ve siyasal bir çözüm bulunması gerektiğini" belirtti. Aynı cümle, Romen-Doğu Alman Ortak Bildirisinde de yer aldı.

Homeyni, ülke sorunlarına çözüm getirilmezse yeni bir siyasi ayaklanma için emir verebilecek

TAHRAN

BATILI ajansların bildirdiğine göre, İranlı dini lider Ayetullah Homeyni, önceki gün yaptığı bir açıklamada, "Eğer Beni Sadr rejimi, ülkenin çeşitli sorunlarını çözme yolunda gerekli müdahalelerde bulunmazsa, yeni bir siyasi bir ayaklanma için emir verebilirim" dedi.

Kenya ABD'ye askeri kolaylık sağlayacak

WASHINGTON (AA)

ABD Dışişleri Bakanlığınca önceki gün yapılan açıklamada, Kenya'nın askeri ve ekonomik yardım karşılığında, ABD silahlı kuvvetlerine bazı "kolaylıklar" sağlayacağı belirtildi.

Bu konuda bir ilke antlaşmasının önceki gün Nairobi'de parafe edildiği bildirildi. Ancak antlaşmanın kapsamı ve ayrıntıları hakkında herhangi bir açıklamada bulunulmadı.

Washington'a ulaşan bazı haberlere göre, ABD silahlı kuvvetleri Kenya'nın Hint Okyanusu kıyısında bulunan Mombasa limanındaki tesisler ile bazı hava üslerinden yararlanabilecek. Sözkonusu antlaşmanın bundan 15 gün önce Umman Sultanlığı ile ABD arasında yapılan antlaşmaya benzediği kaydedilirken, ABD'nin Somali ile de görüşmelerini sürdürdüğü haber veriliyor. ABD'nin Somali'deki Berbera üssünden yararlanmak istediği edinilen bilgiler arasında.

ABD Dışişleri Bakanlığı, Amerikan askerlerinin Kenya veya Umman'da sürekli olarak kalmayacaklarını duyururken, Kenya, Umman ve Somali ile görüşmelere, Sovyetlerin Afganistan'ı işgalinden sonra başlandığını belirtti.

Türkiye, Namibya halkı üzerindeki baskılara son verilmesini istedi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

TÜRKİYE'nin Birleşmiş Milletler nezdindeki daimi temsilcisi Büyükelçi Orhan Eralp ırkçı beyaz azınlık yönetimindeki Güney Afrika Cumhuriyetinin Namibya halkı üzerindeki baskısını kaldırması gerektiğini söyledi.

Birleşmiş Milletler Namibya Konseyi'nin Cezayir'deki Olağanüstü Toplantısında bir konuşma yapan Eralp, Güney Afrika'nın Birleşmiş Milletler kararlarını hiçe saydığını, bunun da Namibya'nın işgaline son verilmesini engellediğini anlattı.

Türkiye'nin Namibya sorununa barışçı yollarla bir çözüm bulunabileceği inancında olduğunu bildiren Orhan Eralp, Namibya'nın bağımsızlığı için her türlü çabanın gösterilmesi gerektiğini de sözlerine ekledi.

Esnaf Kooperatifleri Merkez Birliği Başkanı AP Milletvekili Kasım Önadım: "Orta sınıfı kaldırmayı hedef alanlar, hürriyetlerin mezarını kazıyorlar"

ANKARA (AA)

TÜRKİYE Esnaf ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliği Genel Başkanı ve AP Bursa Milletvekili Kasım Önadım, "Temel hak ve hürriyetlerin güvencesi olan esnaf ve sanatkarı yok farzedip, orta sınıfın kaldırılmasını hedef alanlar, hürriyetlerin ve insanlığın mezarını kazıyorlar" dedi.

Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliği Genel Kurulunda bir açış konuşması yapan Önadım, esnaf ve sanatkarın kalkınabilmesi ve yurt gerçeklerine uygun bir ekonomik güce sahip olabilmeleri için, hammadde ve pazarlama sorunlarıyla, temin ve tedarik işlerinin, kredi konusu ile ciddi bir şekilde ele alınmasını istedi.

Esnaf ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatifleri İstanbul Birliği Genel Kurulu sonuçlandı

İSTANBUL (ÖZEL)

ESNAF ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatifleri İstanbul Birliğinin 7. Olağan Genel Kurulu sonuçlandı. Yeni seçilen Yönetim Kurulu pazartesi günü toplanarak işbölümü yapacak.

Cuma günü Cağaloğlu'nda Gazeteciler Cemiyeti Salonunda yapılan Genel Kurula aniden katılan CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ, faiz hadlerinin serbest bırakılmasının esnafı yıkıma götüreceğini belirterek, bu uygulamayı, "Büyük balığın küçük balığı yutması"na benzetti. CHP İstanbul İl Başkanı Fikret Gündoğan da yaptığı konuşmada, CHP bünyesinde Esnaf Komisyonu kurulduğunu ve bu komisyonun esnaflara her türlü yardımı yapmaya hazır olduğunu söyledi.

Genel Kurulda konuşan delegelerden Kocamustafapaşa Esnaf ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatifi Başkanı Muhsin Özsever ise, büyük sermaye çevrelerinin ulusal gelirden aslan payı aldıklarını ve giderek hızlanan bir semirme sürecine girdiklerini, bu süreç içinde küçük esnaf ve sanatkarların sürekli zam, enflasyon ve devalüasyon ile giderek küçü-

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Son 15 günde üç tütün işletmesinde zehirlenme olayı meydana geldi

Tütün İşletmesinde çalışan 150 işçi, haşere ilacından zehirlendi

İZMİR (AA)

İZMİR'de son 15 gün içinde üç tütün işletmesinde zehirlenme olayı meydana gel-

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

Komandolar bir genci köy meydanında direğe bağlayarak işkence ettiler

MUT (ÖZEL)

MUT ilçesinde kümelenen komandolar, zaman zaman yakın köylere baskınlar düzenliyor, kahvelerde köylülere küfür ve hakaret ederek ölümle tehdit ediyorlar. Bir süre önce de Mut'a yakın Yapıntı köyüne gelen bir grup komando, CHP li bir genci köy meydanında elektrik direğine bağlıyarak işkence etti. "Yaklaşanı vururuz" diyerek köylüleri silahla tehdit ettiler. Ancak, Mut'tan gelen jandarmalar baygın genci kurtarabildi.

Edinilen bilgilere göre, Yapıntı köyüne zaman zaman gelen komandolara, MHP'li olarak bilinen köy muhtarı ve üç oğlu ile yeğenleri yataklık ediyor. Bu kişiler köyde tespit ettiklerini Mut'taki komandolara bildirerek onların ihbarcılığını yaptığı gibi, ne zaman baskın yapılacağını, kimlere ne yapılacağını da planlıyorlar. Köylüyü sindirme amacını güden baskınlarda, kahveye giren komandolar tüm köylüye küfür ve tehditler savuruyor. Bu baskınlardan birinde karşı çıkan 67 yaşındaki köylü İsmail Çağlayan'ı kahvenin ortasında kan revan içinde bıraktılar. Hükümet Tabipliğine başvuran Çağlayan, 18 gün rapor aldı.

Üç gün önce iki kişinin öldürüldüğü köye giden Vali, "Katilleri yakalatacağım" diye söz verdi. Köylüler Valinin sözünü yerine getirmesini bekliyorlar.

Manisa'nın Çakmaklı köylüleri:

"İki kişinin katili komando köyde saklanıyor"

MANİSA (ÖZEL)

SARUHANLI ilçesine bağlı Kepenekli köyünde üç gün önce meydana gelen ve Çakmaklı köyünde CHP'li M. Ali Sarıcan ve Çetin Çaksu'nun ölümüyle sonuçlanan olaydan sonra, Manisa Valisi yanında İl Jandarma Alay Komutanı olduğu halde Çakmaklı köyüne geldi. Vali köylülere yaptığı konuşmada: "Tahriklere kapılmayın, katil mutlaka yakalanacak, adalet yerini bulacaktır" diyerek söz verdi. Ancak olaydan bu yana çevrede gizlenmeye devam eden katil Atalay Çelikoğlu'nun yakalanamaması üzerine köylüler, muhabirimize şunları söylediler: "Karşımızda daha altı kişiyi öldüreceğini söyleyen MHP'li bir katil vardır. Köylü bu yüzden tedirgin ve korku içindedir. Hiç birimizde huzur kalmamıştır. Bu iş mevsiminde işimizi gücümüzü bir tarafa bıraktık sabahlara kadar nöbet tutuyoruz. Devletin bu durum karşısında yardım etmesi gerekir. Katilin muhtemel bir saldırısından sonra olayların büyümesinden endişe ediyoruz. Valinin birlik ve tahriklere kapılmayın çağrısına içtenlikle katılıyoruz. Ancak bu katilden hesap sorulmaması ve bulunmaması anlamına gelmez. Vali, 'Katilin mutlaka yakalanacağına" dair verdiği sözü tutmalı ve katil bir an evvel yakalanmalıdır."

Ayrıca, katilin bu çevrede gizlenmeye devam ettiğini, aramaların sıklaştırılması ve ciddi bir şekide aranması halinde katilin mutlaka yakalanacağını belirten köylüler: "Eğer Valinin köyümüze geldiği gün kendisiyle konuştuğumuz Saruhanlı Jandarma Karakol Komutanı isteğimizi yerine getirip katilin Çakmaklı'da gizlenmekte olduğu Ahmet Şahin'in evini arasaydı bu iş burada biterdi. Böylece biz de huzurlu olurduk" diyerek, katili olay gecesi Çakmaklı'daki evinde gizleyen Ahmet Şahin, yine aynı köyden ilişkili olduğu Sami Erol, Ahmet Yıldırım, Nazif Çetin ve katille 16 Haziran 1980 günü 17.00 sularında Çiftlik mevkiinde buluşan Paşaköy'lü ağabeyi Eşref Çelikoğlu'nun sorguya çekilip tutuklanmaları gerektiğini de sözlerine eklediler.

Günaydın Milliyet Dünya Politika Son Havadis Hürriyet Tercüman Hergün Cumhuriyet **BASINDAN SEÇMELER**

Tercüman, Ecevit'i hükümete karşı muhalefete çağırıyor

Tercüman gazetesinin hükümete karşı son günlerde muhalefetini artırdığı dikkati çekiyor. Üç gündür birinci sayfadan faiz hadleri konusunda hükümeti eleştiren Tercüman'da Güneri Civaoğlu'nun köşesinde şu görüşler yeralıyor:

"Şimdi hükümeti düşürme konusunun gündeme gelişi, hiç şüphe yok ki Demirel'e yardım etmiştir. İki hafta süreyle kamuoyunda ne üç aydır Cumhurbaşkanının seçilemeyişi konuşulmaktadır, ne zamlar, ne bir türlü Meclisten geçmeyen "asgari ücret" ile ilgili kanun teklifi, ne de Millet Meclisinin aylardır çalışmaması... İki haftadır dikkatlerin odak noktası CHP'nin verdiği gensoru önergesidir. Hükümet düşer mi düşmez mi konusu tartışılmaktadır.

"Öyle sanıyoruz ki, bu gensoru önergesinin verilmiş olmasından dolayı Süleyman Demirel, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'e sadece teşekkür borçludur.

"Şu iki hafta etkili bir muhalefet kampanyası ile geçseydi. Millet Meclisini çalıştırmadığı, Cumhurbaşkanı seçimi için uzlaşmadan kaçındığı için AP yönetimi suçlanabilseydi. Zamlar, çekilmez hale gelen hayat pahalılığı, bir Meclis araştırmasıyla gündeme getirilseydi, şiddet olaylarının önü alınamadığı sergilenebilseydi... Bütün bunlar olmamıştır... Böylece haftalar geçmekte Meclis tatili yaklaşmaktadır.."

Teoman Erel: «Hükümete alternatif çıkması zor»

Günaydın'da "Ankara'da Durum" köşesinde CHP'nin gensoru, Cumhurbaşkanı seçimi gibi konulardaki girişimlerinin başarısızlıkla sonuçlandığını belirten Teoman Erel daha sonra şunları söylüyor:

"Hükümet düşürme iddiasıyla harekete geçmiş gibi görünen ana muhalefet partisi her konuyu her makamı Meclis Başkanlığı dahil kendi iç hesaplaşması için rahatça istismar etmektedir.

"Seçilme şansı olan bir Meclis Başkanını açık seçik ve inandırıcı usullerle aday ilan edemeyen ona resmen sahip çıkamayan ve ortalığı karmakarışık edenlerin çarşambaya kadar bir hükümet alternatifini ortaya çıkarmaları da pek zordur."

Belediye Başkanı Aydın: "Vali, Gürgentepe halkının birliğini bozamamanın hıncını almaya çalışıyor"

Gece baskınlarına katılan Ordu Valisi, Gürgentepe Belediye Başkanını dövdü

● Ordu Valisi Reşat Akkaya'nın desteğiyle Gölköy'de komandolar silahlı saldırılarını sürdürüyor

GÖLKÖY (ÖZEL)

REŞAT Akkaya'nın Ordu Valiliğine atanması ile birlikte artan komando saldırıları, ilçelere de yayıldı. Bugüne kadar taşlı sopalı ve sürtüşmeler şeklinde cereyan eden olaylar silahlı saldırılara dönüştü. 18 Haziran günü komandoların saldırısı sonucu Aslan Karameşe öldürüldü.

16 Haziran günü Gölköy Hasadüzü Mahallesinde, dışardan getirilen bir grupla birleşen komandolar, uzun menzilli silahlarla halkın üzerine ateş açtı. Halkın direnmesi ile karşılaşan komandolar bir süre sonra ateşi kestiler. İki gün aynı şekilde süren saldırılar ve gece iki evin kurşunlanması üzerine gelen polisler iki genci yakalayarak komandoların semtine götürdü. Bunun üzerine bir grup genç toplanarak Hükümet Konağına gitti. Polislerce götürülen arkadaşlarının serbest bırakılmasını istediler. Götürülen gençlerin serbest bırakılması üzerine mahalleye dönen grup üzerine komandolar tekrar ateş açtılar. 4 saat süren silahlı çatışma sonunda Aslan Karameşe olay yerinde öldü. Hamallık yaparak geçinen Karameşe'nin cenazesi kaldırılırken de Cevabi Sönmez adlı komandonun evinden törene katılanlara ateş açıldı.

SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI

Olaylar üzerine Gölköy'de sokağa çıkma yasağı konuldu. Gölköy Kaymakamı Ordu'dan takviye kuvvet istedi. Gölköy halkı, komandoların kullandığı uzun menzilli silahların nereden temin edildiğini merak ediyor.

GÜRGENTEPE BELEDİYE BAŞKANI REHİN ALINDI

Bir süreden beri Ordu-Gölköy yolu üzerindeki Çatalarmut köyünde komandolar yol keserek kimlik kontrolü yapıyor. Tipini beğenmediklerini dövüyor, yolcu araçlarını izinsiz geçirtmiyor. 19 Haziran günü aynı yoldan geçen Belediye Başkanı Ekrem Aydın'

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Çorum'da faşistler bir bakkalı öldürmek istediler

ÇORUM (ÖZEL)

ÇORUM'da bakkallık yapan Muammer Ünal adlı bir kişi komandolar tarafından kaçırılarak öldürülmek istendi. Silah zoruyla arabaya bindirilen Muammer Ünal arabayla götürüldü. Daha sonra Muammer Ünal'ı Elmalı Yolu mevkiinde Kireç ocaklarına götüren komandolar burada silahlarını çektiler. Meydana gelen boğuşmayı çevreden görenlerin müdahale etmesiyle komandolar kaçmak zorunda kaldılar.

Çorum'da kaçırma olaylarının son günlerde yoğunlaştı ve son bir hafta içinde ölü olarak bulunanların sayısı 3 kişi. Son hafta içinde ölü olarak bulunan kişiler Kazım Güler, Şeref Şahin ve Necati Göktaş.

Muhabirimiz Mendekli gözaltında 15. gününü doldurdu

İSTANBUL (ÖZEL)

KARTAL Karlıtepe Mahallesindeki olayları araştırmaya giden ve olay yerinde gözaltına alınan muhabirimiz Gülseren Mendekli, hâlâ serbest bırakılmadı. Mendekli 15 gündür gözaltında bulunuyor.

Bir asteğmen ve bir erin "Aktancılar" grubu tarafından öldürülmesi olayını araştırmak için gittiği Karlıktepe Mahallesinde gözaltına alınan muhabirimiz, 8 gün Zırhlı Tugay'da tutulduktan sonra, Selimiye Kışlasına gönderildi. Daha sonra soruşturmaya devam edilmek üzere, zaman, zaman Kartal Emniyet Amirliğine ve 1. Şubeye götürüldü. Öğrenildiğine göre, Mendekli'nin dün Soruşturma Mahkemesine çıkması gerekiyordu.

Gaziantep Valisi Milli Eğitim Bakanlığına yaptığı başvuruda öğrencileri 4 gruba ayırıyor ve ilk iki grupta ele alınan komandolara telafi sınavı yapılmasını talep ediyor.

Gaziantep Valisi komandoları sınıf geçirmeye çalışıyor

GAZİANTEP (ÖZEL)

GAZİANTEP Valisi Sabahattin Çakmakoğlu Milli Eğitim Bakanlığına başvuruda bulunarak 1976 ve 1977 yıllarında MC döneminde Gaziantep Eğitim Enstitüsüne alınan ve büyük çoğunluğunu komandoların oluşturduğu öğrencilerin telafi sınavıyla üst sınıflara geçirilmesini istedi.

Vali Çakmakoğlu daha sonraki dönemlerde okula alınan ve sene kaybeden öğrenciler için herhangi bir başvuruda bulunmadı. 1978 yılında CHP döneminde okula alınan öğrencileri de sene kaybettikleri halde valinin bu konuda başvuruda bulunmamasının komandoları korumaya yönelik bir çaba olduğu belirtildi.

Bir grup Eğitim Enstitüsü öğrencisi, valinin tutumu konusunda basına açıklamada bulunarak şunları belirtti:

"Gaziantep Valisi Eğitim Enstitüsünde tek yanlı eğitim yaptırmak için harekete geçmiştir. Vali tarafından Milli Eğitim Bakanlığına yapılan başvuru elimizdedir. Valinin başvurusu, öğrencileri dört gruba ayırmakta birinci ve ikinci maddede belirttiği öğrencilere yeni haklar tanınmasını istemektedir. Birinci ve ikinci maddede belirtilenlerin çoğunluğu MHP'li olup ceza almış saldırgan komandolar. Vali bu saldırgan komandoların haksızlığa uğradığını belirtmektedir.

"Eğer haksızlığı gidermek istiyorsanız, mağdur edilen tüm öğrencilere telafi eğitimi yapılmalıdır. Eğer tek yanlı bir eğitim gerçekleşecek olursa doğacak olan olaylardan öğrenciler değil, vali sorumlu olacaktır."

Diyarbakırlı üreticiler yaş koza üretimine karşı ilgisizlikten şikayetçi.

Kooperatifin geç ödeme yapması tüccara yaradı

Diyarbakır yaş koza üreticileri, 800 TL. başfiyatı az buldular

DİYARBAKIR (ÖZEL)

DİYARBAKIR'da 1980 ürünü yaş koza alımına başlandı. Hükümetçe 800 TL başfiyatla alımı yapılan yaş koza rekoltesinin 100-120 ton dolayında gerçekleşmesi bekleniyor.

Koza üreticileri ise başfiyatın en az 1000 liranın üzerinde olmasını beklediklerini ancak bulamadıklarını söylüyorlar. Kooperatif yetkililerinin ellerinde para olmadığı gerekçesiyle alımı geç başlatmaları da tüccarlara yaradı ve üreticiye zarar verdi.

Diyarbakır'da yaş koza alımını yürüten Bursa Koza Birlik Kooperatifi yetkilileri, fiyatı düşürmemek ve üreticinin malını değerlendirmek için çalıştıklarını söylerken, üreticiler ilgisizlikten şikayet ediyorlar.

Eskiden beri ünlü bir ipekçilik merkezi olan, halen Türkiye'de ipekçilikte 4. sırada yeralan Diyarbakır'da yaş koza kurutma ve işleme tesislerinin bulunması da ürünün daha iyi değerlendirilmesini önlüyor. Üreticiler yıllık rekoltesi 20-30 ton arasında olan Edirne'de bile kooperatifin şubesi olduğunu belirterek Diyarbakır'da da bir şube açılmasını istiyorlar.

bu köşeden...

Türkeş ile elektrik direklerini bile koruyamazsınız

M. Kemal Çamkıran

Diyarbakır-Urfa-Mardin-Siirt ve Hakkari İlleri Sıkıyönetim Komutanı Sayın Korgeneral Cemalettin Altınok yayınladığı bir bildiride köşebent demirleri çalınan elektrik direklerinin devrildiğini ve hatların tahrip olduğunu belirterek bu durumu kınıyor, yöre halkını yardıma çağırıyordu.

Olay anlamlıdır. Her elektrik direğinin dibine bir karakol kurulamayacağına göre, tahribatı önleyebilmek için halkın desteği zorunludur. Hele anarşiyle mücadele, ekonomik sorunlar ve Rusya tehlikesine karşı güçlü yurt savunması gibi büyük sorunların çözümü için halkın desteği, "olmazsa olmaz"dır.

Hükümet yanlış yoldadır. Halka terör uygulayarak, kitap okuyanı tutuklayarak, Türkiye'yi işkence diyarına çevirerek, mezhep ve milliyet kavgaları kışkırtıp katliamlar tertipleyen Türkeş'e kol-kanat gererek anarşi önlenemez.

Devletin, halkın hak ve özgürlüklerine saygılı olması, Türkiye'nin milli bağımsızlığını ve birliğini savunmanın ön koşuludur. MHP ile işbirliği yapmak ve halkı ezmek, pusuda bekleyen Rusya'nın işine yaramaktadır. Halk, TC Devletini MHP olarak görmeye başlarsa; Türkiye tam bir çıkmaza ve kargaşalığa yuvarlanır. Bunu görmek için ermiş olmaya gerek yoktur. Sıkıyönetim bildirisinin sözünü ettiği elektrik direklerine bakmak yeter de artar bile.

Unutmayalım ki, Moskova, beşinci koluna henüz "hücum" emrini vermiş değildir. Brejnev fırsat kollamakla, "zayıf halka" ilan ettiği ülkemizde iç ve dış koşulların olgunlaşması için çalışmaktadır. Moskova'nın, MHP'nin zorbalığına tepkiden yararlandığı açıktır. MHP zorbalığı, halkın cephesini Rusya'ya döndürmesini güçleştiriyor. Rus beşinci kolu, iç kargaşalığın tozu dumanı arasında rahatlıkla at oynatabiliyor.

Türkeş'in ırkçı ve yobaz kafasının iktidara egemen olması ne demektir? Bu devletin, devrimcileri, Doğunun ve Batının özgürlük ve refah isteyen milyonlarını,Alevi ve Doğulu halk kitlelerini düşman ilan etmesi demektir.

Rusya belası tepemizde fırsat kollarken, Türkiye'nin böylesine bölünmesi ve kargaşalığa sürüklenmesi ne demektir?

Halk, düşman gözüyle görülürse, Rusya karşısında Türkiye'yi kim savunacak? Halkı terör altında bunaltanlar, Rus beşinci kolunun yıkıcılık ve bölücülüğünü nasıl önleyecekler?

Beşinci kolun neler yapabileceğini, açın tarih kitaplarınızı ve Hitler'in Çekoslovakya'ya, Fransa'ya, Polonya'ya, diğer ülkelere karşı yürüttüğü ihanet ve yıkıcılık eylemlerini inceleyin.

Akılları başa devşirmek için zaman çok dardır.

Halkın desteğini sağlayamadığı için elektrik direklerini bile koruyamayan bir devlet, Rus beşinci kolunun işareti vermesi durumunda hangi barajı, hangi santralı, hangi fabrikayı, hangi petrol kuyusunu, hangi petrol boru hattını, hangi depoyu, hangi yol, köprü, vs'yi nasıl ve kime dayanarak korumaktadır?

Vatan, halk olmadan savunulabilir mi?

Caniler, kiralık katilleri, serseriler, ırkçılar, yobazlar ve özgürlük düşmanlarıyla vatan savunulabilir mi?

Hitler taslağı ve Amerikan eskisi Başbuğun MHP'siyle ancak vatan satılır, halk kırdırılır, Alevi katliamı yapılır, davadan dönen vurulur, işkence uygulanır...

Ey devlet ve iktidar sahipleri! Elektrik direklerini gerçekten korumak istiyor musunuz? Öyleyse halkla birleşeceksiniz...

İŞKENCELER KARŞISINDA SAVCILARIN YARGIÇLARIN VE DOKTORLARIN SORUMLULUĞU

Av. Hüseyin Gökçearslan 1

Sanık iki kolunda iki polis, ayakta zor durur vaziyette. Savcı işkence yapanlar hakkında kamu davası açılması için resen takipte bulunmamış

Savcılar susarsa işkence nasıl önlenir?

● **Rapora ve teşhise rağmen kamu davası açılamayan bir işkence örneği: "Müştekinin iddiası ve ibraz ettiği rapor haricinde sanıkların kendisini dövdüklerine dair başkaca delil elde edilemediğinden..."**

HALBUKİ yasaya göre emniyet mensupları savcının muavini sıfatıyla ifade almaktadır. Savcıya teslim edilmiş, üstelik suçlamanın siyasal yanı var.

CMUK'nun ek 3. maddesine göre, bu tür olayların tahkikatını bizzat savcının yapması gerekmektedir (İzmir Barosu Avukatlarından, Av. Güntekin Göktürk Suarlı.)

4. Kula banka soygunu olayından aranan Ahmet Derya Varilci isimli gencin avukatı, Kula Savcılığınca gözaltına alınmasından 5 gün sonra gitmiş, savcı yardımcısına müvekkilini görmek istediğini söylemiş, savcı yardımcısıyla birlikte karakola gelmişler. Ahmet Derya Varilci sedye üzerinde; ayaklarından kanlar boşalıyor. Avukat sormuş, kabul ettin mi? Cevap, "Hiç bir itirazım yoktur" demiş. Olayı savcı da görüyor avukat da. Ayağı kangrenden kesilecek olmuş, ondan kurtarmışlar, şu an İzmir Tepecik Göğüs Hastalıkları Hastanesinde yatmakta, gördüğü acı ve zor sonucu gırtlak veremi olmuş. İşkence sonucu ikrarda bulunduğundan da tutuklu bulunmaktadır. (Av. Güntekin Göktürk Suarlı.)

Karakolda sanığın durumunu gören savcı yardımcısı, işkenceciler hakkında resen dava açmamış.

5. Kaplan Uçuk isimli bir genç, 5.3.1980 tarihinde Ankara'nın Güdül kazasında gözaltına alınmış, Ankara Emniyet Müdürlüğünün altıncı katında bir gün süreyle psikolojik baskı uygulanmış, ondan sonra beş gün süreyle cinsel organından, makattan, parmak uçlarından, ağzından elektrik verilmiş, bundan sonra 4 gün süreyle falakaya yatırılmış, daha sonra da kafası başta olmak üzere, çeşitli yerlerine copla vurmuşlar.

Ankara'dan İzmir'e götürmüşler, 4 gün İzmir'de işkence yapılmış. 18 Mart 1980 günü sorgusunun yapılması için, savcılığa götürmüşler. Sorguyu yapan İzmir Cumhuriyet Başsavcı Muavini A.Necmi Ercan'ın huzuruna iki koluna iki polis girmek suretiyle getirmişler. Sorgu sabahtan akşama kadar sürmüş. Bir ara tuvaletin birine götürmüşler, orada da otomatik polis silahının dipçiğiyle feci şekilde dövmüşler.

Kaplan Uçuk'un ifadesini alan Başsavcı Muavini A. Necmi Ercan, neden ayakta duramıyorsun diye Kaplan Uçuk'a sormamış. Bırakalım başka yerlerdeki işkence izlerini doktor raporuna göre parmak uçlarında izler var. İki kişinin yardımıyla yürütülüyor, ayakta duracak halde değil. Ama savcı işkence suçluları hakkında kamu davası açılması için, resen takipte bulunmamıştır.

Kaplan Uçuk iki kolunda iki polis onların yardımıyla ayakta zor durur vaziyette, Sulh Hakiminin huzuruna çıkarılmış. Sulh Ceza Hakimi tevkif etmiş. O da sana ne oldu, kim sana işkence yaptı dememiş, işkence yapıldığı aşikarken. Oysa bırakalım savcıyı, hakimi, sıradan devlet memuru, bu tür bir durumla karşılaşırsa ihbar etmek zorundadır. Bunlar onu da yapmamışlardır.

Kaplan Uçuk'un doktora sevki için, avukatı İzmir Kapalı Cezaevi Savcılığına başvurmuş, sevk yapmamışlar. Tekrar İzmir Savcılığına başvurmuş, nihayet sevk yapılmış ve rapor almış. Aradan geçen iki aylık süreye rağmen Kaplan Uçuk sağlığına kavuşamamış, hâlâ idrarından kan gelmekte, cinsel organı çalışmamaktadır.

Aradan geçen uzun süreye rağmen sağlığına kavuşamayan, sakat kalan Kaplan Uçuk ile ilgili şikayet üzerine, İzmir C. Savcılığı 1980/5290 numaralı dosya ile takipsizlik kararı vermiş. Gerekçe: "Sanıkların tanınamaması."

İlla mağdurun sanıkları tanıması gerekir mi? Bunları bulmak savcının görevi değil mi? İşkencenin yapıldığı yer belli. Savcının, hakimin huzuruna koluna girerek getirenler belli. Poliste ifade alanlar belli. Aslında her şey belli ama, savcının işkencecilerin yakasından tutmaya niyeti yok.

Insan haklarına saygılı olacağına, hukuka, Anayasaya saygılı olacağına yemin eden savcılarımız işkenceciler karşısında böyle bir tutum alırsa, işkence nasıl önlenir? Önlenemez. Bence bu yaranın böylesine kangren olmasının nedeni budur.

İşkenceciler hakkında dava açılması oldukça zor. Savcılar resen harekete geçmedikleri gibi, birçok başvuru karşısında da olayı örtbas etmektedirler. Birçok olayda sanık işkenceciyi tanımakta, işkence gördüğü konusunda raporu da bulunmakta, ama başkaca delil bulunmadığı gerekçesiyle işkenceci hakkında kamu davası açılmamaktadır.

İşkence odasına bırakalım sıradan insanların gitmesini, savcılar bile zor gider. Bu şartlarda nasıl şahit bulunacak? Yetmez mi işkence raporu?

Ya da kimi zaman, işkence yapıldığı raporla sabit ama, sanıklar bulunamamakta, bilinmemekte gibi gerekçelerle, takipsizlik kararları verilmektedir. Sanığa emniyette işkenceler yapılmıştır. İşkence yapılan yerdeki görevlilerin isimleri belli. Sanığın ifadesini alan polisler de belli, neden bunların yakasından tutulmaz? İşte suçlular.

6. Metin Özuğur isimli bir genç 23.2.1979 tarihinde Ankara Emniyet Müdürlüğünde işkence görmüş, işkence gördüğü doktor raporuyla sabit.

Savcılık şikayet üzerine takipsizlik kararı vermiş, gerekçe sanıkların bilinmediği. Bunları bulmak savcıların görevi değil mi?

7. 29.9.1977 tarihinde gözaltına alınan Suphi Göl ve arkadaşları altı günlük işkenceden sonra Altındağ Adliyesine gönderilmiş. Suphi Göl dışındaki sanıklar tutuklanmış, Suphi Göl serbest bırakılmış. Adliye binası içinde polisler tekrar Suphi Göl'ü yakalamış, emniyete götürmüşler ve emniyette bir günlük ek işkenceden sonra 6.10.1977 tarihinde bir yazıyla (bu yazının tarihi yanlışlıkla 6.9.1977 olarak yazılmış) Ankara C. Savcılığına gönderilmiş ve bu yazıda "... tahkikat evrakı ile, Hidayet Taş, Recep Erarslan, Muhlis Özgül, Kutsal Aşan, Mahmut Çelik sorguları sonunda tevkif edilerek her nedense Suphi Göl serbest bırakılmıştır."

"...Hidayet Taş ve Suphi Göl anılan 12.8.1977 günü saat 07.25 sıralarında Atatürk Bulvarında Odalar Birliğine patlayıcı madde attıklarını samimi olarak itiraf etmişlerdir..."

Suphi Göl savcı yardımcısının huzuruna çıkarılmış, böyle bir suç işlemediğini söylemiş. İfade sonunda dışarı çıktığında kendisini getiren polis memurları, içeri gir ve suçu kabul et, yoksa seni emniyete bir daha götürürüz demişler ve Suphi Göl aynı savcının karşısına ikinci çıkarılışında, işlemediği birçok suçu kabullenmiş.

İşkenceyle alınan ifadeler sonucu, bu sanık hakkında üç ayrı dava açılmış, dinamit atmak suçundan mahkumiyet almış. Diğer dosyalar birleştirilmiş, sanığın suçu Anayasayı tebdil, tağyir. Şu an Ankara I. No.lu Sıkıyönetim Mahkemesinde bu suçtan yargılanmaktadır.

Emniyet Müdürlüğünden C. Savcılığına yazılan yazı, adliyenin manevi şahsiyetini tahkir edici nitelikte. Tevkife adliye karar verir. Bir kimsenin suçlu ya da suçsuz olduğuna ancak adliye karar verebilir Ama bu yazıyla emniyet adliyenin içişlerine karışmış, Suphi Göl'ün bir önce gönderilişinde tevkif edilmemesini sert biçimde eleştirmiştir.

Bu yazı karşısında Ankara Savcılığı ne yapmıştır? Sadece susmuştur. 6.10.1977 günü iki defa Suphi Göl'ün huzuruna çıktığı C. Savcı Yardımcısı ne yapmıştır? Neden ikinci ifadesinde birçok suçu kabul ettiğini sormuş mudur? Sormamıştır.

8. Birçok işkence olayından sonra doktor raporu alındığı, işkenceci mağdur tarafından tanındığı halde, başkaca delil bulunmadığı, şahit gösterilmediği gerekçesiyle, suçlular hakkında kamu davası açılmamakta, takipsizlik kararı verilmektedir.

Yenimahalle C. Savcılığının 3.11.1977 gün ve 1977/4247, 9.11.1977 gün ve 1977/4314 hazırlık numaralı, 25.10.1977 gün ve 1977/4447 hazırlık numaralı takipsizlik kararlarında rapora ve teşhise rağmen başka delil gösterilmediği için, kamu davası açılmamıştır. Örnek olması bakımından birinin gerekçesini aynen alıyorum.

9.11.1977 gün ve 1977/4314 hazırlık numaralı Yenimahalle C. Savcılığı kararında:

"... Müşteki şikayet dilekçesinde ve alınan ifadesinde, olaya şahit göstermemiş olup, bu durumda müştekinin iddiası ve ibraz ettiği rapor haricinde sanıkların kendisini dövdüklerine dair başkaca delil elde edilemediğinden..."

Bunun gibi örnekleri çoğaltmak mümkün. Bu örnekler göstermektedir ki, işkencenin bu denli büyümesine, bir kısım savcıların görevini yapmamasının, suçluları korumasının payı, hem de çok büyük payı bulunmaktadır.

(DEVAM EDECEK)

□ YURT HABERLERİ □ YURT HABERLERİ □

Kimi taş çekiyor, kimi topluyor, kimi sırası olan komşularına yardım ediyor.

Köy muhtarı Erdoğan Çelebi sağ başta, "Birlik olununca en zor engel bile aşılır diyor. Tabi Topal İbiş emmi de bu zorluğun aşılması için köylülerine yardımcı oluyor.

Yuvalı köyünün traktörcüleri "İlerde yapacağımız çeşmelerin ve lisesinin de taş ve kumunu bu traktörlerle çekeceğiz" diyor.

Almanya'daki hemşerilerinin de yardımıyla

Yuvali köylüleri birleşerek bozuk trafolarını değiştirip ortaokul inşaatına başladılar

YUSUF ÇELİK

Malatya Doğanşehir ilçesi Yuvali köylüleri yurtdışında çalışan hemşerilerinin de yardımıyla bozuk olan köy trafosunu değiştirdiler, ortaokul inşaatını hep birlikte yapmaya koyuldular.

Doğanşehir ilçesine bağlı Yuvalı köylüleri işlerin beklemekle olmadığını görüp birleştiler. İşe sık sık bozularak evlerdeki çeşitli elektrikli aletleri bozan köy trafosunu değiştirmekle başladılar. Trafoyu değiştirmek için Malatya Valisinden de yardım aldılar.

Yuvali köylüleri yurtdışındaki hemşerilerinden de maddi destek aldılar. Ayrıca Malatya Valisi Enver Hızlan ve Doğanşehir Kaymakamı da yardım edeceklerini açıklayınca köy merasından ayırdıkları 300 metrekarelik yere köy ortaokulu yapmak için işe giriştiler.

Köy muhtarı ortaokul yapma kararı üzerine köylüler arasında iş bölümü yaptı. İşbölümü traktörü olan köylülere traktörleriyle taş ve kum getirmek, diğer köylülere ise diğer işlerde çalışmak şeklinde yapıldı.

Köylüler, köylerinin birçok köyün merkezinde bulunduğunu ve birçok sorunlarının olduğunu söylediler.

Acil olarak su meselelerinin olduğunu ayrıca ileride bir lisenin gerekeceğini belirterek devletin yardımını istediler.

GÜNDEM dışı

Turizm Bakanının dikkatine, keza vatandaşların da

Ramazan ayı geliyor. Samsun'da MHP'liler Ramazan ayı boyunca kimseyi denize sokmayacaklarını söylüyorlarmış. Bu sadece bir söylenti olsa neyse... Geçen yaz, yolu Samsun'a düşenler ve Samsunlular MHP'lilerin yaptıkları zorbalıklara şahit olmuşlardı. Bir yaz boyu bu serseri güruhu denizi Samsunlulara ve turistlere haram etmişti. Şimdi yine aynı terane başladı. Bu zorbalığın yol açtığı sonuç ise Samsun'a gelen turist sayısı incelenerek bulunabilir.

Samsunlular söylüyor "Samsun artık yaşanmaz bir şehir haline geldi" diye... MHP'liler denizi kapatmaktan başka bir de Samsun Fuarını ele geçirmek peşindeymişler.

Samsun'da olanlar devlet görevlilerinin, devlet eliyle MHP'ye hizmet etmelerinin acı ve vahim sonuçlarını gösteriyor. Birkaç yıl öncesine kadar Samsun Karadeniz'in canlı ve fuarıyla, deniziyle civardaki birçok insanı kendisine çeken bir şehirdi... Ya şimdi? Emniyet görevlilerinin gözünün önünde bellerinde silahlarla dolaşan komandolar... Sokakları tutup, yabancı ve yalnız gördükleri insanları sorguya çeken zorbalar; "Kimsin", "Nerede oturursun", "Nereden geldin", "Nereye gidersin"... Gece ise bindiğiniz belediye otobüsünü durduran ve yoklama yapanlar. İşgal altındaki Mecidiye Çarşısında esnaftan zorla toplanan haraçlar... Ellerinde Hergün gazetesi ile kapı kapı dolaşıp, keseleri soyup soğana çevirerek sözde gazete satanlar... Aydınlık, Milliyet, Cumhuriyet ve Demokrat okumayı suç olarak gören odun kafalı zorbalar. AP'li esnafı bile canından bezdirecek hale gelen baskılar...

Şimdi saat 18.00 olunca dükkanlar kapanıyor, şehir boşalıyor. Oysa, iki sene önce böyle miydi? Hele fuar zamanı gece yarılarına kadar Samsun kalabalıktan fıkır fıkır kaynardı.

Bir zorba güruhu milleti nasıl bu hale getiriyor? Marifet onlarda değil ki... Üstüne aldığı devlet memurluğu görevini, MHP'li zorbalara destek olmak şeklinde uygulayan Vali ve Emniyet Müdüründe... AP'nin "devlet" politikası, AP'nin "devlet adamları" eliyle işte Samsun'da böyle uygulanıyor.

Bu durumu niçin Turizm Bakanının dikkatine sunduğumuza gelince... Daha önce İçişleri Bakanına Samsun'daki durumu çok yazdık, çizdik... anlattık... Allah için bir "tısss" bile yok. Bir de Turizm Bakanına yazalım dedik. Malum ya şu sıralar "turizm kampanyaları" açılıyor üst üste... Vatandaşın durumunu düşünmeseler bile, "Aman turistler kaçar sonra, dövizden oluruz" diyerek belki Turizm Bakanı ilgi gösterebilir.

GEDİK

Erbakan'ın söylediklerini anlamak en çetin ayetleri tefsire döndü neredeyse...

"Desteklerken desteklemiyorum,"

Düşürmeye kalksa;

İçinden "Olmaz" diyenler var...

"Devam" dese, bu sefer aylar önce kızarttığı kadayıf artık neredeyse yanacak...

Aşağı tükürse sakal, yukarı tükürse bıyık...

Ama Hoca'nın da en çok işine gelen bu durum galiba.

Öyle olmaz, böyle olmaz... E ne olacak?

Hiç... Pazarlığa devam edecek Hoca

Alışkındır nasıl olsa.

Lazların burnu neden uzun?

Kanseroloji ve Ekoloji Derneği bir bilimsel toplantı düzenlemişti. Konu kanser hastalığının çevreyle olan ilişkisiydi. Dışardan konuklar da gelmişti. Toplantının görüşülen konuları arasında "kontenital urlar", "Mamografi üzerine film demoastrasyonu" "Testis tümörlerinin radyoterapisinden alınan sonuçlar", "Beslenme kanser ilişkisi" vs. gibi ciddi ve birçoğumuza isimleri bile yabancı gelen konular vardı.

Toplantı bu ciddi konular üzerinde sürüp giderken bu arada ele alınan bir konu başlangıçta birçok kişinin gözünden kaçmıştı. Konunun başlığını burada aynen verelim: "Lazların burnunun büyük olmasının ekolojik yöntemlerle açıklanması"...

Neden büyükmüş acaba? Onu biz de öğrenemedik, çünkü bu toplantıyı izlemek imkanımız olmadı.

Hayvancıllar

Neyse şu kediler çıktı da insani hislerimiz canlandı... 'Kedi sevgisinden bahsetmiyoruz. Hani şu geçenlerde, gazetelerin birinci sayfalarını günlerce süsleyen, sahiplerini yiyen canavar kedilerden bahsediyoruz.

— Ne vahşet di mi?

— Ah canım, sen onca sene bak besle, sonunda bunu yapsınlar olacak iş mi nonoşum...

— Ah cicim, bütün servetini de kedilere bırakmış zavallı...

— Valla günlerce o canavar kediler aklımdan çıkmadı...

— Gazetede başka ne var monşer,

— Bir gencin ellerini kollarını kesmişler, yüzünü de tanınmasın diye yakmışlar, sonra bir çuvala koyup bir kenara atıvermişler.

— Öff... sıkıcı bir olay canım, biz kedilere dönelim.

— Ya ne vahşet di mi?... Sen elinle süt ver, besle...

Sevsinler sizin gibi hayvancılları...



7 Batılı liderin Venedik zirvesinde en önemli konulardan birisi de enerji krizi ziydi.

Gözden kaçmayanlar

......İş adamı Sakıp Sabancı'nın aynı zamanda işçi olduğunu biliyor muydunuz? Hadi bilmiyordunuz diyelim.... Sabancı'nın Sosyal Sigortalar Kurumundan emeklilik süresini doldurup emekliliğini istediğini de mi duymadınız?

Yıllardır hem işçi, hem de işveren olan Sabancı emeklilik için Sigortaya başvurunca bir sorun çıkmış... Şimdi Sosyal Sigortalar "Evet Sabancı 5 bin iş gününü doldurarak emekliliği hak etmiştir. Ancak kendisi aynı zamanda tanınmış bir işverendir. Bu yüzden Bağ-Kur'dan emekli olması gerekir" diyormuş. Bunca yıldır Sabancı'yı işçi olarak kabul edip, ödentisini kesen SSK'nın emeklilik deyince aklı başına gelmiş... Dosyası şimdi Genel Müdürlüğe gitmiş. Bakalım Genel Müdürlük ne karar verecek?

PAZARDAN PAZARA — AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN

Abdülhamit ve Mehmet Akif

Isıtılıp ısıtılıp önümüze getirilen konulardan birisi de Abdülhamit'tir. Bazıları isminin ardına bir de "han" ekler, olur Abdülhamit Han... Bazıları bununla da yetinmez başına da eklemeler yapar, olur "Ulu Hakan Abdülhamit Han."

Aslında, tarih, bu kara dönemı sayfalarında çoktan yargılamış ve Abdülhamit'e de layık olduğu adı vermiştir. Aradan geçen bunca yıla rağmen hâlâ baskı ve zorbalık denince akla ilk gelen isimlerden birisi Abdülhamit olmaktadır. Buna rağmen, kafalarına zorbalık fikri sinsi bir kurt gibi girmiş olan Abdülhamit devrinin özlemcileri ile, "modern" Abdülhamit olma heveslileri bu zulüm dönemine hâlâ övgüler düzmektedirler.

İşin ilginç yönü bir yandan Abdülhamit diyenler, bir yandan da ağızlarından Mehmet Akif'in adını düşürmüyorlar. Açın MHP'lilerin yayın organlarını, bir yandan Abdülhamit'in "faziletleri" üzerine tefrikalar, bir yandan da Akif üzerine yazılmış yazılar bulursunuz. "Medeniyetçi" AP'nin tutumu da bundan farklı değildir. Belki Demirel'in Abdülhamit üzerine söylediği bir söze rastlanamaz. Ama, AP'nin "felsefesini" savunduklarını söyleyen yayın organlarında görülen bir yanda Abdülhamit, bir yanda Akif'tir...

Abdülhamit ve Akif aynı dönemde yaşadı. Ve Akif de Abdülhamit'in "istibdadından" nasibini aldı. Öyle ki baskıların iyice arttığı 1901 yılından 1908 Meşrutiyetine kadar yazı ve şiir yazmaya ara vermek zorunda kaldı. Çöküşü görüyor, baskılara tepki duyuyordu... Hele Abdülhamit'e...

Akif bir süre yurt dışında dolaştıktan sonra gelip gördüğü manzarayı ve Abdülhamit dönemini şu satırlarla anlatıyordu;

"Sığmıyor en büyük endazeye işler artık;
Saltanat namına, din namına bin maskaralık...
Ne felaket, ne rezaletti o devrin hali!
Başta bir kukla, bütün milletin istikbali,
İki üç kuklacının keyfine mahkum olmuş
Bir siyaset ki didiklerdi, eminim, Karakuş!
Haydi Mabeyn-i Hümayuna... Ya bâlâ, ya vezir!"

Akif, seksen yıl sonra Abdülhamit'i "kurtarıcı" olarak gösterenlerin karşısına daha o zaman çıkıyor ve "felah halkın uyanmasındandır" diyordu;

"Ne yapıp yapmalı, insanlığı öğretmeliyiz.
Şu bizim halkı uyandırmadır varsa felah;
Hangi bir millete baksan uyanık... Çünkü; sabah;
Hele biçare Şeriatle nasıl oynanıyor!
Müslümanlık bu mu yahu? diye insan yanıyor.
Gölgesinden bile korkup bağıran bir ödlek,
Otuz yıl bizi korkuttu "şeriat" diyerek.
Vahdeti muhlisiniz, elde asa çıktı herif,
Bir alay zabiti kestirdi. Sebep: "Şer-i şerif"

İşte Akif, Abdülhamit'i ve onun dönemini böyle anlatır. Ve istibdat karşısında "nazlı hürriyeti" özler, onu çağırır;

"Gel ey nazende-i hürriyet ki canlar ferş-ı rahındır.
Emindir mevkiin, en pak vicdanlar penahındır.
Serapâ mülk-i Osman-i müeyyed tahtgahındır
Serir-ârâ-yı ikbal ol ki: bu millet sipahındır." (*).

Ve istibdat devri yıkılınca Akif "Yıkıldın gittin ey mülevves devr-i istibdad" der, sevinir. Sokakları dolduran "hürriyet" sesleri karşısında heyecanlanır; bir yaşlı adamın ağzından şunları anlatır;

"— Bağırın haydi çocuklar...
— Yaşasın hürriyet!
— Derken alkış sesleri geliyor; sonra da nevbet nevbet,
Ya vatan şarkısı, yahut ona benzer bir şey
Okunup her köşe çın çın ötüyor... Hey gidi hey!
Şu sokaklarda bugün dalgalanan ruhu görün!"

Seksen yıl sonrasının Abdülhamitçileri, Akif'e de sahip çıkarken ne kadar büyük çelişkiler içindeler... Ama onlar için Abdülhamit istibdadına karşı mücadeleyle geçirmiş hayatını bunun hiç önemi yoktur. Halkın inancı da, Akif de onların dünyasında hiç bir anlamı olmayan, yine halkı aldatmaya yarayacak şeylerdir. Oysa zavallı olan ne Akif, ne de halktır. Zavallı olan onların fikir kurusu dünyalarıdır. Ve Akif, bugünkülerin ecdadları olan o zamanın "ilmiyyecileri" için de şunları söyler;

"Hele ilmiyye bayağdan da aşşağı bir turşu!
Bab-ı Fetva denilen daire ümmi koğuşu.
Ana karnından icazetlidir, ecdada çeker;
Yürüsün, bir de sarık, al sana kadiasker!
Vükela neydi ya? Curnalcı, müzevir, adi.."

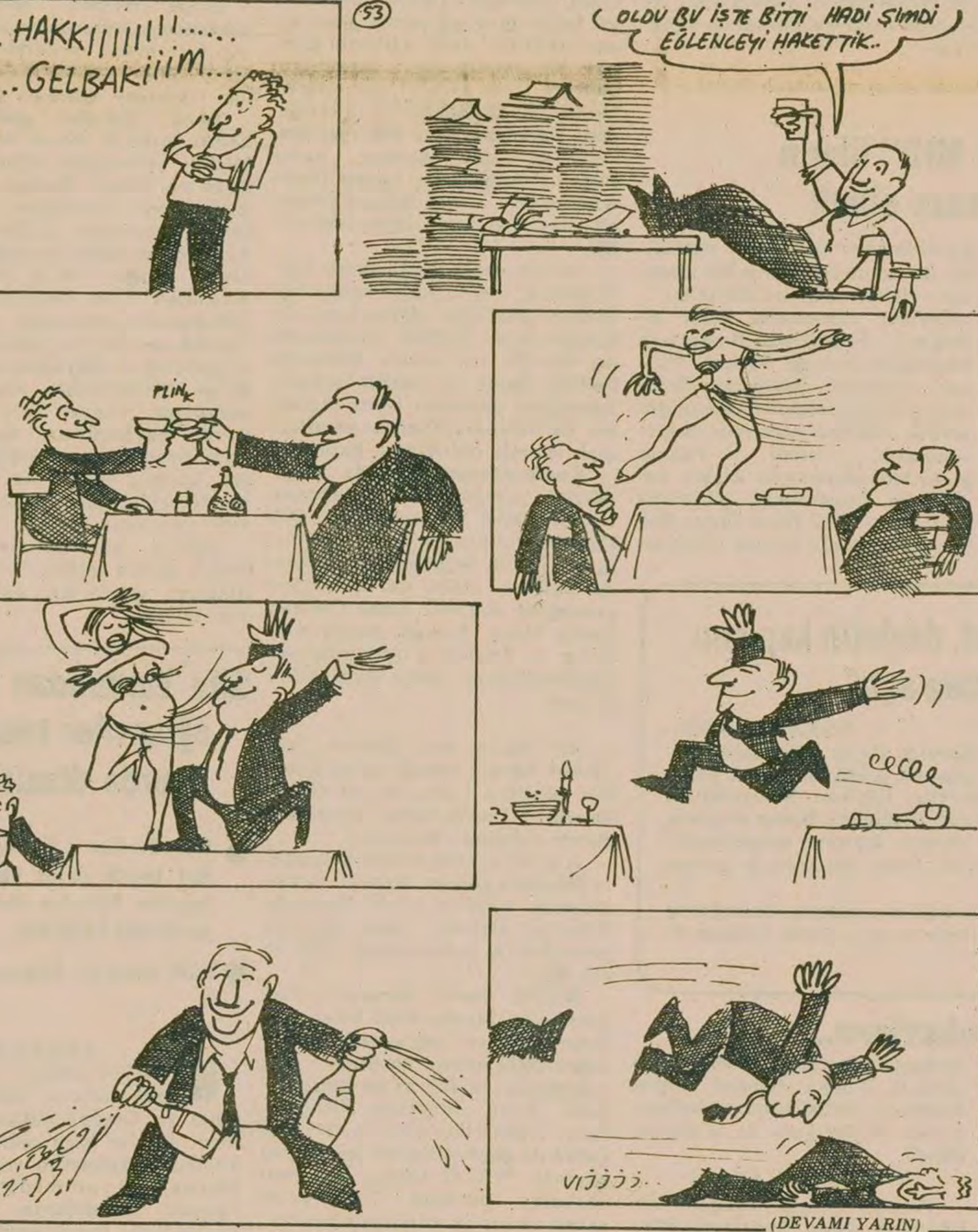
Okuyun...Okuyun bu satırları bir kere daha, bugünkü "ilmiyye"ciler, "Vükela"...

(*) Akif'in bu dizelerinin yeni dilde anlamı şöyledir:

"Gel ey nazlı hürriyet ki canlar yoluna serilmiştir.
Emindir yerin; en pak vicdanlar sığınağındır.
Bütün Osmanlı ülkesi sağlam başkentindir
Tahtımızı süsleyen mutluluk ol ki: Bu millet ordundur."

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ



BULMACA



SOLDAN SAĞA— 1) Kadın bale sanatçısı—Soygunculuk, zalim otoriteye karşı mücadele veya milli direniş gibi amaçlarla oluşturulmuş savaşçı topluluk 2) Petrolün çeşitli unsurlarına ayrıldığı yer, rafineri—Müzikte dur işareti 3) Gerçek—Eski Hindistan'da mihraceden sonra gelen aristokrat 4) TERSİ eski Hindistan'da köleci sınıflandırma sistemi—Yol, erkan 5) Avrupa'da bir ulusun halkından olan—Mizah yönü olan 6) Yugoslavya'nın uluslararası trafik işareti—İran'daki Rus beşinci kolu olan parti—Bir çoğul eki 7) Bazı yörelerde ağabey anlamında kullanılır—Oynak alev, parıltı 8) Rusya'da Çarlığın son yıllarında çevirdiği entrikalarla tanınan ve 1916'da öldürülen papaz—Pislik.

YUKARIDAN AŞAĞIYA—1) İran'da Şahın son Başbakanı 2) Doğuda bir ırmağımız—TERSİ zehir 3) TERSİ ufak taş—İskambilde birli 4) Bir malın cinsi ve fiyatını gösterir kağıt parçası 5) TERSİ kent dışındaki doğal alanlar—Su çıkarmak amacıyla kazılmış derin çukur 6) Bayındır—TERSİ lezzet 7) Tekin olmayan 8) Dünya, alem 9) Yumurtasını atarak zayıflamış uskumru balığı 10) Üvey anne 11) TERSİ ata, dede—Bir renk 12) Efsanevi tanrıların serüvenlerini anlatan ve bir topluluğun anlayışlarını, özlemlerini yansıtan öyküler

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA— 1) Ekip-Bakteri 2) Rıza Pehlevi 3) Azeri-evhaK 4) tagareF-rayA 5) zA-İkamet 6) sI-İmalat-Ta 7) akitiloP 8) Zıvana

YUKARIDAN AŞAĞIYA— 1) Erat-Saf 2) Kızamık 3) izeG-İp 4) Parazit 5) Piramit 6) Be-Al 7) Ah-Filoz 8) Kle-Kapı 9) Tevrat 10) Evham-şA 11) Riayet 12) Katana

DÜNYAYA BAKIŞ



Ürdün Kralı Hüseyin, geçtiğimiz hafta Washington ziyaretinde, Filistinlilerin yasal haklarının tanınması ve İsrail'in işgal altındaki topraklardan çekilmesi noktalarında ısrar etti. Fotoğrafta Hüseyin, ABD Dışişleri Bakanı Muskie ile görülüyor.

Carter'ın çabasına rağmen

Kral Hüseyin Camp David Anlaşmasına katılmayı reddetti

● ABD'nin Ürdün'e silah satma kararına İsrail şiddetle karşı çıktı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

GEÇTİĞİMİZ günlerde Ürdün Kralı Hüseyin, ABD'ye iki günlük resmi bir ziyaret yaptı. Kral Hüseyin'in şimdiye kadar Mısır-İsrail Anlaşmasına katılmayı reddetmesi, ABD açısından geziye belli bir önem kazandırıyordu. Gezi sonunda Ürdün'ün Ortadoğu barış görüşmelerine sokulması yönünde bir adım atılamamasına rağmen, ABD'nin Ürdün'e 100 tank satacağı açıklandı.

BARIŞ SÜRECİNE KATILMA

CARTER yönetimi, Mısır ile İsrail yöneticilerini Camp David'de bir araya getirdiğinde, bu sürece Kral Hüseyin'i de katmayı umuyordu. ABD Başkanı Carter'ın planına göre, Mısır ile İsrail arasında başlayacak barış görüşmelerine daha sonra Ürdün de katılacak, bu süreç içinde oluşturulacak bir Ürdün-Filistin Konfederasyonu ile Filistin meselesi çözülecekti. Ne var ki, İsrail'de özellikle muhalefetteki İşçi Partisinin de yatkın olduğu bu plan Kral Hüseyin'in kabul etmemesiyle şimdiye kadar uygulama alanı bulamadı.

ABD yönetimi Hüseyin'in İsrail yöneticileriyle arada sırada yaptığı gizli görüşmelerden de cesaret alarak, Ürdün'ün Camp David çerçevesindeki barış görüşmelerine katılmasını bekliyorlardı.. Fakat gözlemciler, Hüseyin'in son Washington ziyaretiyle, Amerikan yöneticilerinin bu konuda fazla umut beslememeleri gerektiğini anladıklarını ifade ediyorlar.

Öte yandan, Ürdün yönetiminin de Ortadoğu'da barışı sağlamak için bir seçenek aradığı biliniyor. Ne var ki, Kral Hüseyin bu konuda bugüne kadar, Birleşmiş Milletler gözetiminde Rusya'nın da katılacağı uluslararası bir konferanstan daha özgün bir çözümle ortaya çıkamadı.

ARAP ÜLKELERİNİN YARDIMI

KRAL Hüseyin eskiden çok yakın olduğu ABD'nin önerilerini kabul etmeyerek, "Arap ailesi" içinde itibarını artırdı. Hüseyin, sonu belirsiz bir görüşme sürecine girerek, Araplar arasındaki yerini yitirmek istemiyor.

Hüseyin, Arap ülkeleriyle iyi geçinerek bu ülkelerden yılda 1-2 milyar dolarlık yardım almaktadır. Bu yardımı yapan ülkelerin başındaysa Suudi Arabistan ve Irak gelmektedir. Daha geçtiğimiz günlerde Irak Ürdün'e 130 milyon dolarlık bir kalkınma kredisi verdi.

Kral Hüseyin ayrıca son zamanlarda Filistin Kurtuluş Örgütü lideri Yaser Arafat ile de bir yakınlaşma içinde. Arafat'ın 3 ay önce Ürdün'e yaptığı ziyaret ile, 1970'deki Ürdün-Filistin çatışması unutulmaya çalışıldı. (Eylül 1970'de, Ürdün'de yaşayan Filistinliler Kral Hüseyin'e karşı bir darbe girişiminde bulunmuş, bunun üzerine Ürdün ordusu binlerce Filistinliyi katletmişti).

Arafat'ın Ürdün ziyareti sırasında iki lider, siyasetleri arasında uyum sağlamaya çalıştı. Yine de Hüseyin, FKÖ'nün Ürdün topraklarından İsrail'e karşı eylem düzenlemesine izin vermedi. Buna rağmen, iyi haber alan kaynakların bildirdiğine göre, Hüseyin, İsrail içinde ve işgal altındaki topraklarda mücadele eden yerel gerillalara lojistik destek sağlamayı kabul etti. Hüseyin'in, Ürdün ordusuyla bütünleşmesi koşuluyla, Filistin Kurtuluş Ordusunun gerilla eylemlerine katılmadığı söylenen ikinci tugayının Ürdün'e yerleştirilmesine izin verdiği de gelen haberler arasında.

100 TANK

HÜSEYİN'in ABD gezisinden alınan tek somut sonuç, Carter yönetiminin Ürdün'e modern silahlarla donatılmış 100 adet M-60 tankı satma kararı oldu.

İsrail'in şiddetle karşı çıktığı kararın, Ürdün'ün silah açığını Moskova'dan kapamaya kalkışmasından duyulan kaygı ile alındığı sanılmaktadır. Çünkü Ürdün daha önce Sovyetlerden bazı askeri malzeme satın almıştır. Buna rağmen Ürdün silahlı kuvvetleri esas olarak Amerikan silahları ile donatılmıştır.

Ürdün Kralının Washington ziyaretinden söz ederken, Sovyetlerin Ürdün'e karşı tutumundan söz etmemek yanlış olacak. Ürdün'ün ABD ile arasına mesafe koymasından yararlanan Moskova, son yıllarda bu ülkeyle bağlarını güçlendirmiştir. Son 4-5 yıl içinde iki tarafın yüksek düzeyde yetkilileri karşılıklı ziyaretlerde bulunmuşlardır. Ürdün'le ilişkilerinde Moskova'nın nihai amacının, bu ülkede, Suudi Arabistan'a kadar kolayca uzanabilecek üsler elde etmek olduğu bilinmektedir.

Bu açıdan ABD'nin her şeye rağmen Kral Hüseyin'e silah satma kararının, Ürdün'ü Sovyetlere yanaşmaktan kurtaracak bir davranış olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Enerji darboğazı yüzünden

Batılılar Rusya'dan daha çok doğal gaz almaya çalışıyor

NİYAZİ TERZİ (LAHEY)

BATI Avrupa ülkeleri Sovyetler Birliği'nden satın altıkları doğal gazı iki misli daha artırıyorlar. Şu anda 24 milyar metreküpı olan ithalata, 40 milyar metreküp daha ilave ediliyor. Bu konuda Rus Dış Ticaret Bakanı ile görüşmelerde bulunuluyor. Sovyet Başbakan yardımcılarından Nicolay Tikonov Batı Almanya başkenti Bonn'da Batılı gaz şirketleri yöneticileriyle görüşmelerde bulunuyor.

Batı Avrupa'nın halen Rusya'dan doğal gaz dış alımı 24 milyar metreküptür. Bunun 10 milyar metreküpünü Batı Almanya (Ruhrgas), 4 milyarını Fransa, 7 milyarını İtalya ve 3 milyarını Avusturya satın alıyor.

Yeni anlaşma

YENİ anlaşmada ise 40 milyar metreküp 4 ülke arasında şöyle paylaşılacak: Hollanda (Gasunie) 5, Batı Almanya (Ruhrgas) 10, Fransa (Gaz de France) 10, Belçika (Distrigaz) 6 milyar metreküp.

Yeni yapılması beklenen anlaşma hakkında geniş açıklamalarda bulunan Hollanda Gaz Birliği (Gasunie) Genel Müdürü S.A. Rissik, ek doğal gazın bu yaz gelebileceğini bildirdi. Rissik, "Sovyetler her ülkeyle ayrı ayrı anlaşma yapmak istiyor. Fakat biz buna razı değiliz, bütün Batılı devletlerle tek bir anlaşma imzalanacak" dedi. Hollanda Gaz Birliği ile Sovyet Gaz Birliği ve Dişişleri Bakanlığı arasında görüşmelerin yapıldığını açıklayan Rissik, Almanya Gaz Firması Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Klaus Liesen'in de Bonn'da Sovyet Başbakan Yardımcısı Nicolay Tikonov ile görüşmeler yaptığını söyledi.

Yukarıda adı geçen ülkelerin gaz firmalarının yanı sıra, İtalya, Avusturya ve İsviçre gaz firmaları da görüşmelerde yer alıyorlar.

Batı Almanya halen gaz ihtiyacının yüzde 35'ini kendi kaynaklarından, yüzde 16'sını Rusya'dan, yüzde 37'sini Hollanda'dan ve yüzde 12'sini Kuzey Denizinden karşılıyor.

Yeni anlaşma Batı Avrupa'yı kullandığı enerji bakımından yüzde 20-25 oranında Rusya'ya bağımlı kılacak. Bu yüzden Hollanda hükümetinin konunun üzerinde titizlikle durduğu öğrenildi.

Sovyetlerin yıllık toplam gaz üretiminin 435 milyar metreküp olduğu ve bunun hem Rusya'nın hem de Batılı müşterilerinin ihtiyacını karşılamaya yeteceği bildiriliyor. En önemli doğal gaz yataklarının Sibirya'da Mevdezye, Zapolyardnoye, Yamburgoskoye ve Urengoyskoye bölgelerinde bulunduğu bildirildi.

Nakliyat

SİBİRYA'dan BAtı Avrupa'ya doğal gaz pompalanması Çekoslovakya-Avusturya-Fransa boru hattından yapılıyor. Bu hattın yeni ek gazı nakletmesi zor olduğundan, Batı Alman Boru Firması Mannesmann Ag ve Thyssen Ag, Sovyetlerle ilave hattın borularını yapmak için 11,6 milyar dolarlık bir anlaşma yapmaya çalışıyor. Bu ilave hattın çelik boruları 950 bin ton ağırlığındadır. Boruların çapı 1,40 metredir, Bu borulardan Sovyetlerin ara sıra sipariş ettiği ve bunları nükleer silahlar için kullandığı biliniyor. Sovyet teknolojisi bu tür boruları henüz imal edemiyor.

Kediye ciğer

BATI Avrupa sırf ticaret bahasına hem Sovyetlerin ileriki tarihlerde uygulayacağı şantajlara fırsat veriyor hem de Sovyet savaş ekonomisine yardımcı oluyor.

Hollandalı enerji uzmanları Sovyetlerin önümüzdeki yıllarda hem petrol hem de doğal gaz üretiminde düşüş görüleceğini bildiriyorlar.

Diğer yandan Sovyetler-Batı Avrupa-İran arasında bir "üçgen anlaşma" yapılarak, İran doğal gazının Sovyetler üstünden Batıya nakledilmesi konusunda da çalışmalar yapıldığı öğrenildi.

Batılı devletlerin İran'a ambargo koymaları üzerine İran da Batılı devletlere ambargo uygularsa Sovyetler bu hat üzerinden Batıya istediği İran doğal gazını satabilecek.

Sovyetler, daha önceleri aynı uygulamayı yapmıştı. 1973 yılında Petrol Üreten Ülkeler Örgütü'nün (OPEC) Hollanda'ya İsrail yanlısı siyaseti yüzünden ambargo uygulaması üzerine, Sovyetler OPEC'ten aldığı petrolü Hollanda'ya satmıştı. Ambargodan yararlanan Sovyetler, enerji bakımından Hollanda'yı önemli ölçüde kendisine bağımlı hale getirmişti. Sovyetler şimdi aynı oyunu diğer Batılılara da oynamaya hazırlanıyor.

sorular? cevaplar

Ankara ve Burdur Yeşilova'dan okuyucularımıza cevaplar

Adana Meydan Mahallesi olayı

SORU: 1978 yılının yazında Adana'da Halkın Kurtuluşu'ndan Oktay Çiğdemal ve Faysal Kelleci'nin Aydınlıkçıların saldırıları sonucu öldürüldükleri doğru mu? (Yeşilova'dan bir grup devrimci)

CEVAP: Aydınlık taraftarları hiç bir yerde, hiç bir zaman kimseye saldırmamışlardır. Hiç bir dürüst insan bunun tek bir örneğini dahi gösteremez. Ancak devrimciler, elbette siyasi faaliyet özgürlüklerini koruyacaklar ve bir saldırı geldiği zaman kendilerini savunacaklardır. Kimsenin devrimcilerden, saldırı olduğu zaman da kendilerini savunmamalarını, koyun gibi boyunlarını uzatmalarını istemeye hakkı yoktur. Hele hele yüzlerce defa devrimcilere saldıranın ve Aydınlıkçılara şiddet uygulamak gerektiğini açıkça belirtenlerin kendini savunan devrimcilerden şikayet etmeye hiç hakları yoktur. Şiddeti bir mücadele amacı olarak getirenlerin sonuçlarını da göze almaları gerekir.

Adana'da Meydan Mahallesinde Aydınlık gazetesi satmaya giden devrimcilere Halkın Kurtuluşu'nun kışkırttığı bazı gençler pusu kurarak saldırmışlar ve gazetenin satışını engellemeye çalışmışlardır. Bunun üzerine devrimciler, kendilerini savunmuşlardır. Çıkan çatışmada Halkın Kurtuluşu taraftarı iki genç ölmüştür. Bu gençlerin ölümüne yol açanlar, kendilerini savunmak zorunda olan devrimciler değil, onları saldırıya iten Halkın Kurtuluşu'nun yöneticileridir.

Olaylar sırasında Halkın Kurtuluşçuları, gazetemizde çıkan haberlerle ilgili olarak, Aydınlık'ın yalan söylediğini ileri sürdüler ve hâlâ da bunu yayıyorlar. Bu konuda gerçekten gazetemizin olayın olduğu günkü (31 Temmuz) ve ertesi günkü (1 Ağustos) sayılarında çelişmeli haberler çıkmıştır.

31 Ağustos günü, İstanbul baskımızda çıkan haberde olay "Komandolar iki Halkın Kurtuluşçusunu öldürdü" diye yansıtılmıştır. Bu haber aynen bu biçimiyle Türk Haber Ajansına gelmiştir. Ajans bültenleri ortadadır. Gece araştırma imkanı olmadığı için bu biçimiyle kullanılmıştır. İşin ilginç yönü bu haberi geçen ajans muhabirinin Halkın Kurtuluşu taraftarı olmasıdır.

Ertesi gün olay araştırılmış ve Anadolu için hazırlanan ilk baskıda sabah erken saatlerde toplayabildiğimiz bilgiler haber olarak verilmiştir. İlk haberimizde olayın Halkın Kurtuluşçularının Aydınlık satanlara saldırısı sırasında meydana geldiği ve iki kişinin saldırıyı önlemek isterken kendi arkadaşları tarafından öldürüldüğü belirtilmiştir. Bu hatalı bir haberdir, fakat yalnız ilk baskıda çıkmış, diğer baskılarda düzeltilmiştir. Aynı gün olayın daha iyi incelenmesi sonucu akşam baskısında haber düzeltilmiş ve gerçek yönüyle ortaya konmuştur. Hal böyleyken Halkın Kurtuluşçuları bu olayı alabildiğine istismar etmeye ve düşmanlığı geliştirmeye çalışmışlar ve saldırıları körüklemişlerdir. Ancak onların kışkırtıcı tutumu devrimcilerin kararlı tutumu ile altedilmiş ve olaylar daha büyük boyutlara ulaşmadan bastırılmıştır.

Biz, Halkın Kurtuluşçularına veya başkalarına saldırmıyoruz ve şiddet uygulamıyoruz. Biz sorunların fikir tartışması yoluyla çözülmesinden yanayız. Solcu olduğunu söyleyen bütün örgüt ve gruplarla birbirimize karşı şiddet uygulamayacağımız konusunda ortak bildiriler imzalamaya her zaman hazırız.

Kemikleşme üzerine

SORU: Kemikleşen faşistlere karşı da ideolojik mücadele mi vermek gerekir? Böyleleri değişmeyeceğine göre bunlarla tartışmak ne işe yarar? (Ankara'dan bir okuyucu)

CEVAP: Bu soruya hayata bakarak, insanların gelişmelerini inceleyerek cevap vermeliyiz. Hepimiz kendimizi gözönüne getirelim. Çocukluğumuzdan beri hep aynı düşünceleri mi taşıyoruz? Fikirlerimizde, düşüncelerimizde hiç değişme olmadı mı? Buna "oldu" diye cevap vereceğiz. Çünkü yaşadığımız maddi şartlar değiştikçe, bu durum bizi de etkilemekte, düşüncelerimizde, daha sonra da eylemimizde değişikliklere yol açmaktadır.

Kemikleşmeden, fikri kemikleşmeyi anlıyoruz. Yani insanların belli bir fikre saplanmaları ve ömür boyu aynı fikri savunmaları aklımıza geliyor. Gerçekten böyle insanlar var mı? Fikirleri hiç değişmeyen, dolayısıyla gelişmeyen, fikri sabit halinde tek bir düşünceyi savunan insanlar tek tük çıkabilir. Böyle insanların sayısı çok sınırlıdır ve istisna teşkil ederler. Daha doğrusu bu insanlar sağlıklı insanlar olarak değerlendirilemez, hastalıklıdırlar. Üzerinde duracağımız insanlar, bugün çeşitli yanlış fikirlerin etkisi altında olanlardır. Bu insanlar sonuna kadar böyle mi kalacaklardır? Daha çok faşist, revizyonist ve feodal fikirlerin etkisi altındaki insanlar değişmez gibi görünüyorlar. Belli bir zaman süreci içinde bu insanların fikirlerini değiştirmediğini görüyor ve bu durumu kemikleşme olarak ilan ediyoruz. Oysa meseleye biraz uzun vadeli bakmalı, insan hayatının onlarca yılı kapsadığını dikkate almalıyız. Bir insanı bütün hayatı içinde incelemek gerekir. O zaman göreceğiz ki, insanlarda değişmeler kaçınılmazdır.

Hayatta değişmeyen hiç bir şey yoktur. Her şey hareket halindedir ve değişmeye gebedir. Yeter ki, şartlar olgunlaşsın. Taşlar ufalanıp kum olmakta, insan ölünce kemiği toprak haline gelmektedir. Bunlar kendiliğinden olan tabiat olaylarıdır. Yine insanlar doğar, büyür ve ölürler. Çocukken, gençken, orta yaşlıyken, yaşlıyken düşüncelerinde, yaptıklarında çok çeşitli farklılıklar meydana gelir. 18 yaşındaki bir genç hayatı yeni tanımaya başlar. O yaşın verdiği atılgan düşünce yapısı içindedir. Fikri olgunlaşmamıştır. Böylece her türlü değişmeye hazırdır. Yeter ki, bu genci etkileyecek bir ortam yaratılsın. Bu nedenle gencecik insanların "kemikleştiğini" söylemek çok büyük hata olur.

Fikir çok kuvvetli bir etkileyici ve değiştiricidir. Demiri bile eritir. Nerde kaldı kafadaki bir kalıbı eritmesin. Bütün büyük buluşlar insanlar tarafından, insanların düşüncelerindeki gelişme ve değişmelerle gerçekleşmiştir. Bundan dolayı değerlendirme yeteneğine sahip insan, herşeyden daha fazla değişmeye hazırdır. Hayatta da böyle olmaktadır. İnsanların kemikleşmesi diye bir şey yoktur ve olamaz. Bugün faşist fikri, revizyonist fikri savunan gencin on yıl sonra, belki de çok daha önce bu fikri terkedip devrimci fikri savunmayacağını iddia edemeyiz. Nitekim, yüzlerce genç her gün değişmekte, kavradığı ölçüde yanlış fikirleri terketmektedir.

Ama, biz gençlere, yanlış fikir savunanlara eğer ikna yöntemiyle yaklaşmaz, onları fikir tartışması yoluyla değiştirmeye yönelmez ve "kemikleştiği" gerekçesiyle kafasına sopa indirirsek, işte o zaman bu gençleri, gerçekten "kemikleştirip" birer militan haline getirmek isteyen faşistlerin yanına itmiş oluruz.

Gece baskınına...

(Baştarafı 3. Sayfada)

ORDU VALİSİNİN BAŞKANLIĞINDA BELEDİYE İŞHANI BASILDI

Ordu Valisi Reşat Akkaya, olayların başladığı 16 Haziran akşamı, yanında Alay Komutan Vekili, Emniyet Komiseri, 150 polis ve 250 askerle birlikte Gölköy'ün Gürgentepe kasabasına baskın yaptı. Gürgentepe'de iki gün önce jandarma tarafından vurulan bir genç için cenaze töreni yapılmıştı. Bu olayları soruşturmak üzere geldiğini söyleyen Vali, Belediye Başkanı Ekrem Aydın'a "Sen komünist bir militansın. Bu olayların baş sorumlususun" diyerek tokatlayıp nezarete attırdı. Daha sonra Belediye İşhanını kuşatan Vali, bekçiyi de döverek kapıyı kırdı ve içeri girdi. Tekel Fındık Tarım Satış Kooperatifi (FTSK) ve Gençlik Spor Kulübünün de bulunduğu binada (FTSK) tabelasını gören Vali, "İşte burası gizli bir örgüt" diyerek kapısını kırdı. Binada kalan bazı memurlar arama bahanesi ile hırpalandı.

BELEDİYE BAŞKANI EKREM AYDIN'IN AÇIKLAMASI

Olaylarla ilgili olarak görüştüğümüz Gürgentepe Belediye Başkanı Ekrem Aydın şöyle dedi: "Gece saat 23.00'de karakolda bulunan Valinin çağırdığını söylediler. Gittiğimde "Olayların sorumlusu sensin. Zaten komünist bir militansın" dedi. Ben de olayların esas sebebinin kendi yanlı ve faşist tutumu olduğunu söyledim. Cenazeye dört bin kişinin katıldığını söylediğimde, 'Demek burada dört bin komünist var. Onların hakkından geliriz. Hem yakında Gürgentepe'yi vatan topraklarına katacağım" dedi.

Gölköy ve Gürgentepe halkının sevgi ve saygınlığını kazanmış, çalışkanlığı ile tanınan Belediye Başkanı Aydın, konuşmasının sonunda şunları söyledi: "Reşat Akkaya Vali olduğu günden ber illetliğini sürdürüyor. Gürgentepe halkının birliğini bozamamanın hıncını, belediye binalarını tahrip ettirmekle, Belediye Başkanını nezarete attırmakla almaya çalışıyor. Ama amacına ulaşamaycaktır. Çünkü Gürgentepe halkı alınteri ile geçinen kader birliği yapmış insanlardan oluşuyor. Reşat Akkaya gibilerine mutlaka dersini verecektir. Buna inancım sonsuzdur."

Esnaf...

(Baştarafı 3. Sayfada)

lüp eridiğini belirtti. Özsever, kefalet kooperatifçiliğinin gelişmesi için bazı öneriler de getirerek şöyle dedi:

"Üst kuruluşlarımız en kısa zamanda oda statüsüne kavuşturulmalı, esnaf ve sanatkarlar kalkınma bankası veya kooperatifler bankası kurulmalı, üretici ve pazarlamacı esnaf şirketleri kurulmalı, kooperatiflerimizin gelir kaynakları ve sermayeleri artırılmalı, yüzde 10 verilen kredilerden kesilen yüzde 10 bloke sermayelere faiz uygulanmasından vazgeçilerek bu paraların kooperatif veya birliklerimizce sermaye olarak kullanılması sağlanmalı, kooperatifimize Türkiye Halk Bankası tarafından tahsis edilen kredi miktarları yeniden gözden geçirilerek ortak sayısı ve talebe göre ayarlanıp artırılmalıdır."

Delegelerin konuşmalarından sonra yapılan seçimlerde Yönetim Kurulu asil üyeliklerine şu şahıslar seçildi:

Hikmet Tırmandıoğlu, Sedat Simavi Güler, Fuat Tezer, İsmail Turan, Umur Kaflı, Necdet Alparslan, Muhsin Özsever, Osman Koç, Mehmet Çalşimşek, Ömer Afacan, Şevki Arslan.

Yönetim Kurulu yedek üyeliğine de şunlar seçildi:

Naci Korkut, Feridun Atalay Taylan Dinçkal, Fikret Erkan, Vehbi Vural Kuşçu, Ziya Yılmaz, Bekir Sıtkı Tırmandıoğlu, Mahmut Yavuz, Cavit Gür, Şener Şahinoğlu, Abdullah Solfiç.

Denetim Kurulu asil üyeliklerine İsmet Pamuksüzer, Halil İbrahim Tireli ve Ergün Keleş seçilirken yedek üyeliklere de Faruk Barlok, Yavuz Önkol ve İ. Kamil Atak getirildiler.

Ev basan...

(Baştarafı 1. sayfada)

Eve nasıl girdikleri henüz bilinmeyen iki silahlı komando Üsküdar İmam Hüsnü Sok. Boğaziçi Apt'nin bodrum katında oturan Halil Şahin ve Celal Demirtaş'ın ellerini çamaşır ipi ile ve ağızlarını da getirdikleri bezlerle tıkayarak kafalarına kurşun sıktılar. Katiller cinayetten sonra mutfak penceresinden çıkarak bekleyen bir araba ile uzaklaştılar.

Silah seslerini duyan yakın komşular ve kapıcı, eve girdiğinde, kanlar içinde yatan gençlerin ellerini çözmeye çalışırken, Celal Demirtaş'ın ağabeyi Ramazan Demirtaş alışverişten dönünce, Halil Şahin'in öldüğünü kardeşinin ise halen nefes aldığını görüp Haydarpaşa Numune Hastanesine götürdü. Celal Demirtaş'ın burnundan sıkılan kurşun beynini parçalamış olduğundan, müdahalelere rağmen kurtarılamayarak gece yarısı öldü.

Olay yerinde 7.65 çapında 4 adet Ge-Co marka mermi kovanı bulundu. Evde kalan diğer arkadaşlarından edinilen bilgiye göre, olaydan bir ay kadar önce geceyarısı kapıyı çalan iki kişi, garip sorular sorarak birisini aradıklarını söylemişlerdi. Genç, orta boylu olan bu iki kişiden ev sakinleri şüphelenmişlerdi.

Emniyet yetkilileri olayın önceden planlanmış, hazırlıklı bir cinayet olabileceğini belirttiler.

TİKP'NİN AÇIKLAMASI

Türkiye İşçi Köylü Partisi İstanbul il Örgütü cinayetle ilgili bir açıklama yaparak, TİT, ETKO, ÜGD, ÜYD gibi cinayet örgütlerinin yanı sıra ŞİT, İKO, TŞKO gibi bir dizi cinayet örgütü ortaya çıktığını, bunların MHP'nin paravan örgütleri olduğunu ve bizzat MHP yöneticileri tarafından azmettirildiğini belirtti. Açıklamada, TİKP'nin bu cinayet örgütünün açığa çıkarılmasında ve eninde sonunda sanık sandalyesine oturtulup hesap sorulmasında üzerine düşeni yapacağı da kaydedildi.

Devrimci Gençlik Birliği de yaptığı açıklamada, faşist saldırıyı nefretle kınadığını belirterek, hangi görüşten olursa olsun tüm gençliği faşist saldırılara karşı birleşmeye çağırdı.

(ŞİT) IMZALI CINAYETLER

Haziran ayı içinde İstanbul'un değişik semtlerinde hemen hemen aynı taktik ve yöntemlerle işlenen cinayetlerden sonra (ŞİT) imzalı kağıtlar bırakılıyor. Teknik bakımdan insan bağlama, boğma konularında eğitilmiş komandolarca işlenen bu cinayetlerden sonra "Kızıl komünistleri yaşatmıyacağız. (ŞİT)" imzalı kağıtlar bırakılması bir aldatmacadan ibarettir. Haziran ayı içinde aynı yöntemlerle ve muhtemelen ayni tim tarafından şu cinayetler işlendi:

14 Haziran 1980 günü Ümraniye'de Remzi Çalışkan adlı bir lise öğrencisi kurşuna dizildi. 11 Haziran 1980 günü Mecidiyeköy'de Haluk Kaşıkçı ve Necdet Demir, Fulya Deresinde işkence ile boğularak öldürüldü. 27 Haziran günü Zeytinburnu'nda lise mezunu Turgut Kaya ve işçi Kadir Sülek ağızlarına çorapları tıkanıp boğularak öldürüldü. Kömürlükte bulunan iki gencin cesetleri üzerine bırakılan kağıtta, "Gaziosmanpaşa'nın intikamı sorulacaktır. Zeytinburnu komünistlere mezar olacaktır. ŞİT" yazıyordu. Cinayet MHP Gaziosmanpaşa İlçe Başkanının evinin basılarak öldürülmesinin intikamı olarak işlendi.

KOMANDOLAR KAMAN ADLİYESİNİ BENZİN DÖKEREK YAKMAK İSTEDİ

MHP'li komandolar 17.6.1980 günü Kaman Adliyesini yakmak istediler. Emniyet Müdürünün tutumundan cesaret alan faşistler, Ankara'dan gelen arkadaşlarının yardımıyla ilçede terör estirdiler. Komandolar önce bir avukatın yazıhanesini, daha sonra da Adliyeye benzin dökerek yakmak istediler. Savcıya ve avukatlara da saldıran komandolar, ilçeye bir davası için gelen bir işçiyi açtıkları ateşle ağır şekilde yaraladılar.

Ayrıca ilçede, CHP'lilerin, yurtseverlerin, aydınların evleri geceleri komandolar tarafından kurşunlanıyor. Bütün bu gelişmelerin karşısında Emniyet Müdürü bir şey yapmıyor.

GÜMÜŞHANE CEZAEVİNDE OLAYLAR

Gümüşhane Kapalı Cezaevinde, mahkumlar arasında çıkan kavgada Tayyar Taştan, Halit Eren ve Vahit Arslan adlı mahkumlar yaralandılar.

BURSA'DA BİR KİŞİ VURULDU

Bursa'da Cevdet Acar adlı bir nalbur, dükkanına müşteri olarak gelen bir kişi tarafından vurularak ağır yaralandı. Cevdet Acar'ın sağ görüşlü olduğu, üç kardeşinin ise sol görüşlü bir gencin öldürülmesiyle ilgili olarak cezaevinde tutuklu bulundukları bildirildi.

FATSA'DA BİR LİSE ÖĞRENCİSİNİN CESEDİ BULUNDU

Ordu'nun Fatsa ilçesinde Canan Baygın adlı bir lise öğrencisinin cesedi bulundu. Canan Baygın'ın tabancayla vurularak öldürüldüğü bildirildi.

KONYA'DA SALDIRI

Ereğli ilçesinde Ertan Özdemir adlı bir genç görüş ayrılığı nedeniyle silahlı saldırıya uğrayarak yaralandı. Kimlikleri belirlenen üç saldırganın aranmasına başlandı.

TARSUS'TA 31 KİŞİ SERBEST BIRAKILDI

Tarsus'un Seyitisak, Kavaklı Mahallelerinde 25 Haziran gecesi sabaha kadar süren operasyonda gözaltına alınan, içlerinde Tarsus TİKP Yönetim Kurulu Üyesi Muhittin Dilekçi'nin bulunduğu 31 kişi serbest bırakıldı. Sorgulama sırasında gözaltına alınanların gözlerinin bağlandığı ve bazılarına işkence yapıldığı belirtildi.

İZMİR'DE BİR GENÇ AĞIR YARALANDI

İzmir Karşıyaka'da Okan Yazıcıoğlu adlı bir genç kimliği belirlenemeyen kişilerce yaylım ateşine tutuldu. Yaralının sağlık durumunun endişe verici olduğu saldırganların kaçtığı bildirildi.

Tütün...

(Baştarafı 3. Sayfada)

dı. Son olarak dün sabah Karagözoğlu Tütün İşletmesinde çalışan yaklaşık 150 işçi haşere ilacından zehirlendi.

Edinilen bilgiye göre, işletmedeki tütünler haşerelere karşı ilaçlandı. İlacın tam dağılmaması nedeniyle sabahleyin işe gelen işçilerden bazıları fenalaştı. 150 kadar işçi SSK Hastanelerinde tedavi altına alındı. Hastane yetkilileri, zehirlenmenin haşere ilacı buharlaşmasından meydana geldiğini belirttiler.

Öte yandan, tütün işletmelerinde işçilerin zehirlenmesi olayı son 15 gün içinde üçüncü kez meydana geldi. İşçiler, tütün işletmelerinin ertesi gün çalışma olmayan günlerde ilaçlanması gerektiğini belirterek, önlem alınmasını istediler.

BAŞSAĞLIĞI

Partimizin değerli üyesi DGSA 2. sınıf öğrencisi

Celal Demirtaş

ve devrimci arkadaşımız İTÜ 1. sınıf öğrencisi

Halil Şahin

faşist katillerce katledildi. Anıları partimizin ve halkımızın mücadelesinde yaşayacak.

TİKP İstanbul İl Başkanlığı

SİMKO ve Perfektüp işçileri Danıştay kararıyla yeniden greve başladı

İSTANBUL (ÖZEL)

KARTAL'da kurulu Simko Fabrikası ile Perfektüp Fabrikası işçileri Danıştayın grev erteleme kararını durdurması üzerine yeniden greve başladılar. MESS sözleşmesi kapsamı içinde olan Simko'da üç aylık bir grevden sonra geçtiğimiz ay Bakanlar Kurulu bu işyerindeki grevi "milli güvenlik" gerekçesi ile ertelemişti. Perfektüp grevi de aynı gerekçeyle ertelenmişti.

Daha sonra T.Maden-İş Sendikasının Danıştaya başvurusu üzerine Danıştay Bakanlar Kurulu kararını uygulamasını durdurdu ve her iki işyerinde işçiler yeniden greve başladılar.

BAŞSAĞLIĞI

Halil Şahin

Celal Demirtaş

İki üyemiz faşist katiller tarafından hunharca katledildi. Anılarını yaşatacağız.

DGBF- İst. DGB

Büyük tepki...

(Baştarafı 1. sayfada)

olduğunu söyledi.

Konuya ilişkin olarak Ulaştırma Bakanlığı tarafından şu açıklama yapıldı: "PTT Genel Müdürlüğü tarafından mektup, gazete ve paketle ilgili olarak tespit edilmiş yeni ücret tarifesi Ulaştırma Bakanlığınca uygulamadan kaldırılmıştır."

Erbakan, AP ve

(Baştarafı 1. sayfada)

maksatlarına alet ettiklerinin açıkça görüldüğünü söyledi. Erbakan, İsrail'in ünlü bir patlayıcı madde uzmanını Türkiye'ye elçi tayin etmesini ve başkentini Tel-Aviv'den Kudüs'e taşımasını da eleştirdi.

ECEVİT-ERBAKAN GÖRÜŞMESİ

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit ile MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan dün Erbakan'ın Parlamentodaki odasında beklenmeyen bir görüşme yaptılar. Görüşmeden sonra bir açıklama yapan Ecevit, "Bu hükümetten ülkenin kurtarılması konusunda Erbakan'la görüş birliği içindeyiz" dedi. Ecevit, hükümet düşürüldükten sonra kurulacak yeni hükümetin onarım hükümeti olacağını ve hiç bir siyasi partinin görüşünü yansıtmayacağını söyledi.

Erbakan ise, açıklamasında bir çağrı yaptıklarını ve buna Ecevit'in icabet ettiğini söyleyerek, "Nasıl bir hükümet kurabiliriz? Bunun imkanı var mıdır, yok mudur diye araştırdık. Görüşmemiz olumludur" dedi.

Liderler bir soru üzerine görüşmede Cumhurbaşkanı seçiminin de ele alındığını belirttiler.

GÖÇMEN'İN SÖZLERİ

Bu arada, AA muhabirinin sorularını cevaplayan MSP Diyarbakır Milletvekili Yaşar Göçmen, gensoru görüşmeleri sonunda yapılacak oylamada, beyaz oyların kırmızı oylardan fazla olacağını söyledi. Ülkenin içinde bulunduğu bunalımlara hükümet meselesi yaratarak bir yenisi eklemenin doğru olmayacağını kaydeden Göçmen, CHP-MSP koalisyonunun nazari olarak bile mümkün olmadığını belirtti. Göçmen, "Ondan önce AP-MSP ortaklığı sözkonusudur. Bir erken seçim yapılacaksa, böyle bir hükümet kurulur ve seçime gidilir. Ayrıca, hükümet alternatifi oluşturulmadan hükümeti yıkmayı düşünmek doğru değildir" şeklinde konuştu.

ECEVİT'İN KONUŞMASI

Öte yandan CHP Gençlik Kolları ve yöneticileri için düzenlenen eğitim seminerinde açış konuşması yapan, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, Türkiye'nin bir yıllık onarım hükümeti dönemine ihtiyacı bulunduğu şeklindeki görüşünü tekrarlayarak, "Tek başımıza hükümet olsak, ülkeyi bugünkü hükümetten kat kat daha iyi yönetiriz" dedi.

Ecevit, hükümet gensoruyla düşmediği taktirde, uzlaşma girişimlerini erteleyerek, demokrasiyi ve rejimi kurtarmak için ellerinden geleni yapmaya çalışacaklarını söyledi.

GENSORU YARIN MİLLET MECLİSİNDE GÖRÜŞÜLÜYOR

CHP tarafından AP azınlık hükümetine karşı verilen gensoru önergesi yarın Millet Meclisinde görüşülecek. Yarınki görüşmede partileri adına görüş açıklayacak parti sözcülerinden AP ve MHP nin hükümetin çalışmalarını desteklediklerini açıklamaları bekleniyor.

CHP ise görüşmelerin sona ermesinden sonra bir güvensizlik önergisi verecek.

MSP'nin tutumu hâlâ açıklık kazanmadı. Ancak MSP sözcüleri "Bu hükümetin yerine yeni hükümetin nasıl kurulacağı belli olmadan bu hükümeti düşürmeyiz" görüşünü savundukları için, MSP'nin yarın hükümeti eleştirmekle birlikte hükümetin düşürülmesine yol açacak bir tutum izlenmemesi bekleniyor.

Yarınki görüşmelerin tamamlanmasından sonra CHP'nin vereceği güvensizlik önergesinin çarşamba günü oylanması bekleniyor.

Türkiye ile...

(Baştarafı 1. sayfada)

aranması da lugatımızda yoktur" diye ekledi. Bir gazetecinin, "Başkalarından kastınız ABD midir?" sorusuna karşılık olarak Erkmen, "Hayır, ben prensip koyuyorum. Yöntem ikili görüşmelerdir. Herşeyi ikili olarak açık konuşabiliriz ve konuşmalıyız" dedi.

Gazetecilerin, Türkiye'ye askeri yardım konusunda Yunanistan'ın tutum değiştirmesinin söz konusu olup olmadığı sorularına karşılık Mitsotakis, bütün bunların görüşmelerde ele alınacağını söyledi. Bir gazetecinin, "Yunanistan hükümeti, Türkiye'nin 6 mil karasuyu ve 6 mil hava sahası şeklindeki yaklaşımına gelecek midir" şeklindeki sorusuna Mitsotakis, "Anlaşmazlık olmasaydı görüşmelere gerek olmazdı" şeklinde cevap verdi.

Türk ve Yunan tarafları arasındaki görüşmelerin genel sekreterler seviyesinde sürdürüleceği de açıklandı.

Halkın Kurtuluşçuları ...

(Baştarafı 1. sayfada)

da aynı grubun saldırısına uğradılar. İl Başkanı İlsever ayağından yaralandı.

Ankara'nın Altındağ ilçesine bağlı Plevne Mahallesindeki evde oturan, Seyfi Taylak'ın evine tabancayla ateş edilmesi üzerine kapıya çıkan İlsever, bir merminin duvardan sekmesi üzerine yaralandı. Hacettepe Hastanesinde tedavi edilen İlsever'in sağlık durumunun iyi olduğu bildirildi. Polis saldırganlardan birini yakaladı.

Koalisyona doğru

(Baştarafı 1. sayfada)

kanadı, şimdilik Mehmet Karaca'nın Genel Sekreterliği konusunda ısrar eder görünüyor. Ancak, "TKP"li kanadın, bu isteğinden geri çekilip biri Maden-İş'ten olmak üzere iki Yürütme Kurulu üyeliğine razı olması ihtimaline kuvvetli gözüyle bakılıyor.

"HİZAYA GETİRME" ÇABASI

Türkler kanadının kongre boyunca izlediği çizgiyi şöyle özetlemek mümkün: Yönetime belli bir ağırlıkta ortak olmayı garantiye aldıklarını düşünen 'TKP'li kanat, kongredeki Baştürk yönetimini çeşitli siyasi ve örgüt içi meselelerde daha da sıkıştırmaya ve biraz daha 'hizaya getirmeye" çalışıyorlar. Örneğin, DİSK Çalışma Raporunun Afganistan'la ilgili yazdıklarını bile yeterli bulmayıp, "neden açıkça enternasyonal dayanışmadır" demiyorsunuz diye sıkıştırıyorlar. Yine, DİSK in Kararlar Komisyonu raporunda, DİSK'in parti kurması diye bir karardan söz edilmediği halde, sürekli olarak bu konuyu gündeme getiriyor ve yöneticilerden "parti kurmayacağız" sözünü almaya çalışıyorlar. Hatta bu sıkıştırmayı yer yer, ihraçlar konusunda olduğu gibi, yavuz hırsız misali, DİSK yönetiminden "özeleştiri istemek" noktasına kadar vardırıyorlar.

'TKP'li kanat, belirgin bir siyasi çizgiye sahip olmanın bir mihrak olmanın verdiği güçle, etkin bir siyasi saldırıyı sürdürürken, kongrenin "birlik" havasını zedelememeye ve ortamı elektriklendirmemeye de özel önem veriyor. Buna karşılık, Baştürk kanadı, bütün umudunu, DİSK tüzüğüne koyacağı birkaç maddeye ve kongreden geçirmeyi düşündüğü bir iki ilkeye bağlamış durumda, sessizce sonucu bekliyor.

CHP İLE ARA AÇILIYOR

DİSK 7. Genel Kurulunun, DİSK-CHP ilişkilerini daha da soğutacağı ve DİSK ile CHP merkezi arasındaki çelişmelerin daha da keskinleşmesi ile sonuçlanacağı anlaşılıyor.

Gerek Ecevit'in kongreye gönderdiği mesajın, gerekse Üstündağ'ın konuşmasının DİSK yöneticilerini pek memnun etmediği görülüyor.

Bu arada, Baştürk'ün Türkler kanadıyla girdiği ittifaka karşı olan ve böylesi bir koalisyonu önlemek isteyen bir grup sendikanın da aralarında oluşturdukları bloka rağmen, pek etkin olamadıkları izleniyor.

Çevre Sağlık Koleji öğrencileri: "Hem faşistlerin hem de polislerin baskısı altındayız"

ANKARA (ÖZEL)

ÇEVRE Sağlık Kolejinde okuyan öğrenciler, okullarının faşistlerin "kurtarılmış bölge" ilan ettikleri Keçiören semtinde bulunduğunu, hem faşistlerin hem de polislerin zulmü altında olduklarını söylediler.

Öğrenciler okuldaki zulmü şöyle anlattılar: "Okulumuz adeta bir açık cezaevidir. Okulun çıkış kapısından dışarı çıkamıyoruz. Çıkınca faşistlerin saldırısına uğruyoruz, arka taraftan çıkınca da polis ve jandarma tarafından nedensiz dövülüyoruz. Okulumuzda polis-faşist işbirliği halinde. Bir seferinde 25, ikinci sefer 22 öğrenci Sıkıyönetimde gereksiz yere bir ay göz altında kaldı."

Son olarak 19 Haziran günü 23 öğrencinin suçsuz yere gözaltına alındığını söyleyen öğrenciler, "Bu olayı Binbaşı Mehmet Cenetoğlu yaptırdı. Daha önce faşistler okula '19 Haziranda komünistlerden hesap sorulacak' yazmışlardı. Bunun suçunu da devrimci arkadaşlara yüklemek istediler" dediler.

Öğrenciler, yaka numaraları 5150 ve 55242 olan polislerin Alevi-Sünni ayrımı yaptıklarını, Alevilere küfür ettiklerini de söylediler.

Balıkesir Valisi MHP' lilerin isteği ile merkeze alındı

BALIKESİR (ÖZEL)

BALIKESİR Valisi Münir Raif Güney görevinden alındı. 6 aydır görevde bulunan Balıkesir Valisi, Merkez Valiliğine atandı. Boşalan Balıkesir Valiliğine Merkez valilerinden Nihat Oğuz Bor atandı.

AP azınlık hükümeti 67 ilin valilerini değiştirirken Aydın Valisi olan Münir Raif Güney'i Balıkesir Valiliğine atamıştı. Validen MHP'lilerin hoşnut olmadığı ve Ankara'ya giderek valinin değiştirilmesini istedikleri öğrenildi. Bu arada AP'lilerin bir kısmının validen memnun oldukları, görevden alınmasına karşı oldukları belirtiliyor. Bu amaçla Muhtarlar Derneği Başkanı Mustafa Tepmeci, Başbakan Demirel'e çektiği telgrafla valinin görevden alınması kararının durdurulmasını istedi. Valinin görevden alınmasına ilişkin kararname imzalanarak yürürlüğe girdi. Yeni Vali Nihat Oğuz Bor bu hafta içinde göreve başlıyor.

Mem-Der: "Hükümet, devletin kapısını komandolara açtı"

ANKARA (ÖZEL)

MEM-Der Genel Sekreteri Mehmet Daşer, hükümetin huzur ve birlik vaadleriyle işbaşına geldiğini, ancak partizanca kıyımlar yaptığını ve devletin kapısını komandolara açtığını belirterek, "Ülkenin birliği, bütünlüğü, huzur ve güven, Cumhuriyet tarihinin en büyük memur kıyımını gerçekleştirmekle mi sağlanacak?" diye sordu. Daşer bu konuda şunları söyledi,

"Kooperatifler, 7. Bölge Müdürlüğünde çalışan, derneğimiz Konya Temsilcisi Zeki Oğuz Bilecik'e, aynı yerde çalışan Adem Büker Artvin'e sürülmüştür."

Sav: "Avukatlara...

(Baştarafı 1. sayfada)

saldırılar savunmayı yıldırmayı, yargıyı işletmemeyi amaçlamaktadır" dedi. Atilla Sav şöyle konuştu:

"Anayasal hukuk düzenimizi yıkmaya yönelik silahlı saldırı ve adam öldürme olayları bir dönem içinde savunma mesleği mensuplarını da hedefleri arasına almış gözükmektedir.

"İnancımız odur ki, avukatlara yapılan saldırılar gerçekte savunmayı yıldırmayı, yargıyı işletmemeyi amaçlamaktadır. Bu bakımdan temelde yargı organı baskı altına alınmak istenen bir ülkede demokratik güvenceler tehlikededir."

Atilla Sav konuşmasında sıkıyönetim bölgelerinde avukatların görevlerini yapmada güçlüklerle karşı karşıya bulunduklarını, işkence olaylarından yakınmaların yaygın olduğunu söyledi.

Oybirliği ile Divan Başkanlığına seçilen Eskişehir Delegesi Şahap Demirel ise, anarşi ve terörün faşistler ve birtakım sol fraksiyonlar tarafından yaratıldığını belirterek, "Diktayı heveslenenler karşılarında akıllı adam istemezler. Korkunun bir faydası yoktur. Burada alınan kararlar cesur olmalıdır" dedi.

Konya delegesi de yaptığı konuşmada karakola gitme cesaretini avukatların dahi gösteremediğini vurgulayarak, Konya'da şikayet merciinin kalmadığını söyledi. Konya delegesi Doğan Reyhanlı mahalleden mahalleye göçün başladığını da sözlerine ekledi

YÜRÜYÜŞ KARARI

Türkiye Barolar Birliğinin Olağanüstü Genel Kurulunda avukatlara ve savunma hakkına yapılan saldırıları protesto etmek için Ankara'da tüm avukatların katılacağı bir yürüyüş yapma kararı alındı. Yürüyüşe avukatlar cüppeleriyle katılacak. Yürüyüş tarihi ise Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından saptanacak.

Genel Kurulda ayrıca, yine Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun saptayacağı bir günde bütün Türkiye çapında öldürülen avukatlar için saygı duruşunda bulunulması da kararlaştırıldı.

Genel Kurulda alınan başka bir karara göre ise, anarşi ve terörün sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasal yönleriyle incelenmesi için panel ve açık oturumlar yapılacak.

Alınan dördüncü bir kararla da Anayasanın değişemez hükümlerinin değişmesini isteyenler hakkında başsavcı göreve çağrıldı.

Türkiye Barolar Birliğinin Olağanüstü Genel Kurulu sonunda bir bildiri hazırlanacak ve Barolar Birliğinin avukatlara yapılan saldırılara, anayasal hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasına karşı eylem türü belirlenecek.

«Rusya, Körfez...

(Baştarafı 1. sayfada)

nursa savaş çıkar" dedi.

Afganistan işgalinin önemine değinen Luns, Sovyetlerin saldırgan tutumlarında ısrar ettiğini belirterek, NATO içinde işbirliği ve dayanışmanın güçlendirilmesini istedi. Bu konuda Ankara toplantısının başarılı olduğunu söyleyen Luns, ABD ile Batı Avrupalı ülkeler arasındaki ayrılıkların abartıldığını ileri sürdü.

Ortadoğu'daki durumu anlatırken, "Başkan Carter İran konusunda çok önemli bir siyasi karar almıştır" diyen NATO Genel Sekreteri, Sovyetlerin her an Körfez petrolüne inmek için hazırlıklar yapmakta olduğunu hatırlattı. Savaşın ne zaman çıkacağını bilmediğini söyleyen Luns, "Belki bir yıl belki de 5 yıl sonra, genel savaş çıkabilir" dedi. ABD'nin gücünün küçümsenmemesi gerektiğini belirten Luns, NATO'nun masraflarının büyük ölçüde ABD tarafından karşılandığını, öte yandan Carter'ın da şimdiye kadar Panama Anlaşması, Camp David Anlaşmaları, enerji krizine çözüm gibi başarılar kazandığını ileri sürdü.

"Artık sözlü kınamaların vakti geçmiş, sıra ortak ve somut eylemlere gelmiştir" diyen Luns, Olimpiyatların boykot edilmesinin de olumlu bir tutum olduğunu belirtti. Spora her zaman siyasetin karıştığını söyleyen Luns, Nazilerin de Olimpiyatlardan yararlanmak istemiş olduklarını hatırlattı.

Konferansının sonunda izleyicilerin sorularını cevaplandıran NATO Genel Sekreteri, Çin Halk Cumhuriyetinin önemini vurguladı ve Çin'in önümüzdeki dönemde Batı ile daha sıkı işbirliğine gireceğini söyledi. Luns, Çin'den başka Mısır, Somali, Suudi Arabistan ve Zimbabve'nin de Sovyet yayılmacılığına karşı durduğunu söyledi.

Bir başka soru üzerine, Sovyetleri barışçı olarak gören insanları eleştiren Luns, bu tip düşüncelerin 2. Dünya Savaşı öncesinde de var olduğunu hatırlattı.

Almanya konusunda, Schmidt'in Moskova gezisini merakla beklediklerini belirten Luns, Almanya Dışişleri Bakanı Hans Dietrich Genscher'in tutumundan övgü ile söz etti.

NATO Genel Sekreteri, bazı çevrelerin Moskova'ya karşı çıkmayı ABD'ye bağlanmak olarak değerlendirmesini eleştirdi. "Biz bağımsızız ve Rusya'ya karşıyız" dedi. Luns, Sovyetler Birliği'ne karşı çıkan ülkelerin ekonomik açıdan da güçlü olmaları gerektiğini söyledi, NATO Genel Sekreteri sözlerine devamla "Türkiye'ye askeri ve mali yardım yapılacaktır, yapılmalıdır da..." dedi.

Oldukça rahat bir üslupla konuşan NATO Genel Sekreteri zaman zaman da izleyicilerle şakalaştı. Toplantıya katılan Türkiyeli bazı işadamları ve öğretim üyeleri, Odakule salonunu terkederken "Adamlar, Türkiye'nin üzerindeki tehlikeyi bizden iyi biliyorlar" şeklinde görüşler savunuyordu.

«Uluslararası...

(Baştarafı 1. sayfada)

Türkiye'de herhangi bir etki yaratmadı. Aydınlık gazetesi ve İngilizce olarak yayınlanan Daily News dışında hiç bir gazete rapora bir tek satır bile yer ayırmadılar. Türkiye'de basın ve yayını bir "ölü" ye benzeten gazete Hürriyet gazetesi ile ilgili olarak da şöyle dedi: "Gece Yarısı Ekspresi filmi ile ilgili olarak yeri yerinden oynatan Hürriyet acaba şimdi de "Dankert' raporuna karşı yaptığı saldırıların bir yenisini mi planlıyor?" Hollanda gazetesi Yazar Mümtaz Soysal'ın susuşuna da bir anlam veremediğini yazıyor.

Pazarcık'ta evinde Aydınlık gazetesi bulunan köylü gözaltına alındı

K. MARAŞ (ÖZEL)

PAZARCIK'a bağlı Karaçay köyünde Maraş'tan gelen Sıkıyönetim görevlilerinin yaptığı aramalar şikayet konusu oldu. Aramalar sırasında altınlarının çalındığını ileri süren yurttaşlar Sıkıyönetime müracaat ettiler.

20 Haziran 1980 günü akşamı saat 23.00 sularında Karaçay köyünde tek tek evler arandı. Arama sırasında kocası evde bulunmayan kadınların kapıyı açmakta tereddüt etmesi üzerine kapı zorlanarak evlerine girildi. Arama yapılırken kanuna göre köy muhtarı ya da ihtiyar heyetinin bulunması gerekirken, Köy İhtiyar Heyeti üyesi Vakkas Yaşun'un da evine girildiği ve evde Aydınlık gazetelerini gören güvenlik görevlilerinden birinin "demek sen devrimcisin, söyle bakalım kaç kişiyi öldürdün" dediği bildirildi. Aydınlık gazetelerine ve yayınlarına ve evde bulunan diğer kitaplara el konulduğu. İhtiyar Heyeti üyesi Vakkas Yaşun'un da "yasak kitap bulundurduğu" gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi.

Elazığ Karayolları 8. Bölge Müdürlüğünden 9 kadrolu işçi daha atıldı

ELAZIĞ (ÖZEL)

ELAZIĞ Karayolları 8. Bölge Müdürlüğünde MHP İl yöneticisi Sıtkı Aslan'ın Köprü Şefi Adnan Bitlis, Bakım Şefi Fevzi Baytimur, Müdür Muavini Nihat Aydoğdu ve Şantiye Şefi Mustafa Sağlam ile işbirliği yaparak Köprü Servisinden 9 kadrolu işçiyi kadro fazlalığı gerekçesiyle işten attırdığı bildirildi. Atılan işçiler içinde 15 senelik işçiler de bulunuyor. Çıkartılan işçiler şunlar: Yusuf Baytaş, A. Dursun Metin, Hüseyin Baysal, Hüseyin İlgin ve Hüseyin Biter. Fethi Göktaş, Suphi F. Ahmet Demir, Necdet Uçar ve Zeynep Söylemez adlı işçiler de bir süre önce aynı gerekçe ile 13 kadrolu işçi ile birlikte işten atılmıştı.

Bölge Müdürü MHP'lilerin baskılarına dayanamayarak rapor alıp işyerinden ayrıldıktan sonra MHP yanlısı Müdür Muavini Nihat Aydoğdu işbaşına gelmişti.

İşten atmanın gerekçesini kadro fazlalığı olarak açıklayan MHP'li yöneticiler, Elazığ, Malatya ve Bingöl illerinden 1[illegible]0 komandoyu işe aldılar. Komandolar işyerlerine doldurulurken 118 işçinin daha atılacağı söyleniyor. Doğu Yol-İş Sendikası yetkilileri "Biz hukuki olarak haklarımızı arayacağız. Başaramazsak sendikalı işçilerle direnişe geçeceğiz. Son zamanlarda 8. Bölge Müdürlüğüne alınan komandolar, Bakım Servisi Şefi Fevzi Baytimur'un kışkırtmasıyla Sendikamız Sekreteri Tahsin Aydın'a bakım servisinin önünde saldırmışlardır. Olay nefretle kınıyoruz" dediler.

MHP'li yöneticilerin Doğu Yol-İş yerine MHP'li Yol-İş Sendikasını getirmeye çalıştıkları belirtiliyor.

Site Yurdundan atılan öğrenciler tekrar yurda döndü

- Sıkıyönetim Komutanlığının taraflı görev yapan asteğmen Vural'ın durumunu incelediği bildirildi.
- Yurt binası üç bölüme ayrıldı.

ANKARA (ÖZEL)

KAMUOYUNDA "Site" olarak tanınan Atatürk Öğrenci Yurdundan atılan 200 öğrenci önceki gece tekrar yurda döndü. Sıkıyönetim yetkililerin, eski ve yeni yurt müdürlerinin ve öğrenci temsilcisinin katıldığı toplantıdan sonra yurda giremeyen 200 öğrenci tekrar yurtta kalmaya başladı. Ortak toplantıda öğrencilerin istekleri alındı ve yurt binası üç bölüme ayrıldı. Zemin ve birinci kat tarafsızlar ve yabancı uyruklu öğrencilere, 2. kat devrimci öğrencilere, 3. kat ise MHP'lilere ayrıldı.

Öte yandan Sıkıyönetim Komutanlığının yurtta taraflı görev yapan ve MHP'lileri koruyan görevli asteğmen Ali Vural'ın durumunu incelediği bildirildi. İnceleme sonunda asteğmen Ali Vural'ın taraflı davrandığı saptanırsa, görevden alınacağı belirtiliyor.

Bu arada tekrar yurda dönen öğrencilerin eşyalarının MHP'liler tarafından yağmalandığı, bazı dolapların kırılarak içindeki eşyaların alındığı bildirildi.

Yurt müdürlüğünün ise, baskıları protesto eden öğrenciler hakkında soruşturma açtığı öğrenildi. Soruşturma listesinde tüm devrimci öğrencilerin isimlerinin bulunması dikkat çekti. Yurt müdürlüğü, öğrencilerden 30 Hazirana kadar ifade vermelerini istedi. İfade vermeyenler hakkında işlem yapılacağı bildirildi.

SERGİLERDE BU HAFTA

İZMİR

● ALİ İSMAİL TÜREMEN'in resim sergisi, Vakko Sanat Galerisinde 5 Temmuza dek sürecek.

● HALK EĞİTİM Merkezi El Sanatları Sergisi, Akbank Konak Sanat Galerisinde 14 Temmuza dek izlenebilir.

İSTANBUL

● ULUSLARARASI 8. İSTANBUL FESTİVALİ çerçevesinde açılmış ve önümüzdeki hafta da sürecek olan şergiler şunlar: AKM fuayesinde "Kuşaklar-5" fotoğraf sergisi, Taksim Sanat Galerisinde Hollanda Çağdaş Grafik Sergisi, Yapı ve Kredi Bankası Galatasaray Sanat Galerisinde "Türk Basınında Atatürk" sergisi, aynı bankanın Çemberlitaş'taki kütüphanesinde "Resimlerle Eski İstanbul" sergisi, Beyoğlu Devlet Güzel Sanatlar Galerisinde "Anadolu El Sanatlarında Boncuk" sergisi, Devlet Güzel Sanatlar Akademisinde "8. Uluslararası İstanbul Festivali Afiş Yarışması" sergisi, Beşiktaş Devlet Resim ve Heykel Müzesi bahçesinde 1. "Günümüz İstanbul Sanatçıları Açık Hava Sergisi" (resim, heykel, seramik, özgün baskı.)

● DEVLET TATBİKİ Güzel Sanatlar Yüksek Okulunun çeşitli bölüm öğrencilerinin yıl sonu sergisi, 4 Temmuz Cuma 18.30'da okul salonunda açılıyor. Sergi 1 Ağustos tarihine dek sürecek.

● KÖKSAL ÖNEM'in Beyoğlu Parmakkapı İş Sanat Galerisinde açtığı resim sergisi 5 Temmuza dek izlenebilir.

● "TÜRK MOTİFLERİYLE Perdelik Kumaş, Dizayn Yarışması" sergisi Yapı ve Kredi Bankası Galatasaray Sanat Galerisinde 16 Temmuza dek açık kalacak.

HÜSNÜ ZÜBER'in Süleymaniye'deki Türk ve İslam Eserleri Müzesindeki "Kaşıklar Üzerinde Türk Motifleri" sergisi 12 Temmuza dek sürecek.

ANKARA

● 1978'de ÖLEN JAK İHMALYAN'ın resimleri Yenişehir İş Sanat Galerisinde 4 Temmuz Cumartesi akşamına dek izlenebilir.

● MÜFİT KARZEK'in resim sergisi, Yenişehir İş Sanat Galerisinde 4 Temmuza dek sürecek.

● ZÜHTÜ MÜRİTOĞLU'nun heykel ve desen sergisi, Vakko Sanat Galerisinde 5 Temmuza dek izlenebilecek.



"Kuşaklar—5" fotoğraf sergisinden M.Bayhan'ın bir yapıtı

günün sanat olayları

8. ULUSLARARASI İSTANBUL FESTİVALİNDE BUGÜN

● FRIEDRİCH Durrenmatt'ın STRINDBERG OYUNU adlı yapıtı, Müşerref Hekimoğlu'nun çevirisiyle, bugün 21.30'da Rumelihisarı'nda son kez sergileniyor. Yöneten: Asuman Korad. Dekor: Refik Eren. Giysi: Hale Eren. Fiyatlar: 100, 75 lira.

● SLOVAK ODA Orkestrasının ikinci ve son konseri 19.00'da Aya İrini'de. Şef: Bohdan Warchal. Fiyatlar: 300, 200, 100 lira.

YAPI VE KREDİ Bankası Çocuk Tiyatrosu, M.Clara Machado'nun SEVİMLİ HAYALET (The Lovely Ghost) adlı oyununu 11.00'de Atatürk Kültür Merkezi Konser Salonunda sunuyor. Çeviren: Bülent Kınay. Yöneten: Raik Alnıaçık. Dekor: Refik Eren. Giysi: Hale Eren. Müzik: Edvard Aris. Danslar: Editha Alnıaçık. Fivat: 50 lira.

● MAURICE GENDRON'un viyolonsel resitali, 21.30'da Atatürk Kültür Merkezi Büyük Salonunda izlenebilir. Gendron, piyanist Judith Uluğ'un eşliğinde Marais, Bach, Schubert ve Paganini'nin yapıtlarını seslendirecek. Fiyatlar: 300, 200, 100 lira.

halkbilim

MARAŞ TÜRKÜLERİ -3-

Gülden Karşılayan

-3- AĞITLAR

OMAR'IN AĞIDI

Yüce dağlar gıcısıyım
Mor koyunun sucusuyum
Nasıl kara bağlamayım
Ben Omar'ın bacısıyım

Kamyon gelir harlayarak
Alatirik parlayarak
Omar gardaş can veriyor
Kara kekil terleyerek

N'olaydı n'olaydı
N'ola bacın öleydi
Bacıyın görpe guzusu
O da yetim galaydı

Uy uy uy bacın öle
Gardaş gadan bana gala

Bacısının adı Eşe
Benleri var köşe köşe
Kör olaydı o düşmanlar
Nişan almış altın dişe

Uy uy uy bacın öle
Gardaş gadan bana gala

Yoncalı'nın boz dumanı
Hökümet bilmez amanı
Ben Omar'a düğün gurdum
Ot biçim orak zamanı

Yoncalı'nın ince yolu
Gide gide kavuşuyor
Seni vuran cendermeler
İlvanına sıvışıyor

N'olaydı, n'olaydı
N'ola bacın öleydi
Bacıyın görpe guzusu
O da yetim galaydı

OFO

Karşıdan karşıya Ofo'nun yurdu
Üstüne gelemez bir bölük ordu
Kimseye gancetmen Nurhaklı vurdu
Gel beni düşmana aman dedirme

Arslanı çakala boğdurma felek
Uy amman amman hallerim yaman
Yarinen yaylaya göçtüğüm zaman

Ofo çıktı Şahin taşa yaslandı
Sıka sıka martinciği paslandı
Ofo'nun elinden dağlar seslendi
Gel beni düşmana aman dedirme

Eşem kutnu giyer, Fatmam alaca
Götürün mezara koyun böylece
Haberim iletin yare gizlice
Gene de beni düşmana aman dedirme

Arslanı çakala boğdurma felek
Uy amman amman hallerim yaman
Yarinen yaylaya göçtüğüm zaman.

HALİL'İN AĞIDI

Kara sokoışıl ışıl
Geyme dalına dolaşır
Sık martini bildir Halil
Anan Döndü tez ulaşır

Öte geçenin ekini
Biter yekini yekini
Çakal Halil çiftten gelir
Etek belinde sokulu

Atın çeker yaya yaya
Para sayar kaya kaya
Öldürmeye al getmişler
Aman Aziz diye diye

Yol üstünde oturmuşlar
Bir cigara bölüşmüşler
Çoban üstüne düşünce
Keklik avlıyok demişler

Ericeğin yeri yayla
Bunun da kaderi böyle
Allahı seversen çoban
Sen görmüşsün doğru söyle

Aşşağıdan gelen kağnı
Kağnının tekeri çanrı
Biz de bir yiğit yitirdik
Yüzü beder beder benli

Kara kaya kara kaya
Ateşini attı bana
Yaralı suya atmışlar
İçti m'ola doya doya

Kapımızın önü kavak
Dalın döker ufak ufak
Halil'e gelin almadık
Eli gına, başı duvak..

-4- Ninni

Tahta kurdum ekmek açtım
Çocuk uyanınca şaştım
Yanan odundan vazgeçtim
Nenni oğlan nenni nenni

Oklavam ekmek dolalı
Yumak yumağa ulalı
Beyaz döşlüğü yamalı
Nenni oğlan nenni nenni

Unu elekten eledim
Ben haktan dilek diledim
Tahta beşiğe beledim
Nenni oğlan nenni nenni

Nen çalarsam uyur m'ola
Gölgelerde büyür m'ola
Eller bana güler m'ola
Nenni oğlan nenni nenni

Akşam olur tavuk tüner
Komşu duyar bizi kınar
Sacın altı boşa yanar
Nenni oğlan nenni nenni

Nenni oğlum uyu diye
Seni vermem kediye
Odun çıktı onyediye
Nenni oğlan nenni nenni

Geçer böyle bizim hallar
Anası beşiği sallar
Akşam dikilir nallar
Nenni oğlan nenni nenni

Gelir yanıma oturur
Bizim işi kim bitirir
Babası şeker getirir
Nenni oğlan nenni nenni

Nenni bebeğim nenni
Nen dedikçe nenen gelsin
Hu dedikçe uykun gelsin

Nen demeye yürek gerek
Sallamaya bilek gerek

Hu hu sana
Altun tastan su sana
Uyumazsan tu sana

Nen nen nennisi var.
Bu bebeğin uykusu var

Nen çalarsam uyur m'ola
Gölgelerde büyür m'ola
Neeen neeen neeen neeen...

-5- Mani

Yüzüğüm mühür benim
Çektiğim kahır benim
Eloğlunun yüzünden
Yediğim zehir benim

Denizin dalgası var
İçinin halkası var
Çok evlenen deyyusun
Günde bir kavgası var.

İncecik inne misin
Gözlerde sürme misin
Her soran seni sorar
Bağdat'ın hurma mısın

Raflardaki siniler
Ellemeden çiniler
Yar kapıya gelince
Sağ kulağım çiniler

Maydanozu biçerim
Yolak bulur geçerim
Ya kız seni alırım
Ya bu candan geçerim

Köprünün altı çiçek
Çiçekler biçilecek
Ben yarimi bilirim
Orta boylu mor çiçek.



Aşık Bayram Ali

"Benim sazıma sözüme güç veren halkımdır"

İsmail Aydoğmuş

Bu hafta Erzincan dolaylarından bir ozanımızla beraberiz. Erzincan ki karlı dağları, yaylaları, soğuk suları, üzüm bağlarıyla ün yapmış bir kentimiz. Ozanımız yıllarca Bolu beylerinin zulmüne karşı mücadele etmiş Koç Köroğlu'na yaylak olan Refahiye'nin dağlık bir köyünde, Baştosun'da 1953'te doğar. Kendisi o yıllarını şöyle anlatıyor:

"Ben yoksul bir ailenin çocuğuyum. Babam kışın gurbete gider, ekin zamanı köye dönerdi. Mecburdu böyle yapmaya, geçim sıkıntısı, topraksızlık, gurbete sürüklemişti babamı. Halkın büyük kesimini etkileyen yoksulluk bende bir birikim yaratmıştı. Bu acıyı ancak yaşayanlar bilir. Bazısı dertlerini anlatarak içini döker, bazısı yazarak. Ben de çalıp söyleyerek başladım bu işe. Benim sazıma sözüme güç veren halkımdır, onun mücadelesidir."

İlk zamanlar ozanımızı etkileyen toplumsal koşullar, bir süre kadere boyun eğme yönündeydi. O dönemde bir dörtlüğünde şöyle der:

Felek bitmedi mi çilem
Bırak artık gülsün yüzüm
Nedir bu çektiğim elem
Bırak artık gülsün yüzüm

Bir saat uzaktaki Mahmer İlkokuluna her gün yaya gidip gelen Bayram Ali, ilkokulu bitirdikten sonra orta okulda "Kerem ile Aslı"yı, Pir Sultan'ın Karacaoğlan'ın kitaplarını okur. Onları okudukça yüreğinde bir esinti duyar. Şiire olan tutkusu bu yıllara rastlar. Ve başlar çalıp söylemeye. Ama bu kez kaderde değil, düzende arar bozukluğu:

Hasta isen ilaç yoksa
Dert dermandan büyükse
Biz aç iken onlar toksa
Bu kader değildir kurban
Bu bozuk düzendir düzen.

Diğer bir şiirinde şöyle der:

Yurdu bölük bölük sattı bu düzen
Bizi elden ele attı bu düzen
Artık canımıza yetti bu düzen
Haksızın defteri dürülmelidir.

Saza olan tutkusu köyde yapılan sazlı-sözlü sohbetlerde, cemlerde dedelerin çalıp söylemesine hayranlığıyla başlar. Dedelerin sazın teline vurarak o kadar insanı coşturması, bilemesi Bayram Ali'yi de etkiler ve sazı kendi başına öğrenir.

1971 olayları olmuştur, haksızlıklar olmuştur, zulüm olmuştur durur mu ozanımız. Etkilenmez mi Bayram Ali de. Ve almıştır sazı, bu düzenin mapus damlarına, işkencecilerine şöyle seslenmiştir:

Kollarını sıvazlayıp halkımı
Zindanlara vuramazsın zindancı
Haksızlığa yumruk sıkmışız diye
Bizi zindanlara süremezsin zindancı

Bir gün ozanımız yolda bir çocuk görür. Elinde simit tablası incecik çelimsiz bacaklarıyla bağırır durur. Bu durum onun kişiliğinde milyonlarca halk çocuğunun ızdırabını ve çilesini anlatır Bayram Ali'ye:

Karşı duvara yaslanmış
Yağmur altındaki çocuk
Omuzları hep ıslanmış
Yağmur altındaki çocuk
Bir elinde tepsi tutar
Bir elinde simit satar
Düşlerinde neler yatar
Yağmur altındaki çocuk
Sordum dedi Karslıyız biz
Kaç kardeşsin, dedi dokuz
Baban dedim, o da işsiz
Yağmur altındaki çocuk
Al şu parayı bakalım
Gevrek simidi çekeyim
Sana bir türkü yakayım
Yağmur altındaki çocuk
Simitlerin taze sıcak
Hasret kokar kucak kucak
Yarın güneşin doğacak
Yağmur altındaki çocuk
Bayram Aliyim çocuklar
Sizin gibi milyonlar var
Görecek güzel günler var
Yağmur altındaki çocuk

Toplumsal olaylar, dünya olayları, konudur Bayram Ali için. Bu kez sazı Afgan halkının mücadelesi için coşturur. Solculuk taslayıp da Rusya karşısında dilini yutanlara şöyle çatar:

Rus ayısı girdi Afganistan'a
Uçakla tankla kıydılar cana
Bu ne suskunluktur utanmaz beyler
Meydanlarda süslü nutuk atanlar
Ayının önünde yere yatanlar
Afganistan n'oldu dilin yutanlar
Bu ne suskunluktur utanmaz beyler
Kimseyi adamdan hiç saymayanlar
Sözde zulme boynu eğmeyenler
Atınca mangalda kül koymayanlar
Bu ne suskunluktur utanmaz beyler
Bayram Ali halkım sizi tartıyor
Tepe taklak yere attı atıyor
Batmaz güneşiniz artık batıyor
Bu ne suskunluktur utanmaz beyler



Halk ozanı Bayram Ali

Demirel zam yaparsa Bayram Ali de türkü yapar:

Bir sabah uyandık kara kış günü
Zam yağıyor gökten karla birlikte
Oturmuş vermişler beyler fermanı
Zam yağıyor gökten karla birlikte
Zam yaptılar gene göz göre göre
İlaçtan doktora çaydan şekere
İğneden ipliğe undan bulgura
Zam yağıyor gökten karla birlikte
Aldığım aylık beş cana yetmiyor
Boğazımızdan sıcak çorba gitmiyor
Odun yok, kömür yok, baca tütmüyor
Zam yağıyor gökten karla birlikte
Beyler cebinizde göz yaşımız var
Etimiz tırnağımız dişimiz var
Vallahi sizinle savaşımız var
Zam yağıyor gökten karla birlikte
Bayram Ali kalktım düştüm yola
Ayak ıslak sancı girdi belime
Zam türküsü dolanıyor dilime
Zam yağıyor gökten karla birlikte.

Türkülerini bant yapmak ister Bayram Ali. Unkapanı'nda bir plak şirketine gider, dinletir sesini. Şirket sahibinden aldığı cevap şudur: "Kardeşim sen hem Amerika'ya çatıyorsun, hem Rusya'ya. Bu da yetmiyormuş gibi sağa sola çatıp düzene kızıyorsun. Ben bunu basamam." Öyle dediler diye susacak mıdır Bayram Ali? Çalıp söylemeyecek midir? Tüm bu ekonomik ve siyasi baskılara karşı birlikten yanadır. Ozanların kardeşliğini ve birliğini savunur.

Ozan arkadaşı Abdullah Papur, Divriği Cezaevinde yatarken Bayram Ali duyar ve bir deyiş yazar:

Düşmüşsün mapus damına
Üzülme sen ozan gardaş
Bu hazırlıktır yarına
Üzülme sen Papur gardaş
Bizim bu ova, bu yazı
Biz severiz yurdumuzu
Zulüm susturamaz bizi
Üzülme sen Papur gardaş
Bak Yunus'a, Pir Sultan'a
İsyan etmiş kara güne
Bu kara zulüm boşa
Üzülme sen Papur gardaş
Biz olmayız Rus uşağı
Amerika'nın pis uşağı
Biz ozanın hak aşığı
Üzülme sen ozan gardaş
Korkumuz yok gün bugündür
Saz çalarız gümbür gümbür
Bayram Aliler sendendir
Üzülme sen ozan gardaş

Hikaye: Ahmet Naim

Ateş Nefes -5-

Lağımcılar, tavandan akan molozların doldurmaya başladıkları, gittikçe ufalan bir delikten Tayyip Çavuş'un hâlâ fitillere saldırdığını görüyorlardı. İçlerinden biri dayanamadı.

– Tayyip Çavuş! diye haykırdı. Göçük büyüyor. Çıkabileceğin tek delik kapanmadan dışarı çık!

Tayyip Çavuş, canı dişlerinde, şimdi hiç bir umut kalmayan işini aynı hızla sürdürmekteydi. Kopardığı bir fitili yere gömmeye uğraşırken kısa haykırmalar halinde cevap verdi:

– Durman orada! Göçük büyürse daha iyi, Nebooğlu'na haber salın, ateş nefes kütlemesini önler de ölmezsem, gelsin beni buradan alsın.

Tavandan tekrar büyük bir gürültüyle tabana yüklenen posta, göçüğün tek deliğini de kalın bir duvarla örtmüştü.

Lağımcılar, Tayyip Çavuş'un: "Göçük büyürse daha iyi..." sözündeki anlamı kavramışlardı. Tayyip Çavuş, diri diri gömülerek kendini harcamış, belki de bilerek yaptığı göçüğün içinde kalarak birçok kişiyi kurtarmıştı. Eğer göçük olmadan ateş nefes kütleyecek olsa, ocağı bir anda kaplayacak alev denizi yüzlerce işçinin başını yiyecekti. Ama o, ateş nefesle ocak arasına aşılmaz bir duvar sokarak bu tehlikeyi önlemişti.

Tayyip Çavuş, eğer fitilleri söndürür ve böylece patlamayı önleyerek ateş nefesten yakayı sıyırabilirse, Neboo'nun kendisini bu mezardan alacağına o anda ve o tehlike karşısında bile inançla bel bağlıyordu.

İki lağımcı dehşet içinde kısa bir süre daha kıpırdamadılar. Sonra göz göze geldiler. Elleri karanlıkta birbirini buldu. Koşuyorlardı; delice koşuyorlardı. Önlerindeki esrarlı karanlığa gömülü ıssız ve dilsiz bacalarda, ardaklanmış direklerde, ifrit gözleri kaynaşan bırakılmış bacalarda taze bir hayat saklıydı sanki. Ölüm oradaydı; ölüm Tayyip Çavuş'u diri diri karnına gömen göçükten doğru geliyordu.

Bu delice, bilinçsizce koşu, bütün ocağı sarsan bir patlama oluncaya kadar sürdü. Sendelediler, solukları durmuş, dinlediler. Ocağın her yönünde tehlike işaretleri geliyordu. Borulara, raylara vuruluyor, bağırışmalar uğultu halinde yankılanıyordu. Lağımcılardan biri, sanki etraftan duyulmasından korkuyormuş gibi:

– Ateş nefes kütledi, diye kekeledi.

Öbürü:

– Şükür Allahıma, canımızı bağışladı, diye titrek bir göğüs geçirdi.

***

Ateş nefesin kütlemesiyle daha da genişleyen göçüğü açmak için üç gündür durup dinlenmeden didinen Neboo, yüreği ezgin, vicdanı sızılı boyuna bir soruyu kendi kendine soruyordu:

– Ocakta kimsenin burnu kanamadı. Acaba Tayyip Çavuş ne oldu?

Neboo, göçük açma takımında dişiyle, tırnağıyla moloz yığınlarına saldırarak göçüğü bir an önce açmaya savaşırken, hemen her an, kaza günü Tayyip Çavuş'la yaptığı günlük ocak başı şakalaşmalarını hatırlıyordu. Ona, neden öyle demişti? "Ateş nefes senin başını bir gün yiyecek" diye neden konuşmuştu? Neboo, bunları düşündükçe sızlayan yüreğinin acısını gidermek istercesine sık sık göğsünü oğuşturuyordu. "Hay dilim tutulaydı da, böyle demeseydim..."

Kazanın dördüncü günü akşamı göçük açıldığı zaman Neboo büyük bir sarsıntı daha geçirdi. O uğursuz şaka günü ağzından çıkan bir sözcük daha doğru çıkıyordu. Göçüğün ateş nefes patlayan yerinde Tayyip Çavuş, daha doğrusu Tayyip Çavuş'un ölüsü bütün aramalara karşın bulunamıyordu. Tayyip Çavuş, sanki erimiş, boşluğa karışmış, yok olmuştu.

Neboo, o gün konuşulanları, acısını ta can evinde duyarak bir kere daha hatırlıyordu. Tayyip Çavuş o gün ocağa girerken "Dakımlarım sana miras kalır" demişti. Kendi cevabını hatırladıkça, Tayyih Çavuş'un sır olduğu moloz yığınlarına bakarak burnunun direği sızlıyordu.

Göçük temizlenip ortalığın perişanlığı giderilince, yan duvarlara, alına, islim borularına, vaktiyle bir insan vücudunu kümeledikleri anlaşılan kararmış et parçalarının sıvandığı görüldü. Hepsi bu kadardı. Neboo, göğsünü oğuşturuyordu.

Kazanın beşinci günü patlama alanında yapılan sıkı bir araştırma bu defa Tayyip Çavuş'un sözlerini doğruladı; Neboo, göçük yerinden kendisine getirilen tek nalını elinde tutarken Tayyip Çavuş'un sözleri kulaklarını tırmalıyordu. Tayyip Çavuş: "Öyleysem nâlinlerim miras kalır sana" demişti. İşte, bir islim borusunun içine tıkanmış tek nalını, ondan Neboo'ya kalan tek mirastı.

Neboo, kendisini daha fazla tutamadı, olduğu yere yıkılır gibi çöktü. Kollarına girip bir külçe halinde dışarı taşınırken yüzünü yaşlar yıkıyordu.

***

Şimdi, Neboo'nun maden kuyusunun oyulduğu sırtın eteğindeki kulübesine uğrayanlar, kulübenin duvarına çiviyle asılmış bir nalın görürler. Nalının kayışı, artık ayak parmaklarına geçirmek için değil ama ele takılmak için ters çakılmıştır.

Neboo, nalının ayak basılan düz yerine boyayla kaş, göz, ağız, burun ve bıyık çizmiş, kendince eski ocak arkadaşının bir portresini meydana getirmiştir.

Aradan uzun yıllar geçtiği halde Neboo, o eski anıyı kafasından, yüreğinden bir türlü silememiştir. Zaman zaman o günleri anıp içi yandığı, burnunun ucu sızladığı sıralar bu nalını duvardan indirir, tersine çakılan tasmasından eline geçirir, yüzüne yaklaştırır ve cevap yerlerinde nalını bir baş gibi sallayarak gözleri yaşlı onunla konuşur:

– Ben, ho! diyom.
– Sen, gel go! diyon.
– Ben, pergel, diyom.
– Sen, vargel! diyon be birader...

BİTTİ

MENKUL SATIŞ İLANI
KADIKÖY 2. İCRA MEMURLUĞUNDAN
1980/669 T.

Bir borçtan dolayı satılmasına karar verilen 80.000 lira muhammen kıymetindeki Union marka Ovarlok makinasının halen bulunduğu Kadıköy Söğütlüçeşme Cad. Derici Zeynel Sk. No.:10 Yedieminlik müessesesinde 1.7.1980 günü saat 12.15-12.30 arası 1. satışı yapılacaktır. O gün mahcuzun muhammen değerinin % 75'ine müşteri çıkmaz veya sürülen pey geçmediği taktirde 2.7.1980 günü aynı mahal ve saatte en çok pey süren müşteriye peşin para ile 2. satışı yapılarak ihale olunacaktır. İhale damga resmi ve dellaliye rüsumu müşteriye ait olup, isteklilerin mahallinde bulunacak memura müracaatları ilan olunur. 24.6.1980

(Basın: 4680-750)

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

DAGENS NYHETER GAZETESİ

"MHP demokrasiye karşıdır. Irkçı düşünceleri savunan partinin politik metodu, terördür. Dini fanatizmle Türk göçmenleri arasında karışıklık çıkartmaya ve Türkleri İsveçlilere karşı kışkırtmaya çalışıyor.

RÖDLÜVAN GAZETESİ

Türkiye'de, Batı Almanya'da ve Hollanda'da her gün cinayet işleyen MHP, şimdi de İsveç'e geldi. Eroin kaçakçılığı yapan MHP, elde ettiği para ile kendi terör eylemleri için silah alıyor."

İsveç Televizyonunda konuşan yazar

DEMİR ÖZLÜ

"Komando kamplarında yetiştirilen militanlar, Türkiye'de belgeleri ile yayınlandığı gibi bir özel istihbarat teşkilatının güdümündedir. Özel istihbarat teşkilatı ve Kontrgerilla ile birlikte çalışan MHP, cinayetler örgütlemekte, karışıklık çıkarmaktadır."

İSVEÇ BASINI VE TELEVİZYONU MHP'LİLERE KARŞI HALKI UYARDI

MHP'lilerin faaliyeti İsveç'te tedirginlik yarattı

● Afton Bladet Expressen gazetesi İsveç'teki eroin kaçakçılığı ile MHP'li faşistlerin ilişkili olduğunu yazdı

ABDULLAH GÜRGÜN

STOCKHOLM'de bir süredir örgütlenmeye çalışan MHP'li faşistler İsveç kamuoyunda büyük bir tepkiyle karşılandı.

Bundan üç-dört ay evveline kadar kendilerini gizleyen MHP'liler son zamanlarda Stockholm'un kıyı semtlerinden Türklerin yoğun olduğu Rinkeby semtinde duvarlara MHP sloganları yazarak ve bu bölgede yayın yapan Södra Jerva Radyosundan yayınlar başlatarak kendilerini gösterdiler. Yine bu sıralarda Almanya'dan altı MHP militanının İsveç'e geldiği ve Stockholm'de çeşitli bölgelerde oturan sağ eğilimli kişileri Stockholm'un kıyı semtlerinden, yine Türklerin yoğun bulunduğu Sollentuna bölgesinde bir dernekte toplamaya çalıştıkları söylentileri yayıldı.

Yapılan araştırma sonucu Rinkeby'de duvarlara slogan yazanların, bu bölgede oturan, ne Türkçeyi ne İsveççeyi doğru dürüst konuşamayan, toplumda ne Türk ne İsveçli olarak kabul edilen ve "problem çocuk" olarak adlandırılan çocuk yaştaki Türk gençleri oldukları saptandı. Faşistler, boş zamanlarını değerlendirecek hiç bir olumlu olanağı olmayan bu gençleri kendi çıkarları için istismar ediyorlar.

MHP'LİLER VE AŞIRI SAĞCI MODERATA PARTİSİ

DİĞER yandan Sollentuna'da oturan Türklerden alınan bilgilere göre faşistler, Sollentuna'yı, İsveç'in en sağcı partisi Moderata Samlings Partiet'in Belediye Meclisinde çoğunlukta bulunması nedeniyle seçtiler.

Dindar yurttaşlarımızı da dincilik maskesiyle kandırmaya çalışan faşistler, Moderata Partili milletvekillerinin de katıldığı bildirilen bir toplantı yaparak, bu partiye bağlı bir dernek kurmaya karar verdiler.

Elimize geçen dernek tüzük taslaklarında, derneğin isim ve amacı şöyle belirtiliyor:

"Sollentuna Muhafazakar Türk Dostluk Derneği Tüzüğü.

1) Sollentuna Muhafazakar Türk Dostluk Derneği amacı Sollentuna'daki sosyalizme ve komünizme karşı olan Türk göçmenlerin buluşma yeri olmak. Sollentuna'daki Türk göçmenler arasında Moderata Samlings Partiet'in düşüncelerini yaymak, Dernek çalışmasına uygun bir lokal almak için belediye makamları nezdinde girişimlerde bulunmak."

Verilen bilgiye göre şu anda dernek, partinin Sollentuna'daki lokalini kullanıyor. Başkanlığa seçilen kişi ise Osman isimli, bölgede herkese "komünist" diye saldırmasıyla tanınan, kimsenin ciddiye almadığı biri.

SÖDRA JERVA RADYOSUNDAN YAPILAN FAŞİST YAYINLAR DURDURULDU

SÖDRA Jerva Radyosu içlerinde Stockholm Türkiye Halk Birliğinin de bulunduğu 10 dernek tarafından kurulmuş bir radyo istasyonudur. Faşistler üç ay kadar önce bu derneklerden Rinkeby International'e sızmayı başararak bu derneğin yayın saatlerinde yayın yapmaya başladılar. Bunun üzerine Stockholm Türkiye Halk Birliği derhal Rinkeby International ve Södra Jerva Radyo Komitesinin o zamanki başkanı Tomas Beer'e ikazda bulunarak bu yayınların kesilmesini istedi. Tomas Beer'in bu yayınları derhal kestireceğine dair söz vermesine rağmen yayınlar kesilmeyince, mayıs ayında yapılan Södra Jerva Ner Radyo Genel Kurulunda Tomas Beer başkanlıktan alınarak yerine Stockholm Türkiye Halk Birliği Sekreteri Abdullah Gürgün başkanlığa getirildi. Yeni başkan kendisini bir kez daha ikaz etmesine rağmen yayınlar sürdü. Bunun üzerine Yönetim Kurulu 15 Haziran 1980 günü yaptığı toplantıda bu yayınlar 16 Haziran 1980 tarihinden itibaren kesilmediği taktirde Rinkeby International Derneğini atmaya karar aldı. Rinkeby International Başkanı bu karar üzerine Yönetim Kuruluna başvurarak özür dilemek ve yayınları 16 Haziran 1980 tarihinden itibaren durdurmak zorunda kaldı.

İSVEÇ BASINI, RADYO VE TELEVİZYONU, MHP'NİN FAŞİST BİR ÖRGÜT OLDUĞU NOKTASINDA BİRLEŞTİ

İSVEÇ'te MHP'nin ortaya çıkması üzerine İsveç basını, radyo ve televizyonu MHP ve Türkiye'deki terör olayları üzerine yayınlarını yoğunlaştırdı.

Dagens Nyheter "Aşırı sağcı parti Türk göçmenleri tehdit ediyor" başlıklı bir yazısında şöyle diyor:

"MHP, bu politik metodu terör olan aşırı sağcı parti, Milliyetçi Hareket Partisinin kısaltılmışıdır. Rinkeby'de duvarlar geceleri bu imzayı taşıyan komünizme karşı sloganlarla dolduruluyor."

Yazının başka bir yerinde şöyle deniyor:

"MHP demokrasiye karşıdır. Aşırı milliyetçi ve ırkçı düşüncelerle Türklerin diğer halklardan üstün olduğunu göstermeye çalışıyor. Dini fanatizmle Türk göçmenler arasında karışıklık çıkarmaya ve Türkleri İsveçlilere karşı kışkırtmaya çalışıyor."

Afton Bladet gazetesinin 11 Haziran tarihli sayısında ise *"Moderatlar faşist grubu destekliyor"* başlığı taşıyan yazısında *"Stockholm'un kıyı semti Rinkeby'de evlerin duvarları faşist sloganlarla dolu. Eroin kaçakçılığına karışanlar buradaki Türk faşistleriydi"* dedi. Yazı şöyle devam ediyor:

"Komşu belediye Sollentuna'da aynı Türk faşist partinin üyeleri Moderata Samlings Parti ile kontağa geçtiler ve yardım vaadi aldılar.

"Gençler kendilerine Türk ırkının ve İslamlığın üstünlüğünü telkin eden MHP'yi dinliyorlar. Onu, kendilerini dışarı iten toplumdan intikam almak için bir şans olarak görüyorlar."

Rödlüvan, haziran sayısındaki üç sayfalık yazısına şu başlıkla giriyor: *"Stockholm dışında, Rinkeby'de bir kapı: MHP. Şimdi İsveç'e geldiler. Türkiye'de, Batı Almanya'da, Hollanda'da her gün öldüren MHP. Ülkeye eroin sokan, paralarla kendi terör eylemleri için silah alan MHP. Sollentuna'da Moderata Samlings Partiet'ten destek gören MHP."*

Yazıda uzun uzun MHP'nin eylemlerinden söz ediliyor. Aydınlık gazetesinden ve Ömer Tanlak'ın açıklamalarından bahsediliyor. Ayrıca MHP'nin eroin kaçakçılığı yapıp, paralarla Türkiye'ye kendi terör eylemleri için silah soktuğu anlatılıyor.

10 Haziranda İsveç Televizyonunun yaptığı 45 dakikalık programda konuşan yazar Demir Özlü ise özetle şöyle konuştu:

"Komando kamplarında yetiştirilen sağcı militanlar bir özel istihbarat teşkilatının güdümü altına girdiler. Bugün Türkiye'de bütün belgeleri yayınlanmıştır. CİA'ya bağlı Kontrgerilla adı verilen özel bir teşkilatla özel istihbarat teşkilatı ve faşist parti birarada çalışarak cinayetleri örgütlemektedirler. Öyle ki bunlar Türkiye'yi ünitelere ayırmışlardır. Ve her ünitede karışıklık çıkarmak, o bölgede psikolojik ortam yaratmak için."

İsveç kamuoyunda Afton Bladet Expressen gibi gazetelerin de üzerinde durduğu konulardan biri de eroin kaçakçılığı ile bu faşist güçler arasındaki ilişkidir. Buna göre MHP'liler Avrupa'da sattıkları eroin karşılığında Türkiye'ye rahatça silah sokmaktadırlar.

Ayrıca Södra Jerva Ner Radyo Komitesi bir basın bildirisi yayınlayarak MHP ve faşist propagandaya karşı olduğunu belirtti. Bildiride özetle şöyle deniyor:

'Birkaç ay önce Södra Jerva Ner Radyo Komitesine bağlı olan Rinkeby International Derneği yayınlarında Milliyetçi Hareket Partisi, MHP için faşist propaganda yapılmaya başlandı. MHP eski Albay Alpaslan Türkeş'in kurduğu, içeride ve dış ülkelerde basında terör eylemleri ile dikkat çeken bir partidir."

"Kahramanmaraş'ta 1978'de 111 kişinin ölümüyle sonuçlanan katliamın ve tanınmış gazeteci Abdi İpekçi'nin ölümünün ardında MHP vardır."



Batı Almanya'dan İsveç'e gelen altı MHP'li militan Türkiyeli işçiler arasında örgütlenme çalışmaları yapmakta, gençleri kandırmaya çalışmakta, duvarlara "yaşasın MHP" gibi yazılar yazmaktadırlar.



MODERATER STÖDER fascist-GRUPP

LOVADE HJÄLPA

Rinkeby centrum

MHP'nin faaliyetlerini ve eroin kaçakçılığı yaptığını açığa çıkaran İsveç basını, bu partinin cinayetlerine de yer veriyor. Kahramanmaraş katliamı ile ilgili resimleri yayınlayan Rödlüvan gazetesi MHP'nin Türkiye ve Avrupa'daki faaliyetlerinin İsveç kamuoyunda büyük tepki uyandırdığını yazdı.

Tarih boyunca İŞKENCE

Hazırlayan: R. Kısacık

Günümüzde işkence -3-

Bir milyon insan vahşice katledildi

1965 yıllarında, Endonezya'da ülkeyi baştan aşağı insan kanına bulayan ve yakın tarihin en büyük toplu kıyımlarına yol açan bir olay yaşanıyordu. Binlerce tutuklu, işkenceler altında yaşamlarını yitiriyor, toplu katliamlardan önce tek tek işkenceler yoğunluk kazanıyordu. Bir milyon insan hunharca katledildi. Yüzbinlerce insanın zindanlarda akıl almaz koşullar altında işkencelere uğratıldığı, halkın birbirlerine karşı kışkırtılması olayı, ABD'nin, İkinci Dünya Savaşından sonra Uzakdoğuda yönlendirdiği bir politikanın sonucuydu.

ABD bu yörede sosyalizmin yayılmasını engellemek için bir plan kuruyordu. Endonezya'da sosyalizmin yaygınlaşmasına en büyük çabayı gösteren, üç milyonu aşkın üyesi ve 10 milyonu aşkın taraftarıyla dünyanın üçüncü büyük komünist partisi Vietnam'a saldırıya geçen ABD'nin en büyük korkusuydu. Komünistlere karşı Müslümanlar saldırtıldı. Öyle bir birbirine düşürmeydi ki, 5 ay gibi kısa bir sürede bir milyona yakın kişinin öldürülmesiyle sona eriyordu. Müslümanların bu kışkırtılmaları sonucu, komünistlere karşı giriştikleri çatışmalar, yerel çıkar grupları arasında yayılıyordu. Bu kıyımlar 1965'te yeni bir isimle anılmaya başlandı.

"Storminkg" denilen, ülkeye Hollanda'dan gelen bir yöntem. Geceleri tutuklular, pirinçliklere götürülüyor, el lambası ışığında ağaca bağlanıyor, özel işkenceciler tarafından "Parang" denilen keskin bir bıçakla vücutlarından kanlar akıtılıyor, konuşturma sonucunda bu keskin bıçak darbesiyle öldürülüyorlardı. Ağacın çengeline asılı bulunan gaz lambası işkence ve kıyımın gece habercisi oluyordu. Bu işkence ve cinayet şebekesinin adı "Yarasa" olarak anılıyordu. Kıyıma uğrayan kitlelerin lideri, oysa daha bir yıl önce Sukarno'dan ülkenin "en iyi evladı" nişanını almıştı. Bu kıyımlar sonucunda kurşuna dizilerek öldürüldü, lider Aidit.

Yunanistan'da Albaylar

1967 Nisan ayında, Yunanistan'daki Albaylar Darbesi koyu bir faşizmi de beraberinde getiriyordu. Hitler faşizminin ölüm kamplarının yerini, Yunanistan'da sağlık koşullarından uzak zindanlar alıyordu. Uluslararası Af Örgütü, bu dönemde Yunanistan'da faşist cuntanın, tutuklulara 32 değişik işkence yöntemini uyguladığını belirtiyordu... Tutuklulara, önceleri su ve yiyecek verilmemekte, hücrelerinde tek ayak üstünde durmaya zorlamayla başlayan işkenceler, demir çubuklarla dövülme, kızgın ızgaralar üzerine yatırılma, copların anüs veya vaginalara iğrenç tecavüzlerde bulunulmayla sürüyordu. Albaylar cuntası, işkence ve baskılarını giderek artırmak istiyor, ancak bu yolla, kendisini kabul ettireceğini sanarak, bilim adamlarını, aydınları, kendisine karşı tehlikeli olabilecek siyasi parti yöneticisi ve militanlarını, tutuklattırarak, zindanlarda bunlara psikolojik işkenceler yaptırıyordu. Cuntanın koyu faşizmi getirme politikası bu şekilde sürerken, işkenceler konusunda ileride kendisine karşı tehlikeleri de düşünerek, bilim adamı ve aydınlara özellikle psikolojik işkenceler yapılması yeğleniyordu.

«Ölüm Taburu»

BREZİLYA'da 1957'lerden 1970'lere dek, korkunç işkenceleriyle tanınan, polislerden kurulu "Ölüm Taburu" tüm ülkeye korku salmıştı. 1960 yılında, Brezilya'nın San Paul Eyaleti Başsavcısının açtığı "Ölüm Taburu" hakkındaki soruşturması sonucunda, taburun kaçırdığı tutuklulara korkunç işkenceler yaptığı, gerekli bilgileri elde ettikten sonra bu tutukluları iz bırakmamak için son derece dikkatli davranarak öldürdüğünü ortaya çıkarmıştır.

1970'te yalnız 800 kişiyi işkenceyle öldüren "Ölüm Taburu"nun sorumluları tüm çabalara karşın, ele geçirilemiyordu. Taburun başlıca işkence yöntemleri arasında elektroşok ve benzeri elektrikli işkencelerdi. Tutuklu, önce soyuluyor, demir bir çubuğa elleri ve ayakları bağlanarak, iki kişi tarafından havaya kaldırılıyordu. Daha sonra vücudun duyarlı bölgelerine, ayrı ayrı kablolarla elektrik veriliyor, akımın şiddeti de tutuklunun konuşup, konuşmamasına göre artırılıp, azaltılıyordu. Elektrik akımının yükseltilmesi sırasında, bir başka işkenceci de, ellerindeki sivri uçlu cisimlerle, vücudun başka bölümlerine vuruyor veya kan akıtırcasına çizikler çiziyordu.



Bir başka yöntem ise, tutuklunun soğuk bir beton odada çırılçıplak günlerce bırakılmasıydı. Uykusu gelen siyasi tutuklu bu beton zeminde, ne yatabiliyor, ne de oturabiliyordu. Tüm bunların yanı sıra, açlık ve susuzluk, bu işkenceye ayrı bir acı daha veriyordu.

Zaman zaman polisler, toplu halde insan avına çıkıyor, yakaladıkları kişileri işkenceler sonucunda öldürüyordu. Tüm dünya, Brezilya polisinin bu vahşi işkencelerini eziklikler içerisinde çeşitli yayın organlarından izliyordu.

1971'de yalnız Rio de Janerio'da 500 siyasi tutuklunun bu işkencelerden geçirilerek öldürüldüğü belirlenirken, Uluslararası Af Örgütü de, 1972 yılında 1080 kişinin, çoğu kez elektrikli işkenceler sonucunda öldürüldüğünü tüm dünyaya ilan ediyordu.

Umman

Ondokuzuncu yüzyılın yarısından bu yana İngilizlerin boyunduruğu altında bulunan Umman'da, 1957'lerde kaynaşmalar başladı. 1957'de İngilizlere karşı başlayan ayaklanmalar, İngilizlerin yardımcı kuvvetleriyle bastırıldı. 1965'te Dofar Eyaletinde gerilla savaşı da böylece başlamış oluyordu. Ayaklanmalardan sonra, baskılar artırıldı, birtakım yasaklamaların yerini işkenceler de aldı. Sultan Said Bin Timur dünyada görülmemiş, ahlaksız hükümdarlardan biri olarak gösteriliyordu. Said yönetimi altında bulunan Ummanlılar, ülkelerini terkedemiyordu. İlaç, radyo, pantolon, sigara ve kitap halktan uzak tutuluyordu.

Yargı sistemi çok acımasızdı. Said görevinden alındığı yıla dek, idam uygulamalarına yetki verdi. Muskat'taki al-Calali Cezaevini ziyaret eden bir İngiliz paralı askeri, baskılara tepkilerini şöyle belirtiyordu:

"Bu ziyaretimi yinelemezdim. Kendimi bedenen çökmüş, kafaca hasta hissettim. Sıradan tutuklular bile, bileklerinden zincirliydiler. Bu fırın gibi sıcak yerde, birazcık su konulması, sanırım alay edilmek için konulmuş bir şeydi. Önemli siyasi tutuklular ayrı hücrelerde tutuluyordu."

"...Birçok kişi cezaevlerinde çıldırdı ve öldü. 1965 yılından 1970'e dek, kutsal Kut Al-Jelaki'de kalan Dofarlı militan Said Masut, zincirlerden söz etti. Aşırı sıcakların da caba olduğunu belirtti. Gardiyanların İngiliz subaylarının acımasız isteklerine nasıl boyun eğdiklerini anlattı."

"Salala'da Al-hosa Cezaevinde bulunan tutukluların durumları al-Jalali'ninkilerindekine çok benziyordu. Yüzlerce tutuklu karanlık ve pis odalar içerisinde, birbirlerine zincirlerle bağlanıyordu. Gerekli yemek, ışık ve ilaçlardan yoksundular. İşkenceler sık sık uygulanıyordu. İki gün süren tekerlek (Magtara) genellikle yeterliydi. Müdür benim sorumluluğumda olsa tutukluyu aldığı zaman haber verirdi. Gerekli durumlarda bir işkence bir hafta bile sürerdi. Salala sarayı bir kabus gibiydi. Birçok kölesini sarayda tutuklu bulunduruyordu. Onlara işkence etmekten zevk duyuyordu. Özellikle dayak atıyordu. Said'in görevden uzaklaştırılmasından sonra Salala sarayını gezen bir gazeteci şunları yazıyordu:

"Yabancı gazetecilere gösterilen 12 köle arasında bazıları dayak ve başkaca işkencelerden konuşmamava zorlanmıştı. İşkence izleri, bırakın vücudunu, gözlerinden belli oluyordu. Sonuç olarak bu köleler birer hayvan haline getirilmişti. Bazıları ise başı eğik, konuşmamaya kararlı gibiydi. Bunların boyunları tamamen paralize olmuştu. Bir anlık, yanına bile bakması, sert dayaklara neden oluyordu. Diğerleri de işkenceler sonucu sakat kalmışlardı. Salala sarayının özel bir bölmesi vardı. Burada 150 kadın bulundu. Sultanın İngiliz hizmetçisi, bu genç kızları Sultanın işkencelerle öldürdüğünü söyledi.

Yarın: Arjantin ve Uruguay

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

12.05 Yaşayan Deniz

Kaptan Cousteau Ahtapotların peşinde

Kaptan Cousteau ve ekibi bu kez ahtapotların yaşamını inceleyecek bizler için. Ahtapotların esrarengiz yaşamı ve bilinmedik yönlerinin görüntülendiği programda Kaptan Cousteau ve ekibinin ahtapotlara yaklaşışı hayli ilginç.

12.50 Tatil Sineması

KARTALLAR

Yönetmen: John Ford

Oyuncular: John Wayne, Dan Dailey, Maureen O'hara

Yapım Yılı: 1957

. . . .

· Western türü filmlerin usta yönetmeni John Ford ve ünlü oyuncusu John Wayne ikilisinin değişik türde bir filmi. Oynandığı dönemde pek fazla ilgi çekmeyen sanat açısından ne John Ford'un ne de John Wayne, ne de Mauren O'hara'nın hanesine puan yazmayan sıradan bir film Kartallar Sadece ünlü artistler var, vakit öldürmek için izlenebilir.

21.45 TÜRKİYEM

Büyük Yarışma

Özkan Yeğen ile Metehan Canpolat'ın hazırladıkları yarışma programının bugün son bölümü yayınlanacak. Yarışmacılardan birincisinin belirleneceği bu bölümde, yedi bölgenin finale kalan yarışmacısı biraraya gelecekler ve en çok puan alarak birinci olan bu yarışmacıya, yarışmanın büyük ödülü olan televizyon verilecek.



KONUSU

Kendini orduya adamış olan Frank Spig evli ve iki çocuk babasıdır. Ailesi işine olan düşkünlüğünden dolayı Frank'a kızmaktadır. Bir gün seyahatten evine dönen Frank ikiz olan kızlarından birinin ağladığını duyar, çocukların odasına giderken merdivenlerden düşer ve felç olur. Ancak insanüstü bir çaba harcayarak kötürüm kalmaktan kurtulacak, artık uçamadığı için, diğer havacılar için uçak planları hazırlayarak yine işine devam edecektir.

TELEVİZYONDA BUGÜN

11.00	GÜNAYDIN
12.00	HAFTANIN ŞARKISI
12.05	YAŞAYAN DENİZ
12.50	TATİL SİNEMASI Kartallar
14.40	TATİL GÜNÜ
17.00	HABERLER
17.05	TATİL GÜNÜ
19.30	TAŞ DEVRİ
20.00	HABERLER
20.50	SAZ ESERLERİ
20.55	DALLAS
21.45	TÜRKİYEM Yarışma programı bu bölümle sona eriyor.
23.30	HABERLER